

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

Σχολή Επαγγελματών Υγείας Πρόνοιας

Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Πτυχιακή εργασία με τίτλο:

**«Το Trafficking γυναικών και οι στάσεις των φοιτητών/τριών
απέναντι στο φαινόμενο»**

Μετέχουσες Σπουδάστριες:

Ιγνατίδου Συμέλα, Καλοτεράκη Ειρήνη, Παπαευθυμίου Αναστασία

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Πενταράκη Μαρία, Επίκουρη
Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας

Πτυχιακή εργασία για τη λήψη πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) Πάτρας.

Πάτρα

Μάιος 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδες
Ευχαριστίες	4
Περίληψη μελέτης	5
ΜΕΡΟΣ Α΄: Θεωρητικό μέρος	
Κεφάλαιο 1	
1.1. Εισαγωγή	7
1.2. Το πρόβλημα	8
1.3. Σκοπός της μελέτης	8
1.4. Ορισμοί του υπό μελέτη φαινομένου	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Οριοθέτηση και φαινομενολογία	
2.1. Ορισμός του trafficking - Ιστορική αναδρομή	10
2.2. Στατιστική απεικόνιση του φαινόμενου	14
2.2.1. Διεθνή στοιχεία	14
2.2.2. Στοιχεία για την Ελλάδα	17
2.2.3. Οικονομία του trafficking	22
2.3. Νομοθετικό Πλαίσιο (Διεθνές-Ελληνικό)	25
2.4. Παρατηρήσεις- Προτάσεις	30
Κεφάλαιο 3	
3.1. Θεωρητικές προσεγγίσεις	32
3.2. Γυναίκες- θύματα trafficking	37
3.2.1. Γυναίκες που επιλέγουν το trafficking	38
3.2.2. Γυναίκες οι οποίες εξαναγκάζονται	40
3.2.3. Συνέπειες της βίας στα θύματα	41
3.2.4. Μεταχείριση θυμάτων: ο ρόλος της αστυνομίας και η συνεργασία με ΜΚΟ	43
3.3. Τομείς εκμετάλλευσης θυμάτων trafficking	48
3.4. Δίκτυα εκμετάλλευσης θυμάτων trafficking	52
3.5. Πελάτες υπηρεσιών trafficking	57

Κεφάλαιο 4

4.1	Αρωγή των θυμάτων	61
4.1.1	Ο ρόλος της κοινωνικής εργασίας στην αρωγή των θυμάτων	63
4.1.2	Η αντιμετώπιση του trafficking από την ελληνική πολιτεία	67
4.1.3	Ο ρόλος των ΜΚΟ στην αντιμετώπιση του φαινομένου	73
4.1.4	Χρηματοδοτούμενα προγράμματα και κοινοτικές πρωτοβουλίες για το trafficking	81
4.2	Παρατηρήσεις- προτάσεις	86

ΜΕΡΟΣ Β΄: Η εμπειρική μελέτη

1.	Αντικείμενο και σκοπός της έρευνας	88
2.	Οι ερευνητικές υποθέσεις	88
3.	Η μέθοδος επιλογής του δείγματος	89
4.	Το ερευνητικό εργαλείο	90
5.	Τα ευρήματα της έρευνας	90
6.	Αποτελέσματα από την επεξεργασία των ανοικτών ερωτήσεων	167
7.	Τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας	169

Επίλογος	179
-----------------	-----

Παράρτημα 1: Το ερωτηματολόγιο της έρευνας	181
--	-----

Παράρτημα 2: Προεδρικό Διάταγμα για την προστασία και αρωγή των θυμάτων του σύγχρονου δουλεμπορίου	188
--	-----

Παράρτημα 3: Ιστορίες γυναικών – θυμάτων trafficking	191
--	-----

Βιβλιογραφία	195
--------------	-----

Περιεχόμενα Ερευνητικών Πινάκων	204
---------------------------------	-----

Ευχαριστίες

Ολοκληρώνοντας την παρούσα πτυχιακή εργασία θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όσους και όσες μας βοήθησαν, με κάθε τρόπο, για τη διεξαγωγή της.

Αρχικά, ευχαριστούμε την υπεύθυνη καθηγήτρια της πτυχιακής μας εργασίας, κ. Πενταράκη Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας, ΣΕΥΠ, ΤΕΙ Πάτρας. Οι παρατηρήσεις της και η καθοδήγησή της αποτέλεσαν ουσιαστική βοήθεια για την διεκπεραίωση της εργασίας μας.

Ιδιαίτερα θέλουμε να ευχαριστήσουμε την κ. Παπαμιχαήλ Στέλλα¹, επιστημονική συνεργάτιδα του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, η οποία με το αμέριστο ενδιαφέρον της και την καθοδήγησή της μας βοήθησε στη διεξαγωγή της πτυχιακής μας εργασίας και ιδιαίτερα της έρευνας. Οι ώρες που μας αφιέρωσε ήταν πολύτιμης σημασίας για εμάς. Την ευχαριστούμε θερμά για τον σημαντικό ρόλο που έπαιξε στην ολοκλήρωσή της πτυχιακής μας.

Επίσης, θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον κ. Παπαγεωργίου Ανδρέα, καθηγητή του Τμήματος Πληροφορικής του ΤΕΙ Πειραιά και την κ. Βεργέτη Αλεξάνδρα, καθηγήτρια του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας Αθήνας, για τη βοήθειά τους στη διανομή των ερωτηματολογίων μας.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στις οικογένειές μας, για την ηθική και οικονομική στήριξη όλο το διάστημα των σπουδών μας και ιδιαιτέρως για τη δύναμη που μας έδιναν όταν χάναμε το κουράγιο μας.

Τέλος, ευχαριστούμε τους νέους και νέες σπουδαστές/-στριες των τμημάτων Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, της Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Αθήνας και της Πληροφορικής του ΤΕΙ Πειραιά που με προθυμία συμμετείχαν στην έρευνά μας.

¹ Την κα Παπαμιχαήλ την γνωρίσαμε κατά τη διάρκεια της φοίτησής μας στα μαθήματα φύλου και ισότητας που δίδασκε στο ΤΕΙ Πάτρας, στα πλαίσια του προπτυχιακού προγράμματος φύλου και ισότητας, ΕΠΕΑΚ.

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως αντικείμενο την παράνομη εκμετάλλευση και εμπορία γυναικών με σκοπό την σεξουαλική και οικονομική εκμετάλλευσή τους. Το θέμα αναπτύσσεται μέσα από δύο μέρη: το θεωρητικό και το εμπειρικό μέρος, στο οποίο και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας.

Στο πρώτο κεφάλαιο του πρώτου μέρους, αναφέρεται ο ορισμός του trafficking και η εξέλιξή του μέσα στους αιώνες. Η πορνεία γίνεται σωματεμπορία και η νέα αυτή τάση έχει απήχηση σε όλο τον κόσμο. Οι χώρες εμπλέκονται με δύο τρόπους, είτε ως χώρες αποστολής, είτε ως χώρες υποδοχής θυμάτων του trafficking. Τα διεθνή στοιχεία καταδεικνύουν πως το trafficking αυξάνεται συνεχώς. Οι γυναίκες - θύματα υπολογίζονται σε τουλάχιστον 500.000 το χρόνο. Στην Ελλάδα μόνο, είναι 25.000 περίπου και προέρχονται κυρίως από χώρες των Βαλκανίων και του Ανατολικού μπλοκ. Το trafficking προσφέρει τεράστια κέρδη στα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας και η νομοθεσία είναι αρκετά ελλιπής, με αποτέλεσμα οι κατασταλτικοί μηχανισμοί να είναι αναποτελεσματικοί.

Στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας αναφέρονται οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις που αφορούν στο trafficking. Οι κοινωνικές ανισότητες και τα στερεότυπα διαμορφώνουν τις απόψεις των ανθρώπων. Έτσι, ενώ οι γυναίκες είναι θεωρητικά ελεύθερες να κάνουν τις επιλογές τους, στην πραγματικότητα για τις επιλογές τους «υπεύθυνα» είναι τα στερεότυπα και η μη ύπαρξη ίσων ευκαιριών. Στο δεύτερο κεφάλαιο επίσης αναφέρονται τα αίτια που οδηγούν τις γυναίκες στο trafficking, είτε αυτό είναι από «επιλογή», είτε αυτό είναι από εξαναγκασμό. Επίσης αναφέρονται οι συνέπειες της βίας από τους συνεχόμενους βιασμούς τους και οι προϋποθέσεις για βοήθεια και προστασία από την ομάδα anti-trafficking της αστυνομίας.

Στην συνέχεια παρατίθενται οι τομείς εκμετάλλευσης των γυναικών, το προφίλ των μελών των δικτύων trafficking και η διαδικασία με την οποία παγιδεύουν ή εξαπατούν τα θύματα. Τέλος, αναφέρεται ο ρόλος του πελάτη στη διαιώνιση του προβλήματος και γίνεται μια προσπάθεια σκιαγραφήσεως

του προφίλ του. Αναφέρονται διάφοροι τύποι πελατών και η επιμονή τους να παραμένουν «αόρατοι» και «ανώνυμοι».

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται αναφορά στο ρόλο της κοινωνικής εργασίας στην αρωγή των θυμάτων και επεξηγείται το γιατί οι κοινωνικοί λειτουργοί είναι οι πλέον ειδικοί επιστήμονες που μπορούν να βοηθήσουν τα θύματα. Επίσης αναφέρονται η δεοντολογία της κοινωνικής εργασίας και οι μέθοδοι τις οποίες χρησιμοποιούν οι κοινωνικοί λειτουργοί στην εργασία τους με τα θύματα trafficking. Ακολουθώς, αναφέρονται οι βασικότερες πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν από την Ελληνική πολιτεία και οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην αντιμετώπιση του φαινομένου. Τέλος αναφέρονται τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα και οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες που υπάρχουν για την αντιμετώπιση και την καταπολέμησή του trafficking σε ευρωπαϊκό κυρίως επίπεδο.

Στο δεύτερο μέρος της παρούσας εργασίας παρουσιάζεται η έρευνα που διεξήχθη στα πλαίσιά της. Πρόκειται για μία πρωτογενή έρευνα που είχε ως αντικείμενο την καταγραφή των απόψεων και στάσεων των νέων ατόμων για το trafficking, το θύμα, τον πελάτη και τους τρόπους αντιμετώπισής τους.

A' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της οικονομικής της ανάπτυξης, αποτελεί χώρα προορισμού των θυμάτων trafficking. Οι τεράστιες διαστάσεις του φαινομένου και οι ελλιπής ενημέρωση έγιναν το έναυσμα για την παρούσα μελέτη. Αρχικά στο πρώτο κεφάλαιο αποδίδεται ο σκοπός της μελέτης και οι βασικοί ορισμοί σχετικά με το trafficking.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αποδίδεται ο εννοιολογικός ορισμός του trafficking, καταγράφεται η ιστορική αναδρομή του φαινομένου. Επίσης παρουσιάζονται τα διεθνή και εθνικά στατιστικά στοιχεία, τα οποία δίνουν την έκταση του φαινομένου, ενώ στη συνέχεια αναλύεται η οικονομία του trafficking και το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο για την καταπολέμησή του.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται οι φεμινιστικές θεωρίες που ερμηνεύουν το φαινόμενο και τα χαρακτηριστικά των γυναικών- θυμάτων trafficking. Παρουσιάζεται ο διαχωρισμός σε δυο κατηγορίες γυναικών: α) στις γυναίκες που επιλεγούν το trafficking και β) στις γυναίκες οι οποίες εξαναγκάζονται. Επιπλέον, αναλύονται οι τομείς εκμετάλλευσης των θυμάτων (μπαρ, οίκοι ανοχής, στριπτίζ κτλ.) και γίνεται αναφορά στα δίκτυα εκμετάλλευσης των θυμάτων και στα χαρακτηριστικά των πελατών υπηρεσιών trafficking.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αποτυπώνονται οι δράσεις που έχουν γίνει στον τομέα της αρωγής των θυμάτων μέσα από την κοινωνική εργασία, την Ελληνική πολιτεία και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Επίσης, αναλύονται τα προγράμματα για την αρωγή των θυμάτων χρηματοδοτούμενα και μη.

1.2. Το πρόβλημα

Το trafficking είναι ένα συνεχώς αυξανόμενο φαινόμενο, το οποίο έχει λάβει τρομερές διαστάσεις τα τελευταία χρόνια. Η αύξηση του είναι ανεξέλεγκτη και τα μέτρα αντιμετώπισης του δεν είναι αρκετά για την καταστολή του. Οι προσπάθειες που γίνονται δεν έχουν τα απαιτούμενα αποτελέσματα. Η αρωγή των θυμάτων συνήθως είναι περιστασιακή και στηρίζεται σε κάποια χρηματοδοτούμενα προγράμματα.

1.3. Σκοπός της μελέτης

Το φαινόμενο της εμπορίας και διακίνησης γυναικών έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις τον 21^ο αιώνα. Η έλλειψη ενημέρωσης και το ενδιαφέρον μας για την διερεύνηση του φαινομένου έγιναν το έναυσμα για την μελέτη του. Συνεπώς, ο σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση, η καταγραφή και η ανάλυση του φαινομένου με όσο το δυνατόν ακριβέστερα και πλησιέστερα στοιχεία για την αποσαφήνιση του φαινομένου της εμπορίας και διακίνησης γυναικών με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση.

1.4. Εννοιολόγηση χρησιμοποιούμενων όρων

Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης χρησιμοποιήθηκε συγκεκριμένος ορισμός του trafficking που περιγράφει το υπό μελέτη αντικείμενο.

- «TRAFFICKING» ή «διακίνηση και εμπορία ανθρώπων»: «η στρατολόγηση, μεταφορά, διακίνηση, παροχή στέγης ή φιλοξενία σε ανθρώπους με τη χρήση βίας, απειλής βίας, ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, μέσω απαγωγής, απάτης, ή άλλης μορφής εξαπάτησης, μέσω κατάχρησης εξουσίας, ή κατόπιν εκμετάλλευσης της

τρωτής θέσης του θύματος, ή μέσω καταβολής, ή εισπράξεως χρηματικών ποσών, ή μέσω της παροχής, ή αποδοχής πάσης φύσεως ωφελημάτων (δωροδοκίας, προνομίων κ.τ.λ.) για την εξασφάλιση της συναίνεσης ενός προσώπου που έχει τον έλεγχο, ή την επιμέλεια ενός άλλου προσώπου, με σκοπό την εκμετάλλευση του τελευταίου. Ο όρος εκμετάλλευση περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, την εκμετάλλευση της πορνείας τρίτων προσώπων, ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική εργασία ή υποχρεωτική παροχή υπηρεσιών, την δουλεία ή πρακτικές που μοιάζουν με εκείνες της δουλείας, ή της σκλαβιάς, ή την αφαίρεση οργάνων(η συναίνεση του θύματος διακίνησης στη σχεδιαζόμενη εκμετάλλευση του, όπως αυτή αναφέρεται παραπάνω δεν θα λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση που συντρέχει μία από τις παραπάνω αναφερόμενες περιπτώσεις εκμετάλλευσης) ». **Πρωτόκολλο του Παλέρμο.**

Κεφάλαιο 2: ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΑ

2.1 Ορισμός του trafficking- Ιστορική αναδρομή:

Ο διεθνώς αποδεκτός ορισμός του trafficking προκύπτει από την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών, και συγκεκριμένα το άρθρο 13 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου και είναι ο εξής: «Με την *“Παράνομη Διακίνηση Προσώπων με σκοπό την Σεξουαλική Εκμετάλλευση”* εννοείται η στρατολόγηση, η μεταφορά, η μετακίνηση, η εγκατάσταση (στέγαση, μέριμνα, για τη συνέχιση της παραμονής) ή η παραλαβή προσώπων, μέσω της απειλής, ή της χρήσης βίας, ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, της απαγωγής, του δόλου, της εξαπάτησης της κατάχρησης της δύναμης, της κατάχρησης μιας ευάλωτης ή τρωτής θέσης, της προσφοράς ή της αποδοχής οικονομικού ή άλλου οφέλους για την επίτευξη της σύμφωνης γνώμης ενός προσώπου για το σκοπό της εκμετάλλευσης.

Η εκμετάλλευση περιλαμβάνει κατά το ελάχιστο: την εκμετάλλευση της πορνείας των άλλων, ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την εξαναγκαστική εργασία, ή παροχή υπηρεσιών, τη διαμόρφωση συνθηκών σκλαβιάς, ή παρομοίων με αυτή πρακτικών, τη διαμόρφωση συνθηκών δουλειάς (δεσμευτικής παροχής υπηρεσιών) ή τη λήψη σωματικών οργάνων. (Μ.Στρατηγάκη, 2006, σ.172)

Επισημαίνεται ότι στην παρούσα εργασία αντικείμενο διαπραγμάτευσης θα αποτελέσει μόνο η σεξουαλική εκμετάλλευση των γυναικών.

Μέσα από την ιστορική αναδρομή του φαινομένου προκύπτει ότι μέσα σε λίγες μόνο δεκαετίες η πορνεία εξελίχθηκε στο διαδεδομένο στις μέρες μας φαινόμενο του trafficking, τη διεθνική δηλαδή σωματεμπορία και τον εξαναγκασμό.

Ιστορικά, το επάγγελμα της πορνείας συναντάτε στην αρχαία Ελλάδα. Οι ιερόδουλες ήταν γυναίκες συνήθως χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και κοινωνικό-οικονομικής θέσης και οδηγούνταν σε αυτό το επάγγελμα βάσει της

προσωπικής τους βούλησης. Με το πέρασμα των χρόνων τα δεδομένα και οι συνθήκες άλλαζαν, οι προτιμήσεις και οι απαιτήσεις των πελατών ήταν διαφορετικές, όπως και τα όρια των εκδιδόμενων γυναικών. Οι άντρες-πελάτες ζητούσαν και άλλες υπηρεσίες, τις οποίες οι γυναίκες εκδιδόμενες δεν ήταν πάντα διατεθειμένες να προσφέρουν. Η νέα πορνική ζήτηση πλέον ήταν πιο πιεστική, αδιαπραγμάτευτη και αυξανόμενη, με αποτέλεσμα να παρατηρείται η μετεξέλιξη της πορνείας από πορνεία της εκτόνωσης, σε πορνεία της απόλαυσης. Δηλαδή, από κει που ο πελάτης πλήρωνε τις πορνικές υπηρεσίες για λόγους σεξουαλικής εκτόνωσης τώρα τις πληρώνει για λόγους σεξουαλικής απόλαυσης.

Αυτή η νέα τάση έγινε αντιληπτή σε όλα τα πεδία της πορνείας και σε όλους όσους συμμετέχουν και έχουν συμφέρον από αυτήν. Αυτή η νέα τάση εξελισσόταν επηρεασμένη και από το γεγονός της αλλαγής των προτύπων των γυναικών που εντυπωσίαζαν τους άντρες. Στο βαθμό που οι εκδιδόμενες γυναίκες δεν ανταποκρίνονταν στις νέες τάσεις των αντρών, ο πορνικός χώρος έφτασε στο σημείο να χαρακτηρίζεται από ανεπάρκεια, γεγονός που εκμεταλλεύτηκαν όσοι είχαν κέρδος από την πορνεία.

Μέσα σε αυτό το κλίμα αλλαγών, τη δεκαετία του 1980 άρχισε να δημιουργείται και να εξελίσσεται η διεθνική σωματεμπορία, η οποία αρχικά δεν έπληξε την «παλαιά» πορνεία. Αξίζει να αναφερθεί ότι η διεθνική σωματεμπορία είχε ήδη ανθίσει σε άλλα κράτη, όπως Ρωσία, Ουκρανία, Βουλγαρία.

Η ιδέα της διεθνικής σωματεμπορίας, βάση ιστορικών στοιχείων, ήταν γνωστή και στην Ελλάδα. Απόδειξη αυτής της αναφοράς είναι το γεγονός ότι κατά την περίοδο μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, η Ελλάδα αποτέλεσε χώρα αποστολής εξαναγκαζόμενα εκδιδόμενων γυναικών. Το γεγονός αυτό ήταν και ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους τα εμπλεκόμενα μέρη δεν δυσκολεύτηκαν να δημιουργήσουν και να εξελίσουν τη διεθνική σωματεμπορία και στην Ελλάδα.

Όπως προαναφέρθηκε στις αρχές της δεκαετίας του '80 έγιναν οι πρώτες εμφανίσεις εξαναγκαστικά αλλοδαπών εκδιδόμενων γυναικών στην Ελλάδα και έκτοτε το φαινόμενο εξελίσσεται. Η προέλευση των πρώτων εξαναγκαστικά εκμεταλλεύσιμων και εκδιδόμενων γυναικών στην Ελλάδα-βάση στοιχείων (Γ. Λάζος, 2002), ήταν από χώρες όπως ο Άγιος Δομίνικος, οι

Φιλιππίνες, η Ταϊλάνδη και η Πολωνία. Συνεχίζοντας χρονολογικά παρατηρείται πως εν τέλει, η περίοδος 1980-1990 ήταν ουσιαστικά ο προπομπός για να έρθει στην τελευταία δεκαετία του 20ού αιώνα στην Ελλάδα η κατάληψη της πορνείας από την διεθνή σωματεμπορία και τον εξαναγκασμό. Αναμενόμενα, λοιπόν, μετά από όλες αυτές τις εξελίξεις ήρθαν να αναπτυχθούν και στην Ελλάδα τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας.

Αρχικά παρατηρείται ότι τα διεθνή δίκτυα δυσκολεύτηκαν και αντιμετώπισαν εμπόδια στον δρόμο τους από την τοπική μαστροπεία, τον διεθνή ανταγωνισμό και γενικά την σωματεμπορία. Εντούτοις, αυτά τα εμπόδια ξεπεράστηκαν εύκολα, ειδικά μετά την κατάρρευση των καθεστώτων στην Ανατολική Ευρώπη και τα φαινόμενα πρωταρχικής συσσώρευσης που έλαβαν χώρα, τα οποία προσέφεραν μοναδική ιστορική ευκαιρία για την ανάπτυξη της διεθνικής σωματεμπορίας και του εξαναγκασμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και στην Ελλάδα. Έτσι, στις αρχές της δεκαετίας του 1990 σημειώνεται η γρήγορη και εμφανής ανάπτυξη των δικτύων διεθνής σωματεμπορίας και η υπερτροφία του εγκλήματος του trafficking και στην Ελλάδα (Παγκόσμια Πορεία Γυναικών)

Τα πρώτα δίκτυα σωματεμπορίας που εμφανίστηκαν και αναπτύχθηκαν στην Ελλάδα ήταν το Ρωσικό, το Ουκρανικό, το Αλβανικό, το Βαλκανικό, και το Πολωνικό. Κάθε ένα από αυτά τα δίκτυα προωθούσε και εκμεταλλευόταν γυναίκες πρώτα από την χώρα του και μετά από όποια άλλη χώρα θα μπορούσε να έχει πρόσβαση. Για παράδειγμα, το Ρωσικό εκμεταλλευόταν γυναίκες κυρίως από την Ρωσία (το 88%) αλλά συγχρόνως – σε μεγάλο βαθμό- και από την Εσθονία, τη Λιθουανία, τη Λευκορωσία, και τη Λετονία. Σε μικρότερο βαθμό προωθούσε γυναίκες και κορίτσια από το Αζερμπαϊτζάν, την Γεωργία, την Κιργισία και τη Μολδαβία. Από την άλλη το Ουκρανικό δίκτυο προωθούσε αρχικά αποκλειστικά Ουκρανές και στην συνέχεια όπως και το Ρωσικό, προώθησε γυναίκες από το Αζερμπαϊτζάν, τη Γεωργία και την Κιργισία. Το Αλβανικό δίκτυο προωθούσε γυναίκες και ανήλικα κορίτσια από την Αλβανία.

Το 1995 το αλβανικό δίκτυο εκμεταλλεόμενο την πολιτική κρίση στη Νότια Γιουγκοσλαβία διείσδυσε σε περιοχές όπως το Κόσσοβο, η Βοσνία, και η Ερζεγοβίνη παίρνοντας με διάφορους τρόπους (βία, αγορά, εξαπάτηση, ακόμα και ενοικίαση από συγγενικά πρόσωπα) γυναίκες και κορίτσια προς

εκμετάλλευση. Το Βαλκανικό δίκτυο από την άλλη πλευρά, προωθούσε γυναίκες από τρεις κυρίως χώρες: τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και τη Σλοβενία. Στην Ελλάδα οι γυναίκες έφταναν κυρίως από τη Βουλγαρία, ενώ από τις άλλες δυο χώρες οι γυναίκες έφταναν κυρίως στην Ιταλία, ενώ ανάλογα με τα συμφέροντα μπορεί να υπήρξαν και μεταφορές γυναικών από την μια χώρα στην άλλη(Ελλάδα- Ιταλία) τις οποίες κανόνιζε το δίκτυο σωματεμπορίας. (Γ. Λάζος, 2002)

Ήδη, το 2001 η κατάσταση στην Ελλάδα όσον αφορά το trafficking ήταν τραγική. Η Ελλάδα έφτασε στο σημείο να γίνει θέμα στο Human Rights Watch το οποίο άσκησε έντονη κριτική λέγοντας πως η Ελλάδα δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει το θέμα του trafficking, τους δράστες και τα θύματα αυτού αποτελεσματικά. Η κριτική αυτή εστιάζοταν στο γεγονός ότι δεν κατηγορούνται ανάλογα με τις πράξεις τους οι εγκληματίες και ότι δεν δέχονται την ανάλογη προστασία και μεταχείριση τα θύματα. Η εικόνα για την κατάσταση στην Ελλάδα συμπληρώνεται από μία αναφορά του Αμερικάνικου State Department που εκδόθηκε στις 12 Ιουλίου 2001 και στην οποία η Ελλάδα μαζί με την Μπούρμα, το Πακιστάν, την Ρωσία, την Σαουδική Αραβία, το Σουδάν και την Τουρκία παρουσιάζει χαμηλό ποσοστό στην καταπολέμηση του "trafficking", την προστασία των θυμάτων, και τη δημόσια αναγνώριση του "trafficking" ως υπαρκτού προβλήματος. Συμπληρωματικά, τα Ηνωμένα Έθνη και διάφοροι Ευρωπαϊκοί οργανισμοί έχουν ασκήσει κριτική στην Ελλάδα για αδράνεια ενάντια στο "trafficking" των γυναικών που εξαναγκάζονται στην πορνεία (Human Rights Watch).

Πρόσφατα και συγκεκριμένα για το 2007, έκθεση σχετική με το trafficking γραμμένη από τον Θανάση Τσίτσα, αναφέρει πως παρ' όλες τις προσπάθειες που κάνει η Ελλάδα για να αντιμετωπίσει το φαινόμενο, η κατάσταση βρίσκεται σε πολύ άσχημο σημείο. Επίσης, σε έκθεση του State Department η Ελλάδα χαρακτηρίζεται ως χώρα διέλευσης και προορισμού διακίνησης γυναικών και παιδιών με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση και την εξαναγκαστική εργασία. Οι κύριες πηγές διακίνησης γυναικών προς εκμετάλλευση είναι από την Ρωσία, τα Βαλκάνια, τη Ρουμανία, και τη Νιγηρία ενώ διακινούνται επίσης γυναίκες και από την Ουκρανία, τη Μολδαβία και τη Λευκορωσία (Θ.Τσίτσας, 2007)

2.2 Στατιστική απεικόνιση του φαινομένου

2.2.1 Διεθνή στοιχεία

Επιχειρώντας την κάλυψη της στατιστικής απεικόνισης του trafficking παρατηρείται ότι αν και οι ρυθμοί αύξησης του φαινομένου όπως αναφέρονται από την αστυνομία, τους διεθνείς οργανισμούς και τις ΜΚΟ είναι μεγάλοι, η καταγραφή των αντικειμενικών και αξιόπιστων αριθμητικών στοιχείων παραμένει δύσκολη, λόγω της μυστικοπάθειας και της συνενοχής των κλειστών κυκλωμάτων που δρουν σε αυτούς τους χώρους.

Τα στοιχεία και οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται για το trafficking, από αξιόπιστες πηγές, καταδεικνύουν μια κατάσταση συνεχιζόμενη και συνεχώς αυξανόμενη. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τα Διεθνή στοιχεία, από εκτιμήσεις που έχουν γίνει σε παγκόσμιο επίπεδο, αναφέρουν πως πρόκειται για φαινόμενο σε έξαρση. Αριθμητικά, σε παγκόσμιο επίπεδο και μέσα από έρευνες της USINFO, αναφέρεται ότι περίπου 700.000 με 2.000.000 γυναίκες και παιδιά διακινούνται κάθε χρόνο διαμέσου διεθνών συνόρων από κυκλώματα εμπορίας ανθρώπων. Αναλυτικότερα, εκτιμάται ότι στις Η.Π.Α. κάθε χρόνο διακινούνται περίπου 50.000 γυναίκες και παιδιά με σκοπό την πορνεία. Στην Ευρώπη διακινούνται από την Ανατολική Ευρώπη προς διάφορα μέρη του κόσμου περίπου 500.000 γυναίκες το χρόνο με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση. Τα στοιχεία για τις διαστάσεις του trafficking στην Αφρική είναι λιγότερο σαφή λόγω έλλειψης ερευνών στην συγκεκριμένη περιοχή (Usinfo.state.gov).

Ακόμη, από σχετικές εκθέσεις του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ) προκύπτουν στοιχεία που καταδεικνύουν ότι 2.000.000 άτομα ετησίως, άνδρες, γυναίκες και παιδιά διακινούνται παράνομα σε παγκόσμιο επίπεδο. Ανάλογα με την γεωγραφική περιοχή του κόσμου, συναντάται σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευση και εξαναγκασμός παιδιών για συμμετοχή σε εμπόλεμες συρράξεις.

Η παραδοσιακή ροή από ορισμένες αναπτυσσόμενες χώρες όπως, Βόρειος, Κεντρική, Λατινική Αμερική και Ασία, προς χώρες της Δύσης

συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Το αξιοσημείωτο όμως στις μέρες μας είναι η ανησυχητική αύξηση του αριθμού γυναικών και παιδιών που διακινούνται πλέον και από χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης προς την ΕΕ. Η οικονομική επιδείνωση αυτών των χωρών είχε άμεσες επιπτώσεις στη ροή της εμπορίας γυναικών. Ο αριθμός διακίνησης υπολογίζεται σήμερα σε περίπου 120.000 γυναίκες και παιδιά που προωθούνται προς τη Δυτική Ευρώπη ετησίως. Οι περισσότερες από τις χώρες που έχουν εμπλακεί σε του είδους το εμπόριο ανθρώπων, έχουν μετατραπεί σε χώρες προέλευσης, διακίνησης αλλά και χώρες προορισμού των θυμάτων παράνομης εμπορίας. Ακόμα, ως ένα νέο και αναπτυσσόμενο φαινόμενο στο θέμα του trafficking αναφέρεται η επαν-εμπορία των θυμάτων στο εσωτερικό της Ε.Ε.

Αναφορικά με το εμπόριο γυναικών για σεξουαλική εκμετάλλευση, τονίζεται αρχικά πως είναι μια «μάστιγα» που μέχρι ένα βαθμό έχει προσβάλει όλα τα κράτη-μέλη. Η αύξηση της εμπορίας γυναικών με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευσή τους τα τελευταία χρόνια φαίνεται να οδεύει παράλληλα με την ανάπτυξη της βιομηχανίας του σεξ (Ευρωπαϊκή Ένωση).

Ακόμα, σε Έκθεση του U.S Department για την Εμπορία ανθρώπων, αναφέρεται πως «από τους κατ' εκτίμηση 600.000 έως 800.000 ανθρώπους που διακινούνται διεθνώς κατ' έτος, το 80% των θυμάτων είναι γυναίκες και κορίτσια»(Usinfo.state.gov).

Σύμφωνα με την Έκθεση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (2005) το μεγαλύτερο ποσοστό θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης είναι γυναίκες και κορίτσια και ανέρχεται στο εντυπωσιακό ποσοστό του 98%.

Η ενημερωτική έρευνα για την Διεθνή Σωματεμπορία που εκπόνησε το ΚΕΘΙ το 2002 και βασίστηκε στην ειδική εισηγήτρια των Ηνωμένων Εθνών για την βία κατά των γυναικών, Radica Coomaraswamy, αναφέρεται πιο αναλυτικά στις χώρες προέλευσης και προορισμού των θυμάτων trafficking, καθώς επίσης και στα αίτια της Διεθνούς Σωματεμπορίας. Ως χώρες προέλευσης αναφέρονται οι εξής: Αφγανιστάν, Αλβανία, Βιετνάμ, Βουλγαρία, Ινδία, Καμπότζη, Κίνα, Κολομβία, Κόσσοβο, Κροατία, Λάτβια, Λευκορωσία, Λιθουανία, Μεξικό, Μπαγκλαντές, Μιανμάρ, Νεπάλ, Ουγγαρία, Ουκρανία, Πακιστάν, Πολωνία, Ρωσία, Ρουμανία, Σλοβακία, Ταϊλάνδη. Αντίστοιχα οι χώρες προορισμού είναι: η Αγγλία, η Αυστρία, η Αυστραλία, το Βέλγιο, ο Καναδάς, η Γερμανία, η Γιουγκοσλαβία, η Ελβετία, η Ελλάδα, οι Η.Π.Α., τα

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Ιαπωνία, η Ινδία, η Ισπανία, το Ισραήλ, η Ιταλία, η Κίνα, η Κύπρος, η Μαλαισία, η Ολλανδία, το Πακιστάν, η Πολωνία, η Σαουδική Αραβία, η Ταϊβάν, η Ταϊλάνδη και η Τουρκία.

Αναφορικά με τα αίτια της διεθνικής σωματεμπορίας γίνεται αναφορά στα ακόλουθα δύο βασικά:

- i Η έλλειψη δικαιωμάτων και ελευθεριών προς τις γυναίκες σε ορισμένες χώρες, καθώς επίσης και η βία και η διάκριση που ασκείται απέναντί τους.
- ii Η έλλειψη υποδομών που να εξασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες εργασίας στις γυναίκες, οι οποίες κατά συνέπεια πλήττονται περισσότερο από την ανεργία, τη φτώχεια, την οικονομική κατάσταση της χώρας, και την οικογενειακή κατάσταση, αφού σε πολλές περιπτώσεις γυναίκες έχουν χάσει τον σύντροφό τους ή και τα παιδιά τους ή ακόμα είναι και ορφανές λόγω πολιτικών συνθηκών της χώρας τους (εμφύλιος, βομβαρδισμοί, εισβολές από άλλες χώρες) και καταλήγουν μόνες, χωρίς προσδοκίες έχοντας πολλές φορές ως μόνη λύση την προσφυγιά (Γ. Τσακλάγκανου, 2002).

2.2.2 Στοιχεία για την Ελλάδα

Τα στοιχεία για την έκταση του φαινομένου στην Ελλάδα προέρχονται κυρίως από το πρόγραμμα «STOPNOW» και σχετικά στοιχεία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης. Σύμφωνα με αυτά οι γυναίκες θύματα διεθνικής σωματεμπορίας υπολογίζονται σε 25.000 περίπου και το 80% αυτών είναι αλλοδαπές, οι οποίες προέρχονται από την Ρωσία, την Ουκρανία, τη Ρουμανία, τη Μολδαβία, τη Βουλγαρία και την Αλβανία.

Επίσης, προκύπτει ότι με τα χρόνια αυξάνεται η πελατεία στην Ελλάδα από την εμφάνιση της εξαναγκαστικής πορνείας. Το 1990 τα εκδιδόμενα άτομα ήταν 2.100, τα έσοδα 38.000.000 ευρώ και η πελατεία 82.000. Μέσα στην επταετία 1990 – 1997 η πελατεία στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 2,5 φορές. Το 2002 τα εκδιδόμενα άτομα υπολογίζονταν σε 17.200, τα έσοδα 921.000.000 ευρώ και η πελατεία 900.000 (Κορφιάτης,2008). Ακόμα, σύμφωνα με την Εθνική Επιτροπή για τα δικαιώματα του Ανθρώπου και μετά από έρευνες όπως αναφέρει φαίνεται πως “η αναλογία Ελληνίδων/αλλοδαπών θυμάτων, από 70/30 που ήταν, διαμορφώθηκε σε 20/80, ενώ η πελατεία αυξήθηκε κατά 600%”.

Η Ελευθερία Γκόβα αναφέρει ότι σύμφωνα με έρευνα που έγινε στην Ελλάδα προέκυψε ότι από τους 3.500.000 σεξουαλικά ενεργούς Έλληνες άντρες, περίπου οι 1.000.000 ήταν ετήσια πελάτες των 20.000 γυναικών-θυμάτων trafficking κατά την δεκαετία 1996 – 2000 και καταθέσαν συνολικά για την πορνεία περίπου 1,5 τρις δρχ. Η ηλικία των βασικών πελατών ήταν 40 – 50 ετών, ηλικία που ακόμα μέχρι και σήμερα αποτελεί τη βασική ηλικιακή ομάδα πελατών της διεθνικής σωματεμπορίας. (Ελ. Γκόβα, σελ.100 - 101)

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών, η Ελληνική Αστυνομία έχει πραγματοποιήσει έρευνες με διεθνείς οργανισμούς και συγκεκριμένα την Ε.Ε, τον Ο.Η.Ε., την INTERPOL, την EUROPOL, το SECI, κ.α, σχετικά με το θέμα του trafficking με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- **"Mirage 2002"**: Η επιχείρηση διεξήχθη στο διάστημα από 7 έως και 16 Σεπτεμβρίου 2002 και όπως ανακοινώθηκε από το SECI πραγματοποιήθηκαν συνολικά 20.558 έλεγχοι, ελέγχθηκαν 1.738 γυναίκες και αναγνωρίστηκαν ως θύματα 237 γυναίκες.

- **"Mirage 2003"**: Η επιχείρηση επαναλήφθηκε το Σεπτέμβριο του 2003 σε δύο φάσεις (1-5/9/2003 και 15-19/9/2003). Όπως ανακοινώθηκε από το SECI, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 20.629 έλεγχοι., ελέγχθηκαν 11.170 γυναίκες, αναγνωρίστηκαν ως «θύματα» 463 γυναίκες, επιβλήθηκαν διοικητικά μέτρα σε 2.175 περιπτώσεις (πρόστιμα, προσωρινή φυλάκιση κ.λ.π.). Επίσης, αναγνωρίστηκαν 595 άτομα ως δράστες (διοργανωτές, στρατολόγοι, οδηγοί και μαστροποί), σχηματίστηκαν για 319 υποθέσεις ανάλογες δικογραφίες και ασκήθηκε ποινική δίωξη σε 207 δράστες
- **«Mirage 2004»**: Η Επιχείρηση Mirage επαναλήφθηκε τον Ιούνιο του 2004 με σημαντικά επίσης αποτελέσματα: αναγνωρίστηκαν ως «θύματα» 601 γυναίκες, αναγνωρίστηκαν 545 άτομα ως δράστες και ασκήθηκε ποινική δίωξη σε 302 δράστες.

Τα στοιχεία αυτά είναι συγκεντρωτικά και αφορούν όλες τις συμμετέχουσες χώρες.

- **Επιχείρηση ΛΗΔΑ**

Κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας στην Ε.Ε. (2003) πραγματοποιήθηκε η κοινή επιχείρηση με την κωδική ονομασία «ΛΗΔΑ», με πολύ θετικά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα διενεργήθηκαν 134 έρευνες και αναγνωρίστηκαν 110 ύποπτοι διακινητές εκ των οποίων οι 38 συνελήφθησαν. Ο συντονισμός της επιχείρησης έγινε από την χώρα μας και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων έγινε με την υποστήριξη της EUROPOL.

Τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. που συμμετείχαν στην κοινή αυτή επιχείρηση: ήταν η Ελλάδα, η Ιταλία και η Πορτογαλία μαζί με τα κράτη-μέλη της Νοτιοανατολικής Πρωτοβουλίας-Συνεργασίας (SECI) : Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Βουλγαρία, Ρουμανία, η Π.Γ.Δ.Μ., Μολδαβία, Ουγγαρία, Σλοβενία και Σερβία-Μαυροβούνιο (Υπουργείο Δημόσιας Τάξης).

Σύμφωνα με στοιχεία που δίνονται από κείμενο της Διεθνούς Αμνηστίας προκύπτει ότι, η χώρα μας είναι μια από τους 5 μεγαλύτερες αποδέκτες θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης στον κόσμο, μαζί με την

Ιταλία, τη Γερμανία, τις ΗΠΑ και την Τουρκία. Σε αντίθεση με αρκετές χώρες του κόσμου, ακόμα δεν έχει ενσωματώσει στο νομικό της πλαίσιο και δεν εφαρμόζει όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία ώστε να αντιμετωπίσει το φαινόμενο με επιτυχία. Αυτό αποδεικνύεται και από το γεγονός πως παρόλο που από το 2002 η εμπορία ανθρώπων θεωρείται έγκλημα και προβλέπονται αυστηρές ποινές, ελάχιστοι από τους δράστες (είτε άτομα κυκλωμάτων, είτε πελάτες) έχουν οδηγηθεί στη Δικαιοσύνη και έχουν καταδικαστεί. Παράλληλα στηλιτεύεται η συνήθης πρακτική ακόμα και αν μια γυναίκα αναγνωριστεί ως θύμα σωματεμπορίας, να της παρέχεται προστασία μόνο αν συμφωνήσει να συνεργαστεί με τις Αρχές, κάτι το οποίο τα θύματα αποφεύγουν υπό τον φόβο αντιποίνων (Διεθνής Αμνηστία).

Ακόμα, η Διεθνής Αμνηστία πραγματοποίησε έρευνα στην Ελλάδα το 2007, με δείγμα 1.386 άτομα, που σκοπό είχε να καταγραφεί η γνώμη του κοινού για το θέμα του trafficking και των ατόμων που έχουν σχέση με αυτό (Διεθνής Αμνηστία). Τα αποτελέσματα αυτής κατέδειξαν ότι:

- το 85% πιστεύει ότι ο αριθμός των γυναικών που διακινούνται από σωματέμπορους και εξαναγκάζονται στην πορνεία έχει αυξηθεί δραματικά την τελευταία 10ετία στη χώρα μας.
- το 74% των πολιτών έχει επίγνωση της έννοιας του trafficking και πως αυτό το φαινόμενο μπορεί να έχει πολλούς δόλιους σκοπούς όπως, σεξουαλική εκμετάλλευση, εξαναγκαστική εργασία και εμπορία οργάνων.
- το 62% των ερωτηθέντων θεωρούν ότι οι γυναίκες- θύματα trafficking, είναι σε κάποιο βαθμό συνυπεύθυνες για την κατάστασή τους, διότι συμφώνησαν να μεταναστεύσουν χωρίς νόμιμα ταξιδιωτικά έγγραφα ή εμπιστεύτηκαν ανθρώπους που τους υποσχέθηκαν εργασιακές ευκαιρίες, είτε ακόμα επειδή δεν το κατήγγειλαν στην Αστυνομία και δεν συνεργάστηκαν για τη δίωξη των σωματεμπόρων.
- Το 38% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι σε καμία περίπτωση η γυναίκα δεν είναι υπεύθυνη για τη διακίνηση της σε άλλη χώρα και την εξώθηση της στην πορνεία.

Στη συνέχεια παρατίθενται στατιστικά στοιχεία που έχουν σχέση με την προέλευση και τον αριθμό των γυναικών θυμάτων trafficking και προέρχονται από το Υπουργείο Εσωτερικών και την Αστυνομία. Τα στοιχεία αφορούν τη χρονική περίοδο 2003 – 2007:

- Χώρα προέλευσης και ποσοστό γυναικών- θυμάτων trafficking για το 2003: Ρωσία, 33,3%, η Ουκρανία, 15,05%, Ρουμανία και Μολδαβία, 10,75%, και η Λευκορωσία με 7,5%
- Χώρα προέλευσης και ποσοστό γυναικών- θυμάτων trafficking για το 2004: Ρωσία 27,6%, Ρουμανία 22,6%, Ουκρανία 11,6% και τέλος Βουλγαρία και Μολδαβία με 5,5%.
- Χώρα προέλευσης και ποσοστό γυναικών- θυμάτων trafficking για το 2005: Ρουμανία 38,6%, Ρωσία 20,4%, Ουκρανία 8,7%, Βουλγαρία 6,5% και Νιγηρία 5,8%.
- Χώρα προέλευσης και ποσοστό γυναικών- θυμάτων trafficking για το 2006: Ρωσία 30,1%, Ρουμανία 24,09%, Βουλγαρία 12,04%, Μολδαβία και Ουκρανία 6,02%.
 - Χώρα προέλευσης και ποσοστό γυναικών- θυμάτων trafficking για το 2007: Ρουμανία 31,2%, Ρωσία 28,1%, Βουλγαρία 23,4%, Νιγηρία 6,2% και τέλος Ουκρανία 4,6%.

Συμπερασματικά, η απεικόνιση αυτών των στοιχείων καταδεικνύει τη σταθερή και αυξανόμενη προέλευση θυμάτων από συγκεκριμένες χώρες όπως η Ρωσία, η Ρουμανία, η Ουκρανία, η Βουλγαρία, η Μολδαβία και η Νιγηρία αντίστοιχα. Ο βασικός λόγος που αυτές οι χώρες κατέχουν τις πρώτες θέσεις στο φαινόμενο του trafficking είναι η κακή οικονομική κατάσταση και οι αναταραχές που επικρατούν στο εσωτερικό της κάθε χώρας. Στις χώρες αυτές ο λαός στερείται πολλά αγαθά και ζει κάτω από άσχημες συνθήκες. Σε αυτές τις κακές συνθήκες διαβίωσης στηρίζονται και τα κυκλώματα σωματεμπορίας και καταφεύγουν σε αυτές τις χώρες για να πάρουν με ό,τι μέσω μπορούν (βία, εξαναγκασμό, παραπλάνηση, κ.α) άτομα τα οποία θα εκμεταλλευτούν αποσκοπώντας σε προσωπικά οικονομικά κέρδη.

Επιπροσθέτως, παρατίθενται στατιστικά στοιχεία που έχουν σχέση με τους δράστες – χρήστες υπηρεσιών trafficking και προέρχονται από το Υπουργείο Εσωτερικών και την Αστυνομία. Τα στοιχεία αφορούν τη χρονική περίοδο 2003 – 2007:

- 2003: Ελλάδα 58,4%, Ρωσία 10,5%, Αλβανία 7,7%, Ρουμανία 7,04% και Ουκρανία 4,2%.
- 2004: Ελλάδα 58,8%, αγνώστων στοιχείων άτομα 18,1%, Αλβανία 6,2%, Βουλγαρία 4,2%, και Ρωσία 2,8%.
- 2005: Ελλάδα 65,8%, Ρουμανία 13,8%, Αλβανία 6,4%, Βουλγαρία 5,9% και Νιγηρία 2,4.
- 2006: Ελλάδα 68,9%, Αλβανία 13,5%, Βουλγαρία 5,8%, Ρουμανία 4,3%, Ρωσία και Νιγηρία 1,9%.
- 2007: Ελλάδα 49,3%, Βουλγαρία 20,4%, Ρουμανία 15,6%, Αλβανία 4,8% και τέλος Ουκρανία 3,6%.

Παρατηρώντας τα στοιχεία που παρατέθηκαν γίνεται φανερό η μεγάλη διαφορά που υπάρχει στα ποσοστά ανάμεσα στην χώρα υπηκοότητας των δραστών- χρηστών υπηρεσιών trafficking με τη χρήση γυναικών – θυμάτων trafficking. Η χώρα υπηκοότητας των δραστών- χρηστών με το μεγαλύτερο ποσοστό, σε όλα τα έτη που αναφέρονται (2003 – 2007), είναι η Ελλάδα και μετά ακολουθούν κάθε έτος με διαφορετική σειρά και άλλες χώρες όπως η Ρωσία, η Ρουμανία, η Αλβανία και η Βουλγαρία. Ακόμα, παρατηρείται πως ενώ οι Έλληνες χρήστες είναι αυτοί που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό, δεν απουσιάζουν και οι αλλοδαποί οι οποίοι συμμετέχουν ενεργά και τακτικά ως πελάτες στο φαινόμενο του trafficking, καταγράφοντας κι αυτοί ένα σημαντικό ποσοστό. Ως σχόλιο αυτής της κατάστασης αναφέρεται ότι οι αλλοδαποί δράστες-χρήστες trafficking προέρχονται από τις ίδιες χώρες που προέρχονται και τα θύματα trafficking.

2.2.3 Η οικονομία του trafficking

Η Ελλάδα θεωρείται χώρα με έντονη κινητικότητα της διεθνικής σωματεμπορίας. Στοιχεία βασισμένα σε έρευνα του προγράμματος «STOPNOW» δείχνουν πως τα συνολικά έσοδα εξαρτώνται και είναι ανάλογα με την συνολική πελατεία (stopnow, 2002).

Στην Ελλάδα αναφέρεται πως θα ήταν μεγαλύτερες οι εισπράξεις αν υπήρχε μεγαλύτερη οικονομική δυνατότητα των πελατών. Η οικονομική δυσχέρεια της χώρας επηρεάζει την κίνηση της σωματεμπορίας. Παρ' όλα αυτά, φαίνεται πως τα έσοδα του trafficking στην Ελλάδα παραμένουν υψηλά. Σύμφωνα με την έρευνα, το 2000 έλαβαν χώρα περίπου 19.8 εκατ. μισθώσεις εξαναγκαστικά εκδιδομένων ατόμων, ενώ το 2002 υπήρξε μείωση η οποία κυμαίνεται σε ποσοστό 7% και εκτιμάται σχεδόν σε 18.5 εκατ. μισθώσεις.

Συγκεκριμένα, κάνοντας αναφορά στους πορνικούς τομείς παρατηρείται διαφορά μισθώσεων και συχνότητας στον καθένα. Αναφέρεται ότι υπάρχει μείωση των μισθώσεων στους πορνικούς τομείς των μπαρ, των νυχτερινών κέντρων και των οίκων ανοχής, σε αντίθεση με αυτούς των ινστιτούτων μασάζ και της κατ' οίκον εξαναγκαστικής πορνείας.

Αναλυτικά, η μείωση που παρουσιάζεται στους πορνικούς τομείς των μπαρ και των νυχτερινών κέντρων είναι περίπου στο 20%, καθώς επίσης περίπου στο 20% κυμαίνεται και το ποσοστό στους οίκους ανοχής. Από την άλλη πλευρά, η αύξηση που παρουσιάστηκε στους υπόλοιπους πορνικούς τομείς φαίνεται να είναι για τον καθένα ξεχωριστά ως εξής: τα ινστιτούτα μασάζ είχαν αύξηση περίπου 20% και η κατ' οίκον εξαναγκαστική πορνεία αυξήθηκε στο 30%.

Τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρονται στην έκθεση του STOPNOW για τα μέσα πορνικά μισθώματα, δείχνουν χρονολογικά τις αυξομειώσεις που υπάρχουν στα μισθώματα ανά περιόδους και εποχές. Συγκεκριμένα, το μέσο πορνικό μίσθωμα το 1990 ήταν 49€, το 1993 κυμαινόταν στα 45€, το 1997 ήταν στα 46€, το 2000 στα 45€, και το 2002 κυμαινόταν στα 46€.

Αναλυτικότερα, το μέσο πορνικό μίσθωμα² του κάθε πορνικού τομέα κατά το έτος 2002 ήταν:

- Ø Οίκοι ανοχής: περίπου 10 με 30€
- Ø Πεζοδρόμιο: περίπου 5 με 45 €
- Ø Μπαρ/ νυχτερινά κέντρα: 15 με 100 €
- Ø Μασάζ: περίπου 30 με 150 €
- Ø Κατ' οίκον: περίπου 40 με 300 €

Αναφορικά με τα έσοδα των διεθνο-σωματεμπόρων κατά το 2002, πρώτο σε έσοδα είναι το ρωσικό δίκτυο σωματεμπορίας (περίπου τα 310 εκατ. €), δεύτερο έρχεται το ουκρανικό δίκτυο (περίπου 285-290 εκατ. €), ακολουθεί το βαλκανικό δίκτυο που παρουσίασε αύξηση 60 με 65% (185 εκατ. €), και τέλος το αλβανικό δίκτυο, το οποίο σημείωσε πτώση σχεδόν 30% και φαίνεται να βρίσκεται σε κρίση. (Γ. Λάζος, 2002)

Μέρος της υπό δημοσίευση έρευνας της Μ. Πενταράκη, αναφέρεται σε έκθεση της Eurorol (2006) και παρουσιάζει παράδειγμα αγοραπωλησίας γυναίκας θύματος trafficking από την Λιθουανία: «μια γυναίκα από τη Λιθουανία, θύμα trafficking, «αγοράζεται» έναντι 2.200 – 6.000 ευρώ. Οι γυναίκες θύματα trafficking «μεταπωλούνται» μέχρι και 7 φορές. Εκτιμάται ότι τα κέρδη από μια γυναίκα – θύμα trafficking μηνιαίως ανέρχονται σε 10.000 έως 15.000 ευρώ. Υπάρχουν παραδείγματα θυμάτων που «ξεπληρώνουν» τη «δαπάνη» των εκμεταλλευτών για να τις αγοράσουν άλλοι, μέσα σε μερικές ημέρες. Από εκεί και πέρα, οι εκμεταλλευτές μετρούν μόνο κέρδη, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας «μεταπώλησης». (Μ. Πενταράκη, 2009)

Με βάση το παράδειγμα που αναφέρθηκε προκύπτει ως αποτέλεσμα η εξέλιξη του φαινομένου - trafficking και η δυσκολία αντιμετώπισης αυτού από τους μηχανισμούς καταστολής. Η ισχυροποίηση και η οικονομική ενδυνάμωση των δικτύων της διεθνικής σωματεμπορίας καθιστούν τα κυκλώματα ικανά να ελέγχουν και να καθορίζουν ως ένα βαθμό την πορεία του trafficking, μη

² Τα στοιχεία που αναφέρονται έχουν να κάνουν με το μέσο όρο των πορνικών μισθώσεων, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι υπάρχουν και μεγαλύτερα μισθώματα, τα οποία καθορίζονται και διευθετούνται ανάμεσα σε σωματέμπορο και πελάτη.

αφήνοντας περιθώρια εμπλοκής στο θέμα ανθρώπων που είναι αντίθετοι αυτών των συμφερόντων. (Μ. Πενταράκη, 2009)

Αξιοσημείωτο, επίσης, είναι το γεγονός ότι η διεθνική σωματεμπορία μαζί με την διακίνηση όπλων και ναρκωτικών αποτελούν τις τρεις πιο επικερδείς μορφές οργανωμένου εγκλήματος. Ένας βασικός λόγος που παραμένουν και εξελίσσονται αυτού του είδους οι διακινήσεις είναι η συνεργασία και η συγκάλυψη των κινήσεων των κυκλωμάτων από αξιωματούχους του κράτους. Προς ισχυρό οικονομικό όφελος και των δυο πλευρών συγκαλύπτονται όλα τα στοιχεία και τα κυκλώματα συνεχίζουν τις δουλειές τους σχεδόν ανενόχλητα. (Μ. Πενταράκη, 2009)

2.3 Νομοθετικό Πλαίσιο (Διεθνές- Ελληνικό)

Η αναφορά στο Διεθνές και Ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο, που θα ακολουθήσει, παρουσιάζεται με χρονολογική σειρά και σκοπό έχει να φανούν οι ενέργειες που έχουν γίνει όλα αυτά τα χρόνια ώστε να καταπολεμηθεί το trafficking.

1904: «Διεθνής Σύμβαση για την Καταστολή του Εμπορίου Λευκής Σαρκός». Η Σύμβαση αυτή θεωρήθηκε αναποτελεσματική γιατί είχε εστιάσει στην προστασία των θυμάτων εμπορίου λευκής σαρκός και όχι στην τιμωρία των δραστών, όποτε δεν είχε και κάποιο ουσιαστικό όφελος η δημιουργία της αφού οι δράστες-δουλέμποροι έμεναν ατιμώρητοι και ελεύθεροι να κάνουν ό, τι θέλουν.

1910: «Διεθνής Συνθήκη για την Καταστολή της Διακίνησης Λευκής Σάρκας». Αυτή η συνθήκη προέβλεπε την τιμωρία των δραστών και επικυρώθηκε από 13 κράτη τα οποία και δεσμεύτηκαν να την εφαρμόσουν. Το μειονέκτημα όμως αυτής της Συνθήκης-όπως και της προηγούμενης- ήταν πως αναφερόταν συγκεκριμένα στο εμπόριο <<λευκής σαρκός>>, πράγμα το οποίο έδωσε το ελεύθερο στους επιτηδείς δουλεμπόρους να επικαλεστούν ως δικαιολογία την Συνθήκη και να συνεχίσουν την δουλειά τους με γυναίκες από άλλες φυλές.

1921: «Σύμβαση για την Καταστολή της Διακίνησης Γυναικών και Παιδιών». Η Σύμβαση αυτή υπογράφηκε υπό την αιγίδα της Κοινωνίας των Εθνών και καλούσε όλα τα κράτη-μέλη να διώκουν όποιον διακινεί γυναίκες και παιδιά με σκοπό την χορήγησή τους σε γραφεία εξεύρεσης εργασίας και ως μετανάστες.

1933: « Σύμβαση για την Καταστολή της Διακίνησης Ενήλικων Γυναικών». Στην συνέχεια με αυτήν στην Σύμβαση συγκεντρώθηκαν μόνο στις γυναίκες και απαγόρευαν την οποιαδήποτε διακίνηση γυναίκας, ακόμα κι αν αυτό ήταν με την θέλησή της. Εδώ έχουμε την αλλαγή του όρου εμπόριο «λευκής σαρκός» με τον όρο «διακίνηση γυναικών». Αυτό είχε κάποια οφέλη – όπως το ότι διαχωρίστηκε η διεθνική σωματεμπορία από την εγχώρια

πορνεία- χωρίς αυτό όμως να σημαίνει ότι υπήρξαν μεγάλες και σημαντικές αλλαγές.

Οι τέσσερις αυτές Συμβάσεις παγιώθηκαν τελικά από τον ΟΗΕ (Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών) κι έτσι έχουμε το:

1949: «Συνθήκη για την Καταστολή της Διακίνησης Προσώπων και την Εκμετάλλευση της Πορνείας Άλλων». Εδώ αν και αυτή η Συνθήκη ακολουθεί τις αρχές του καταργητικού συστήματος και επιδιώκει την ποινικοποίηση των πράξεων που σχετίζονται με την πορνεία και την εκμετάλλευση γυναικών από τρίτους αλλά δεν αναφέρεται στην ποινικοποίηση της πορνείας. Ένα ακόμα βασικό μειονέκτημα της είναι το ότι δεν αντιμετωπίζει τις γυναίκες ως υποκείμενα κι έτσι δεν μπορεί να τις στηρίξει με σωστό τρόπο αφού δεν τις υποστηρίζει με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματά τους. Εν τέλει επικυρώθηκε από 73 μόνο χώρες από τις οποίες ουσιαστικά λειτούργησε σχεδόν στις μισές και οι ρυθμοί εφαρμογής της ήταν πολύ χαλαροί.

1974: « Πρόληψη των Διακρίσεων και την Προστασία των Μειονοτήτων (του ECOSOC)» Σκοπός αυτού είναι να εξετάζει τις εθνικές εκθέσεις των κρατών-μελών σχετικά με τη διεθνική σωματεμπορία(όπως ορίστηκε στην Σύμβαση 1949), χωρίς όμως να έχει εντολή για περαιτέρω δράση σχετικά με την εφαρμογή της Συνθήκης.

Ο ΟΗΕ συνεχίζει να αναφέρεται συστηματικά στην εμπορία των γυναικών σε διεθνείς συμβάσεις και διασκέψεις όπως:

1979: «Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης Κατά των Γυναικών (CEDAW)»

1993: « Διεθνής Διάσκεψη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου»

1995: «Τέταρτη Παγκόσμια Διάσκεψη Γυναικών». Στο πρόγραμμα δράσης αυτής βασικός στόχος είναι η καταπολέμηση της διεθνικής διακίνησης γυναικών με πολιτικές ισότητας των φύλων και ένα από τα ζητήματα στα οποία επικεντρώθηκε ήταν η αποτίμηση των αποτελεσμάτων το οποίο έγινε μετά από 10 χρόνια.

2000: « Πρωτόκολλο για την Αποτροπή, την Καταστολή και την Τιμωρία της Παράνομης Διακίνησης Προσώπων με Σκοπό τη Σεξουαλική και Οικονομική Εκμετάλλευση, Ιδιαίτερα των Γυναικών και των Παιδιών, Παλέρμο, Δεκέμβριος 2000». Το συγκεκριμένο πρωτόκολλο δεν θεωρήθηκε και τόσο

αποτελεσματικό αφού δεν υποστήριζε με έμφαση τα ανθρώπινα δικαιώματα κι έτσι άφηνε περιθώρια για λάθος αντιμετώπιση των θυμάτων και ελλιπή φροντίδα και προστασία αυτών.

2005: « Σύμβαση για την Δράση κατά της Εμπορίας και Διακίνησης Ανθρώπων». Η Σύμβαση αυτή υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και επισημαίνει την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προσβολής της αξιοπρέπειας και ακεραιότητας του ανθρώπου που οδηγούν στο να θίγονται άμεσα οι αρχές της δημοκρατίας και της ελευθερίας, βασικές ανθρωπίνες αρχές στις οποίες στηρίζεται και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Η Ε.Ε. όντας αντίθετη με τις ιδέες και τις κινήσεις του ΟΗΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, δημιούργησε δυο Αποφάσεις-Πλαίσιο του Συμβουλίου, μια Οδηγία και ένα Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τα οποία αναφέρονταν στην απόκτηση άδειας διαμονής στα θύματα της παράνομης διαμονής. Αυτή η απόφαση πάρθηκε βασισμένη στην άποψη της ΕΕ ότι η παράνομη διακίνηση πληθυσμών θεωρείται έγκλημα και όχι παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως υποστηρίζει ο ΟΗΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Οι χώρες οι οποίες έχουν στις μέρες μας επικυρώσει το σχετικό ψήφισμα είναι η Αλβανία, η Αυστρία, η Βοσνία Ερζεγοβίνη, η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Γεωργία, η Δανία, η Κροατία, η Κύπρος, η Μάλτα, η Μολδαβία, η Νορβηγία, η Ρουμανία και η Σλοβακία.

Οι πρώτες σχετικές ενέργειες που έγιναν στην **Ελλάδα** έχουν ως ακολούθως:

2001: «Νόμος **2910/2001**». Ο Νόμος αυτός ήταν η πρώτη απόπειρα που έκανε η Ελλάδα για να αντιμετωπίσει το θέμα της εισόδου παράνομων μεταναστριών σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Ο Νόμος δεν λειτούργησε αποτελεσματικά γιατί εξ' αρχής οι όροι ήταν ευνοϊκοί για τους αρμόδιους – δουλεμπόρους αφού υπήρχε η χορήγηση άδειας εισόδου σε «ξένους καλλιτέχνες» (άρθρο 34) γεγονός που τους βοηθούσε να συνεχίσουν να κάνουν την δουλειά τους ανενόχλητοι. Οι αντιδράσεις δεν άργησαν να εκδηλωθούν, ξεκινώντας από αυτές των φεμινιστικών οργανώσεων, οι οποίες αντέδρασαν έντονα και διαμαρτυρήθηκαν για την ψήφιση αυτού του άρθρου.

2002: « Νόμος **3064/2002**». Μετά από τις διεθνείς πιέσεις που δέχτηκε η Ελλάδα για την αντιμετώπιση του προβλήματος ψηφίστηκε ειδικευμένος νόμος για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών. Ο νόμος αυτός εκτός των άλλων συμπεριλάμβανε και τους πελάτες ως ένοχους, εφόσον αυτοί γνώριζαν τις συνθήκες του θύματος. Η προβλεπόμενη ποινή ήταν κατ' ελάχιστον 6 μήνες φυλάκιση, ενώ στην περίπτωση που το θύμα ήταν ανήλικο, η ποινή έφτανε σε τουλάχιστον 10 χρόνια κάθειρξη.

2003: «Προεδρικό Διάταγμα **233/2003**». Με αυτό το Προεδρικό Διάταγμα που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 3064/2002 ορίστηκαν ο τρόπος αρωγής στα θύματα καθώς και οι αρμοδιότητες των κρατικών φορέων και οργανισμών δίνοντας έμφαση στην εκπαίδευση για την αντιμετώπιση του προβλήματος από την αστυνομία.

2005: «Νόμος **3386/2005**». Στα άρθρα 46-52 του νόμου περιλαμβάνονται διατάξεις για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Οδηγίας 2004/81/EK του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, για τα πιθανολογούμενα θύματα προβλέπεται χορήγηση προθεσμίας παραμονής (άρθρο 48) ενός μηνός προκειμένου να αποφασίσουν αν επιθυμούν να συνεργαστούν με τις αρμόδιες Αρχές για τη δίωξη των δραστών και στην περίπτωση ανηλίκων μπορεί να παραταθεί και στους δύο μήνες. Κατά το διάστημα αυτό παρέχεται στα πιθανολογούμενα θύματα η προστασία που προβλέπεται για τα αναγνωρισμένα θύματα, με εξαίρεση την άδεια παραμονής και εργασίας η οποία παρέχεται μόνο στα αναγνωρισμένα και συνεργάσιμα με τις Αρχές θύματα.

2007: «Νόμος **3536/2007**». Ο πιο πρόσφατος ψηφισθείς νόμος αναφέρεται στις *ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και στο άρθρο του 11(3) συγκεκριμένα ορίζει για πρώτη φορά ρητά ότι τα αναγνωρισμένα θύματα εμπορίας ανθρώπων δεν απελαύνονται και τυχόν απόφαση απέλασης αναστέλλεται. Με τη διάταξη*

αυτή καλύπτεται το προηγούμενο νομικό κενό και προστατεύονται τα θύματα εμπορίας από τον κίνδυνο της απέλασης.

Σε αυτό το σημείο θεωρείται σκόπιμο να αναφερθούν οι ενέργειες της Ελλάδας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρατηρώντας λοιπόν στοιχεία που έχουμε αναφέρει τα εξής:

- Η Ελλάδα έχει υπογράψει, αλλά δεν έχει επικυρώσει, το Συμπληρωματικό Πρωτόκολλο των Η.Ε. για την εμπορία ανθρώπων και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- Έχει υπογράψει (στις 7/9/2000) το Πρόσθετο Πρωτόκολλο στη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την πώληση των παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία (25.5.2000), το οποίο έχει ήδη τεθεί σε ισχύ από τις 18/1/2002 και δεσμεύει σήμερα 101 Κράτη.
- Η Ελλάδα, ως κράτος-μέλος της Ε.Ε, δεσμεύεται από το Κοινοτικό Δίκαιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, και συγκεκριμένα από α) την **Απόφαση-Πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ** που ποινικοποιεί την εμπορία ανθρώπων και επιβάλλει στα κράτη-μέλη να προστατεύσουν τα θύματα και β) την **Οδηγία 2004/81/ΕΚ** που ρυθμίζει τα περί χορήγησης, προθεσμίας, περίσκεψης και άδειας παραμονής σε θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Τέλος, το 2008 σε διεθνές επίπεδο οι τελευταίοι σχετικοί νόμοι αφορούν τις εξής χώρες: Αργεντινή (Απρίλιος 2008), Cambodia (Φεβρουάριος 2008), Σιγκαπούρη (Φεβρουάριος 2008) και Bahrain (Ιανουάριος 2008).

Πηγές:

Πορεία Γυναικών

Εθνική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Ανθρώπινα Διακαιώματα

The protection project

Διεθνής Αμνηστία

2.4 Παρατηρήσεις- προτάσεις

Οι παρατηρήσεις που αναφέρονται στη συνέχεια είναι βασισμένες κυρίως σε άρθρο της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Αναφορά γίνεται ουσιαστικά στις κινήσεις και την εξέλιξη της Ελλάδας όσον αφορά το νομοθετικό πλαίσιο για το θέμα του trafficking. Το αποτέλεσμα αυτού δείχνει πως η Ελλάδα έχει προσπαθήσει αρκετά για την αντιμετώπιση του φαινομένου και έχει δημιουργήσει καλές βάσεις για το μέλλον. Βασικό στοιχείο που χαρακτηρίζει αυτήν την άποψη είναι το ότι η Ελλάδα πληροί επί το πλείστον τις προϋποθέσεις που θέτει το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο και το ότι γενικά η νομοθεσία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την προστασία των θυμάτων κρίνεται ως άρτια και επαρκής.

Παρ' όλα αυτά σκόπιμο είναι να αναφερθούν και οι ελλειπείς πλευρές του θέματος για μια καλύτερη και πιο σφαιρική άποψη πάνω στο θέμα. Αυτές λοιπόν είναι οι εξής:

- Η προθεσμία περίσκεψης για τα θύματα trafficking ορίζεται σε έναν μήνα, διάστημα αρκετά σύντομο ώστε να καταφέρουν τα θύματα trafficking να ξεφύγουν από την επιρροή των εκμεταλλευτών τους και να συνεργαστούν με τις αρμόδιες Αρχές. Κατ' επέκταση αυτών των δυσκολιών προτείνεται να επιμηκυνθεί το χρονικό αυτό περιθώριο από τον ένα μήνα σε τρεις.
- Προτείνεται η αποσαφήνιση του καθιερωμένου όρου «πιθανολογούμενο θύμα» και η διαδικασία υποχρεωτικής ενημέρωσης των αρμόδιων Αρχών, ούτως ώστε να αρχίζουν πιο εύκολα τις διαδικασίες προθεσμίας περίσκεψης, και αυτό να έχει ως αποτέλεσμα την προστασία από την απέλαση, την ενημέρωση και την ειδική μεταχείριση των θυμάτων προκειμένου να αποφασίζουν κατά βούληση εάν επιθυμούν να συνεργαστούν με τις αρχές ή όχι.
- Προτείνεται η αναθεώρησή του συστήματος άδειας παραμονής με σκοπό να δέχονται την βοήθεια που προσφέρεται, όλα τα θύματα του trafficking και όχι μόνο αυτά που συνεργάζονται με τις Αρχές.

- Όσον αφορά την θέση του «πελάτη» στο φαινόμενο του trafficking, ενώ θεωρητικά είναι γνωστό πως ποινικοποιείται ως ενέργεια, πρακτικά δεν υπάρχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα. Ο πελάτης για να καταδικαστεί θα πρέπει να αποδειχτεί πως ήταν γνώστης των συνθηκών του θύματος, πράγμα το οποίο συνήθως είναι δύσκολο να φανεί και άλλες φορές καλύπτεται εσκεμμένα και καταλήγει από κακούργημα σε πλημμέλημα. Αυτό είναι γεγονός και φαίνεται κυρίως από τον μικρό αριθμό των καταδικαστικών αποφάσεων στο θέμα της εμπορίας ανθρώπων.
- Προτείνεται η θέσπιση ολοκληρωμένου και λειτουργικού συστήματος παραπομπής θυμάτων –λόγω του ότι τώρα είναι άτυπη η λειτουργία του- ώστε να είναι όλα νόμιμα και η όλη διαδικασία να είναι συγκεκριμένη και υποχρεωτική, και με σαφή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων (κυβερνητικών, ΜΚΟ, ΔΟΜ).
- Συνιστάται η επικύρωση από την Ελλάδα του Πρωτοκόλλου των Η.Ε., της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εμπορία ανθρώπων, και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στην Σύμβαση για τα δικαιώματα του Παιδιού.

Κεφάλαιο 3

3.1. Θεωρητικές προσεγγίσεις

Το trafficking αποτελεί τη σύγχρονη μορφή δουλείας. Άνθρωποι πωλούνται και αγοράζονται κάτω από άθλιες συνθήκες. Στη συνέχεια χρησιμοποιούνται-ενοικιάζονται- ξανά και ξανά χωρίς να έχει καμία αξία η ζωή τους. Ο μοναδικός λόγος της ύπαρξής τους είναι η προσφορά κέρδους στον “ιδιοκτήτη” τους.

Η παρούσα εργασία αναφέρεται αποκλειστικά στην παράνομη διακίνηση γυναικών με σκοπό την οικονομική και σεξουαλική τους εκμετάλλευση. Για το λόγο αυτό, θεωρείται σκόπιμο να αναφερθούν οι θεωρητικές προσεγγίσεις στη συγκεκριμένη ομάδα θυμάτων.

Το αντιπροσωπευτικότερο κίνημα που έχει αναπτύξει επιστημονικό, ερευνητικό και ακτιβιστικό έργο σχετικό με το υπό μελέτη θέμα είναι το φεμινιστικό.

Το φεμινιστικό κίνημα αναπτύσσεται και δρα μέσα από διαφορετικές τάσεις και ρεύματα. Ο Banks (1981) έχει κατατάξει τους βασικούς κορμούς του «δεύτερου κύματος» της φεμινιστικής σκέψης σε φιλελεύθερο, ριζοσπαστικό, μαρξιστικό και σοσιαλιστικό. Ο Tong (1989) έχει προσθέσει στον κατάλογο αυτό τον «μαύρο φεμινισμό», παρόλο που ένας αριθμός «μαύρων φεμινιστριών» απορρίπτει τη φεμινιστική ταυτότητα και αποκαλούν τους εαυτούς τους «womanist» (Lena Dominelli, 1989, σελ.23).

Ο φιλελεύθερος φεμινισμός υποστηρίζει πως ο μοναδικός τρόπος για να απεγκλωβιστούν οι γυναίκες από την αντρική καταπίεση και κυριαρχία είναι το να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες με τους άντρες. Οι ευκαιρίες αυτές αφορούν την εκπαίδευση, την εργασία και τη συμμετοχή στα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα.

Ο ριζοσπαστικός φεμινισμός υποστηρίζει πως η βία κατέχει σημαντικό ρόλο στο αντρικό σύστημα κυριαρχίας. Έχει τονιστεί η χρήση σωματικής και σεξουαλικής βίας από του άντρες προς τις γυναίκες. Ο σκοπός τους είναι να τις ελέγχουν αποκτώντας υπεροχή στο κοινωνικό παιχνίδι.

Ο μαρξιστικός και σοσιαλιστικός φεμινισμός έχουν απόψεις, οι οποίες αλληλοκαλύπτονται σε πολλά σημεία. Ο πατριαρχισμός και ο καπιταλισμός, η οικονομική δύναμη και η χρήση της από τους άντρες για την άσκηση ελέγχου αποτελούν τα αίτια της καταπίεσης των γυναικών.

Ο μαύρος φεμινισμός έχει θεωρήσει πως ο ρατσισμός αποτελεί την αφετηρία της καταπίεσης των γυναικών. Ο μεταμοντέρνος φεμινισμός θέλησε να εμβαθύνει περισσότερο στη θέση των γυναικών. Για να το πετύχει αυτό χρησιμοποίησε την έννοια της γλώσσας, της πραγματείας, της διαφοράς, της αποδόμησης και της θέσης. (Lena Dominelli, 1989, σελ.23-36)

Εκτός από τα παραπάνω είδη φεμινισμού, η Christine Flynn Saulnier, προσθέτει τον παγκόσμιο φεμινισμό. Κατά τον παγκόσμιο φεμινισμό, οι γυναίκες δουλεύουν «δια μήκος και πέρα» από τα εθνικά σύνορα. Αυτό στηρίζεται στην παραδοχή πως ό,τι συμβαίνει σε μια γυναίκα στη μία άκρη του κόσμου, συνδέεται με μια άλλη γυναίκα αρκετά μακριά της. Έτσι, εάν γυναίκες από όλο τον κόσμο δουλεύουν μαζί και αποκτήσουν κάποιες εμπειρίες, θα καταφέρουν να μεταφέρουν αυτές τις εμπειρίες στις τοπικές φεμινιστικές κινήσεις. (Christine Flynn Saulnier, 1996, σελ.150-152)

Τα φεμινιστικά κινήματα προσπάθησαν να εξηγήσουν τους λόγους για τους οποίους οι γυναίκες καταπιέζονται από τους άντρες και προσπαθούν να βάλουν τέλος σε αυτήν την καταπίεση. Η Murray (1998) έχει ασκήσει κριτική στο φεμινιστικό anti-trafficking λόμπυ επειδή, όπως υποστηρίζει οι εκστρατείες αγνοούν τα δικαιώματα και τα αιτήματα των πορνών (sex workers) και αυτό έχει επιβλαβή αποτελέσματα ειδικά στις μετανάστριες πόρνες (sex workers)” (Sullivan, «Trafficking in women», 2003, σελ. 73).

Οι μετανάστριες πόρνες (migrant sex workers) συγκαταλέγονται στα θύματα trafficking, αυτό συμβαίνει γιατί αν και θεωρητικά επιλέγουν το να μεταναστεύσουν σε κάποια άλλη χώρα για να γίνουν πόρνες, στην ουσία η επιλογή τους αυτή δε γίνεται ελεύθερα, ή γίνεται με εξαπάτηση. Η συναίνεση τους αυτή κατασκευάζεται μέσα από τις σχέσεις δύναμης (Sullivan, «Trafficking in women», 2003, σελ. 76).

Επιπλέον, όπως αναφέρουν οι Olga Gajic-Veljanoski και η Donna E. Stewart, η απόκτηση συναίνεσης από ένα θύμα trafficking είναι σχετική για τουλάχιστον τρεις λόγους. Πρώτον, γιατί η συναίνεση είναι ένα στοιχείο, το οποίο πρέπει να είναι συνεχές, να έχει διάρκεια, δεύτερον, γιατί οι

περισσότερες υποθέσεις trafficking είναι με θύματα που είχαν δώσει τη συναίνεση τους και τρίτον, γιατί είναι αδύνατο να συναινείς στην εκμετάλλευσή σου. (Gajic and Stewart, «Women Trafficked into Prostitution : Determinants, Human Rights and Health Needs», 2007, σελ.342). Η συναίνεση των γυναικών αυτών δεν αποτελεί μια ελεύθερη επιλογή τους. Γίνεται λόγω οικογενειακών πιέσεων, συναισθηματικής προσκόλλησης σε έναν «ερωτικό σύντροφο» ή απλώς λόγω της έλλειψης επαγγελματικής αποκατάστασης στις χώρες καταγωγής (Munro, «Stopping traffic? A comparative study of responses to the trafficking in women for prostitution», 2005, σελ. 330).

Σύμφωνα με τα παραπάνω μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα πως η συναίνεση των γυναικών αυτών δεν είναι ελεύθερη, αληθινή ή ουσιαστική.

Τα άτομα που εκπορνεύονται είναι κυρίως γυναίκες. Σημαντικός παράγοντας για την εκπόρνευση κυρίως των γυναικών είναι η ανισότητα των δυο φύλων. Η κυριαρχία των γυναικών από τους άντρες οφείλεται στην κοινωνικοποίηση τους με τέτοιο τρόπο που τις καθιστά υπεύθυνες να συντηρήσουν τις οικογένειές τους, όποιο και αν είναι το κόστος. (Μ. Πενταράκη, υπό δημοσίευση, σελ.9-10) Λόγω των «απαιτήσεων» που έχει η κοινωνία από τις γυναίκες, οι γυναίκες πολλές φορές αναγκάζονται να καταφεύγουν σε «ακραίες λύσεις» για να εκπληρώσουν τους κοινωνικούς τους ρόλους. Τα κοινωνικά στερεότυπα έχουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς τους και συνεπώς και στις «ελεύθερες» επιλογές τους.

Η γυναίκα “υποτίθεται ότι είναι ελεύθερη να διαθέσει το σώμα της όπως θέλει, αρκεί να κινείται μέσα στο δίπολο που οι άντρες καθορίζουν” (Φρατζεσκάκη, 1999, σελ.55). Η ελευθερία αυτή είναι παρόμοια με την ελεύθερη επιλογή των γυναικών να γίνουν θύματα trafficking. Τα κοινωνικά δεδομένα κατασκευάζουν τις αντιλήψεις και τις απαιτήσεις. Έτσι, η γυναίκα κινείται μεταξύ του κοινωνικά αποδεκτού και του μη κοινωνικά αποδεκτού. Οι επιλογές είναι προκαθορισμένες, οπότε η ελευθερία βούλησης είναι μόνο θεωρητική.

Σημαντικός παράγοντας προκαθορισμού των επιλογών των γυναικών είναι τα κοινωνικά στερεότυπα. Τα στερεότυπα θέτουν τον άντρα ως ισχυρότερο και τη γυναίκα ως αδύναμη.” Ο άντρας είναι προγραμματισμένος

για κυρίαρχος, η γυναίκα είναι προγραμματισμένη για κυριαρχούμενη (Γ. Λάζος, 1997, σελ. 137). Σύμφωνα με αυτά τα στερεότυπα, τα κορίτσια διδάσκονται να είναι «γλυκά και καλά», παθητικά. Το στερεότυπο αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη διευκόλυνση των αντρών στο να βιάζουν τις γυναίκες³ (Thio, 2003, σελ.205). Οι γυναίκες οφείλουν να υπακούσουν στα κοινωνικά στερεότυπα, να παραμένουν στον παραδοσιακό τους ρόλο, ακόμα και αν αυτό απαιτεί τον εξουσιασμό τους από τους άλλους. Στην περίπτωση που μια γυναίκα αποκλίνει, τότε επικρίνεται κοινωνικά (Σ. Παπαμιχαήλ, 2005, σελ.84-88). Συνέπεια της κοινωνικής επίκρισης μπορεί να είναι και ο κοινωνικός της αποκλεισμός.

Τα θύματα trafficking είναι γυναίκες οι οποίες μεταφέρονται σε άλλες χώρες, κυρίως με παράνομα χαρτιά. Αυτό τις καθιστά παράνομες και ανίσχυρες να ελέγξουν τον εαυτό τους. Οι πορνοπελάτες λόγω κοινωνικών στερεοτύπων τους φέρονται ως σύμβολα του σεξ και ως αντικείμενα χρήσιμα μόνο για την ικανοποίηση των σεξουαλικών τους αναγκών. Επίσης, λόγω της φυλετικής τους καταγωγής, τις βλέπουν ως κατώτερες και για αυτό απαιτούν να έχουν τις «κατάλληλες» σχέσεις μαζί τους (Lazaridis, 2001, σελ.75).

Σημαντικός παράγοντας που διευκολύνει τα δίκτυα διεθνούς σωματεμπορίας στη μεταφορά των θυμάτων τους είναι η παγκοσμιοποίηση. Μέσω των νέων τεχνολογιών, η μεταφορά ανθρώπων είναι πολύ εύκολη και έτσι είναι και πιο μαζική. Η παγκοσμιοποίηση έχει ως αποτέλεσμα “ την αύξηση του γυναικείου μεταναστευτικού κινήματος και την αύξηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στις χώρες με μεγάλη συγκέντρωση μεταναστών, διαφορετικών εθνοτήτων ή φυλών” (Τσιλιάκου,2006).

Η ξενοφοβία, ο ρατσισμός και τα στερεότυπα συνδέονται στενά με την ψυχολογική ανάπτυξη των ανθρώπων.” Οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν το διαφορετικό χρησιμοποιώντας κατηγοριοποιημένη συμπεριφορά όπως την έμαθαν σε πολύ μικρή ηλικία” (Johnson, 1998, σελ.53-54). Η κατηγοριοποιημένη συμπεριφορά των ανθρώπων έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία στάσεων και αντιλήψεων γύρω από διάφορα θέματα. Όσον αφορά στο θέμα του trafficking των γυναικών, οι στάσεις των πολιτών είναι αρκετά παρήγορες για την κοινωνική αποδοκιμασία του φαινομένου. Σε έρευνα που

³ Η μίσθωση θύματος trafficking είναι βιασμός και για αυτό θεωρήθηκε σκόπιμη η σχετική αναφορά.

έγινε στο Ισραήλ, φάνηκε πως μεγάλο ποσοστό των πολιτών θεωρεί πως το trafficking είναι ένα σοβαρό πρόβλημα και θα ήθελε να υπάρξουν αυστηρότεροι νόμοι για την ποινικοποίησή του (Herzog, 2008,σελ.327).

3.2. Γυναίκες θύματα trafficking

Η παράνομη εμπορία και διακίνηση ανθρώπων είναι ένα συνεχώς αυξανόμενο φαινόμενο. Για αυτό θεωρείται, μαζί με τα ναρκωτικά, ως οι «μάστιγες του αιώνα». Το trafficking αποτελεί τη σύγχρονη μορφή δουλεμπορίας. Εάν θεωρήσουμε πως το trafficking είναι ένα παιχνίδι, τότε οι γυναίκες-θύματα trafficking, αποτελούν τα πιόνια. Είναι απλοί "στρατιώτες", αναλώσιμοι και χωρίς η ζωή τους να έχει αξία για τα δίκτυα και τους πελάτες. Σ' αυτήν την ενότητα, θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε σε κάποια ερωτήματα που αφορούν στις γυναίκες αυτές. Βασική προϋπόθεση για την ανάλυση των χαρακτηριστικών τους είναι η διαίρεσή τους σε δύο κατηγορίες: α) την κατηγορία των μη εξαναγκασμένων και β) την κατηγορία των εξαναγκασμένων γυναικών.

3.2.1. Γυναίκες που επιλέγουν το trafficking

Αρχικά θα αναφερθούμε στις γυναίκες εκείνες που επιλέγουν το trafficking ως «επάγγελμα», ως μέσο επιβίωσης. Ποιες είναι λοιπόν αυτές οι γυναίκες;

Συνήθως είναι γυναίκες από υποανάπτυκτες χώρες, από χώρες που βρίσκονται σε πόλεμο. Κάποιοι από τους λόγους που τις οδηγούν στην πορνεία είναι η ανάγκη για οικονομική αυτονομία, η έλλειψη εύρεσης άλλης εργασίας, η συμμαχία ανάμεσα στις γυναίκες και η ανάγκη για σεξουαλικό αυτοκαθορισμό, τα τραύματα της παιδικής ηλικίας και η ανάγκη των γυναικών για ακεραιότητα.(Gruen & Panichas,1997, σελ.127)

Όπως αναφέρει η Άννα Διαμαντοπούλου «οι πιο βαθιές ρίζες που οδηγούν τις γυναίκες στο trafficking είναι η φτώχεια, η ανεργία και η έλλειψη εκπαίδευσης και πρόσβασης σε πηγές» (Διαμαντοπούλου, 2003 ,σελ.325).

Σύμφωνα με την Penelope Turnbull, ένας λόγος που οδηγεί τις γυναίκες στο «εκούσιο» trafficking, είναι πως οι ανεπτυγμένες χώρες δέχονται μικρότερα ποσοστά νόμιμων μεταναστών μετά τη δεκαετία του '70 και του '80. Έτσι όσα άτομα έχουν ανάγκη να πάνε σε μια άλλη χώρα για να εργαστούν, πολλές φορές επιλέγουν το δρόμο της παράνομης μετανάστευσης, που έχει ως αποτέλεσμα την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους. Σύμφωνα με την ίδια συγγραφέα, ένας άλλος λόγος είναι η δύναμη και η έκταση του οργανωμένου εγκλήματος, το οποίο μπορεί να βοηθήσει τις γυναίκες να εισέλθουν παράνομα σε άλλες χώρες και αργότερα τις εγκλωβίζει, τις αιχμαλωτίζει και τις εκμεταλλεύεται καθώς είναι πολύ δύσκολο για αυτές να ζητήσουν βοήθεια, αφού δε γνωρίζουν τη γλώσσα, είναι παράνομες και φοβούνται την αστυνομία. Άλλοι λόγοι είναι η παγκοσμιοποίηση, η πρόοδος της τεχνολογίας που κάνει την επικοινωνία των δικτύων πιο εύκολη και μηδενίζει τις αποστάσεις ανάμεσα σε πόλεις, χώρες ή και ηπείρους και τέλος η κατάρρευση της Πρώην Σοβιετικής ένωσης (Turnbull,1999 ,σελ.200).

Οι βασικότεροι λόγοι που οδηγούν τις γυναίκες στο trafficking είναι κοινωνικοοικονομικοί, σε πολλές περιπτώσεις οι γυναίκες είναι διατεθειμένες να καταφύγουν στην πορνεία σε μια άλλη χώρα, αλλά πολλές από αυτές τις γυναίκες δε γνωρίζουν τις κακές συνθήκες εργασίας που τις περιμένουν.

Ακόμα και οι γυναίκες που επιλέγουν το trafficking, χρειάζονται σε πολλές περιπτώσεις, τη βοήθεια του κράτους, την προστασία του νόμου, την αρωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Μ.Κ.Ο. Επιπλέον όπως αναφέρει και ο Lars O. Ericsson «δεν είναι η πόρνη αυτή που πρέπει να αλλαχθεί, να αναμορφωθεί, ή να επανορθωθεί, αλλά το κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο δουλεύει» (Ericsson, 1997, σελ.93). Στις περιπτώσεις όμως που οι γυναίκες είναι ευχαριστημένες με τη δουλειά τους και δεν κακοποιούνται, τότε όπως αναφέρει ο I.C.P.R «οι γυναίκες οι οποίες επιλέγουν να μεταναστεύσουν ως πόρνες δεν θα έπρεπε να τιμωρούνται ή να θεωρούνται θύματα κακοποίησης. Θα έπρεπε να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με τους άλλους μετανάστες» (sex, morality and the law ,1997, σελ.131).

3.2.2. Γυναίκες οι οποίες εξαναγκάζονται

Εκτός όμως από τις γυναίκες εκείνες που επιλέγουν το trafficking, υπάρχουν και εκείνες οι οποίες εξαναγκάζονται, εκείνες που αποτελούν τα θύματά του. Οι γυναίκες αυτές σε πολλές περιπτώσεις εξαπατώνται από άτομα οικεία προς αυτές, τα οποία αρχικά υπόσχονται πως θα τις βοηθήσουν να μεταναστεύσουν σε κάποια άλλη χώρα και να βρουν μια δουλειά για να επιβιώσουν. Αφού λοιπόν τις πείσουν, τις μεταφέρουν στη χώρα προορισμού (παράνομα, ή νόμιμα) και εκεί κρατούν τα επίσημα έγγραφά τους (όπου υπάρχουν) και τις εκβιάζουν, τις εκμεταλλεύονται, τις κακοποιούν, τις εκδίδουν ή τις πωλούν.

Τα μέλη των δικτύων είναι τόσο πολυμήχανα που βρίσκουν πολλούς τρόπους για να εξαπατήσουν τις γυναίκες αυτές. Όποιος και αν είναι ο τρόπος με τον οποίο τις εξαπατούν, το αποτέλεσμα είναι το ίδιο. Οι γυναίκες αυτές βρίσκονται μόνες σε μια ξένη χώρα, της οποίας τη γλώσσα δεν τη γνωρίζουν και φοβούνται να πάνε στην αστυνομία (είτε γιατί έχουν έρθει παράνομα, είτε γιατί εκβιάζονται από τα μέλη των δικτύων).

Οι γυναίκες δεν μπορούν να γυρίσουν πίσω στις χώρες τους και δεν μπορούν να ξεφύγουν από τους προαγωγούς τους, οι οποίοι πολλές φορές τις κλειδώνουν μέσα σε ένα δωμάτιο και τις βγάζουν από αυτό μόνο για να δουλέψουν. Η εργασία τους συνδέεται με τη σεξουαλική εκμετάλλευσή τους, ενώ είναι υποχρεωμένες σε συνεχείς βιασμούς, ψυχολογική και σωματική βία.

3.2.3. Οι συνέπειες της βίας στα θύματα

Οι συνέπειες της σεξουαλικής αυτής βίας, όπως αναφέρεται από τον Α. Τσιγκρή (Α. Τσιγκρής, σελ.105), έχουν πολύ έντονα και ιδιαίτερα αποτελέσματα. Τα θύματα σεξουαλικής βίας υφίστανται σοβαρό ψυχολογικό τραυματισμό. Ο ψυχολογικός αυτός τραυματισμός μπορεί να εκδηλωθεί μέσω φοβιών, έμμονων ιδεών, συναισθημάτων θυμού και αυτοεκδίκησης, κατάθλιψης, εφιαλτών, τάσεων αυτοκτονίας και μέσα από ένα πλήθος άλλων συναισθηματικών και ψυχολογικών προβλημάτων τα οποία δεν παρουσιάζονται τουλάχιστον συχνά, στα θύματα των άλλων εγκλημάτων βίας.

Τα θύματα σεξουαλικής βίας, βιώνουν το σύνδρομο του τραύματος, το οποίο περιλαμβάνει ποικίλες σωματικές και ψυχικές αντιδράσεις, που παρατείνονται μέσα στο χρόνο, όπως φόβο, άγχος, ντροπή και αγωνία και συνήθως εξελίσσεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση παρατηρούνται οι περισσότερες δυσλειτουργίες και ανακατατάξεις στον τρόπο ζωής του θύματος. Το πιο χαρακτηριστικό συναίσθημα που διακατέχει τα θύματα είναι ο φόβος. Η δεύτερη φάση αρχίζει όταν το θύμα αποφασίζει να οργανώσει ξανά τη ζωή του (γεγονός που συνήθως δεν συμβαίνει στα θύματα εμπορίας, γιατί ελάχιστες καταφέρνουν να ελευθερωθούν, να ξεφύγουν από τα δίκτυα των δικτύων). Οι αλλαγές στις συνήθειες, οι εφιάλτες και οι φοβίες είναι τα πιθανότερα συμπτώματα.

Τα θύματα σεξουαλικής βίας περνούν από τρία στάδια, μετά την εμπειρία της εγκληματικής συμπεριφοράς. Στο πρώτο στάδιο τα θύματα βρίσκονται σε συναισθηματική και ψυχολογική αναστάτωση και τις περισσότερες φορές αποφασίζουν να κρύψουν τη θυματοποίησή τους, τόσο από την αστυνομία, όσο και από τους δικούς τους ανθρώπους. Στο στάδιο αυτό το θύμα αισθάνεται έντονη θλίψη και αγωνία. Έχει ανάγκη από κοινωνική υποστήριξη, η οποία όμως του λείπει γιατί χειρίζεται μόνο του τη δυσάρεστη κατάσταση που έχει προκύψει.

Στο δεύτερο στάδιο, το θύμα προσπαθεί να ξεπεράσει την τραυματική εμπειρία της σεξουαλικής επίθεσης που δέχθηκε, απωθώντας την στο υποσυνείδητο και δικαιολογώντας την πράξη του δράστη, ενοχοποιώντας των

εαυτό του και προσπαθώντας να επιστρέψει στη φυσιολογική καθημερινή του ζωή.

Στο τρίτο στάδιο, το θύμα αρχίζει να βιώνει συναισθήματα κατάθλιψης και αισθάνεται έντονα την ανάγκη να μιλήσει σε κάποιον για το περιστατικό. Στην περίπτωση όμως των θυμάτων εμπορίας, οι γυναίκες σε σπάνιες περιπτώσεις έχουν κάποιο άτομο με το οποίο να μπορούν να μιλήσουν για την κακοποίησή τους. Στο στάδιο αυτό, το θύμα παύει να δικαιολογεί την πράξη του δράστη και αρχίζει να αισθάνεται έντονο θυμό, τόσο για το άτομο που το έφερε σ' αυτήν τη θέση, όσο και για τον εαυτό του που το επέτρεψε ή το ανέχθηκε. Φυσικά τα θύματα εμπορίας, μπορεί να περνούν αυτό το στάδιο, αλλά δεν μπορούν να κάνουν κάτι για να νιώσουν δικαιωμένα, αφού είναι πολύ δύσκολο για αυτά να ξεφύγουν και να απευθυνθούν στις Αρχές για την τιμωρία των ενόχων και τη βοήθεια προς αυτά.

3.2.4. Μεταχείριση θυμάτων: Ο ρόλος της Αστυνομίας και η συνεργασία της με τις ΜΚΟ

Οι γυναίκες-θύματα εμπορίας, τις περισσότερες φορές φοβούνται να πάνε στην αστυνομία, υπάρχουν όμως και κάποιες οι οποίες καταφέρνουν να ξεφύγουν και έχουν το θάρρος να ζητήσουν βοήθεια. Στην Ελλάδα από το Σεπτέμβριο του 2002 λειτουργεί μια ειδική ομάδα της αστυνομίας, η οποία ασχολείται αποκλειστικά με την παράνομη εμπορία και διακίνηση ανθρώπων, η ομάδα αυτή λέγεται ομάδα anti-trafficking. Η ομάδα αυτή συνήθως ειδοποιείται από άλλους αστυνομικούς, οι οποίοι κάνουν επιδρομές σε club ή bar που θεωρούν πως λαμβάνει χώρα πορνεία και υποψιάζονται πως υπάρχει παράνομη εμπορία γυναικών.

Οι γυναίκες που θεωρούνται θύματα εμπορίας μεταφέρονται στην ομάδα anti-trafficking. Εκεί τους δίνουν ένα έντυπο προς συμπλήρωση, το οποίο είναι γραμμένο σε πολλές γλώσσες. Στο έντυπο αυτό συμπληρώνουν κάποια στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να αποδείξουν αν οι γυναίκες αυτές είναι θύματα εμπορίας. Το έντυπο περιλαμβάνει ερωτήματα που αφορούν στον τρόπο με τον οποίο ήρθαν αυτές οι γυναίκες στην Ελλάδα και στον τρόπο με τον οποίο τις αντιμετώπιζαν στο χώρο εργασίας τους. Στο έντυπο αναφέρεται πως «ο υπεύθυνος αξιωματικός θα εξετάσει την υπόθεσή σας με ευαισθησία και σεβασμό και θα σας παράσχει την αρωγή και τη στήριξη που δικαιούστε σύμφωνα με τον νόμο». Επίσης αναφέρονται οι διαθέσιμες μορφές αρωγής και στήριξης. Αυτές περιλαμβάνουν δωρεάν στέγαση, ιατρική περίθαλψη, ψυχολογική στήριξη, νομική βοήθεια και πρόσβαση σε διερμηνέα εκπαιδευτικές παροχές σε ανήλικα άτομα και γυναίκες ηλικίας έως και 23 ετών, πιθανή αναστολή της απέλασης γυναικών, που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και δυνατότητα επαναπατριsmού για τις γυναίκες που επιθυμούν κάτι τέτοιο. Ο υπεύθυνος αστυνομικός και αποδέκτης του εντύπου πρέπει να το υπογράψει για να επιβεβαιώσει την παραλαβή του, και να το αποστείλει στην εισαγγελική αρχή.

Μετά την υπογραφή του εντύπου, οι αξιωματικοί της Ομάδας παίρνουν συνέντευξη από τη γυναίκα προκειμένου να διαπιστωθεί αν είναι θύμα εμπορίας. Σε πολλές περιπτώσεις οι γυναίκες φέρουν ψυχικά τραύματα ή είναι αποπροσανατολισμένες όταν μεταφέρονται στην υπηρεσία. Μερικές

δεν μιλούν ελληνικά, με αποτέλεσμα να καλούνται διερμηνείς. Οι γυναίκες έχουν πρόσβαση σε ψυχολογικές συμβουλευτικές υπηρεσίες, οι οποίες μπορεί να παρέχονται από συγκεκριμένες Μ.Κ.Ο. που έχουν συνάψει μνημόνια συμφωνίας με την ομάδα anti-trafficking. Σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις, η ομάδα επικοινωνεί με κάποιες από αυτές τις Μ.Κ.Ο. και την ενημερώνει για την υπόθεση.

Η Μ.Κ.Ο. συμφωνεί να παράσχει προστασία και αρωγή. Ο εκπρόσωπος της Μ.Κ.Ο. ή ο ψυχολόγος μπορεί να συζητήσει με την γυναίκα πριν από τη συνέντευξη με τον αστυνομικό, και ο διερμηνέας μπορεί να είναι παρόν κατά τη συζήτηση. Μετά από αυτήν την πρώτη συνέντευξη με την ομάδα anti-trafficking, αν πιθανολογείται ότι η γυναίκα είναι θύμα εμπορίας, ενημερώνεται σχετικά με τη δυνατότητα να της χορηγηθεί άδεια παραμονής περιορισμένης ισχύος εφόσον συνεργαστεί με τις αρχές.

Οι εκπρόσωποι της Μ.Κ.Ο. έρχονται επίσης σε επαφή με τις αρχές σχετικά με τη χορήγηση περιόδου περίσκεψης, η οποία δίνεται κατόπιν εισαγγελικής εντολής. Σε αυτήν την περίοδο επιτρέπεται σε μια γυναίκα να παραμείνει στη χώρα έως και ένα μήνα ώστε να αρχίσει να συνέρχεται από τα ψυχολογικά και σωματικά τραύματα, και να είναι σε θέση να ξεφύγει από την επιρροή των εμπόρων της. Η περίοδος περίσκεψης βοηθά επίσης τη γυναίκα να λάβει μια ενημερωμένη απόφαση με νηφαλιότητα σχετικά με τη συνεργασία με τις αρχές σε ενδεχόμενη ποινική δίωξη κατά των πιθανολογούμενων εμπόρων. Κατά την περίοδο περίσκεψης, η γυναίκα βρίσκεται στη φροντίδα κοινωνικών λειτουργών και ψυχολόγων που μπορεί να είναι κρατικοί υπάλληλοι ή να συνεργάζονται με τις Μ.Κ.Ο. σε επαγγελματική ή εθελοντική βάση, και στεγάζεται σε κάποιο ξενώνα.

Με το τέλος της περιόδου περίσκεψης, η γυναίκα επισκέπτεται την Ομάδα anti-trafficking «ελεύθερα» και υποβάλει δήλωση για τον τρόπο που έπεσε θύμα εμπορίας. Στην πράξη, η δήλωση είναι απαραίτητη προκειμένου ο εισαγγελέας να μπορεί να την αναγνωρίσει ως «θύμα εμπορίας ανθρώπων». Μόνο με αυτόν τον τρόπο, η γυναίκα μπορεί να συνεχίσει να λαμβάνει αρωγή και προστασία. Συνεπώς, ο βαθμός στον οποίο η δήλωση γίνεται «ελεύθερα» είναι σχετικός. Η γυναίκα αναγνωρίζεται ως «θύμα εμπορίας ανθρώπων» εφόσον δεχτεί να συνεργαστεί στην ποινική δίωξη κατά του

πιθανολογούμενου εμπόρου της, και εφόσον διαπιστωθεί ότι έχει διακόψει κάθε επαφή με τον έμπορό της.

Σε περίπτωση που αναγνωρίζεται ως θύμα εμπορίας, η γυναίκα έχει δικαίωμα σε άδεια διαμονής και εργασίας, καθώς και σε παροχή αρωγής και προστασίας, κατά την περίοδο που η αστυνομία ερευνά την υπόθεση και λαμβάνουν χώρα οι σχετικές ποινικές διαδικασίες. Μετά την εν λόγω περίοδο, μπορεί να χορηγηθεί άδεια διαμονής και εργασίας αλλά για διαφορετικούς λόγους που προβλέπονται σε άλλες ενότητες του μεταναστευτικού νόμου(Ν. 3386/05).

Σύμφωνα με επιμέρους διατάξεις του νόμου, για τους ανηλίκους θύματα εμπορίας(παιδιά κάτω των 18 ετών) λαμβάνεται μέριμνα για «την ένταξή τους σε προγράμματα σχετικά με την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτισή τους» σε περιπτώσεις επαναπατριsmού «απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου εισαγγελέα ανηλίκων, ύστερα από έκθεση του επιμελητή ανηλίκων», στην περίπτωση ασυνόδευτων ανηλίκων υπηκόων τρίτων χωρών, «οι αρμόδιες εισαγγελικές ή αστυνομικές αρχές λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ιθαγένειά τους και να θεμελιώσουν το γεγονός ότι δεν συνοδεύονται. Επίσης, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειάς τους και λαμβάνουν αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν τη νομική τους εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται την εκπροσώπηση τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.». Τέλος, η προθεσμία περίσκεψης μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα «με απόφαση της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής και με κριτήριο την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του ανηλίκου».

Συνεπώς, για την παροχή αρωγής και προστασίας, απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο χαρακτηρισμός ως πιθανό θύμα εμπορίας ανθρώπων. Η μη αναγνώριση των γυναικών ως θύματα εμπορίας τις τοποθετεί σε κίνδυνο. Αντιμετωπίζουν την πιθανότητα να διωχθούν για πορνεία χωρίς άδεια εργασίας, η οποία συνιστά ποινική παράβαση στην Ελλάδα, ή να κρατηθούν για παράνομη είσοδο, ή να απελαθούν σε χώρες όπου κινδυνεύουν να ξαναπέσουν θύματα εμπορίας ή άλλων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το προεδρικό διάταγμα του 2003 προβλέπει την παροχή αρωγής και προστασίας σε όλες τις γυναίκες θύματα εμπορίας. Ωστόσο, ο

μεταγενέστερος νόμος που τέθηκε σε ισχύ το 2005 προβλέπει τη συνέχιση της παροχής αρωγής και προστασίας, μετά την περίοδο περίσκεψης, σε υπηκόους τρίτων χωρών που τους έχει χορηγηθεί άδεια παραμονής υπό την προϋπόθεση της συνεργασίας τους με τις αρχές στις ποινικές διαδικασίες. Ως εκ τούτου, η νομική βάση για την περίπτωση που οι αρχές δεν διώκουν ενεργά κάποιον πιθανολογούμενο έμπορο παραμένει ασαφής. Η έρευνα της Διεθνούς Αμνηστίας επισημαίνει ότι στην πράξη οι εν λόγω γυναίκες τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης με τους υπηκόους τρίτων χωρών.”

Συνεπώς, σύμφωνα με το υφιστάμενο σύστημα το δικαίωμα αρωγής και προστασίας ενός θύματος εμπορίας, πρακτικά υπάρχει μόνο όταν το θύμα έχει τη δυνατότητα να προσκομίσει στοιχεία σε ποινικές διαδικασίες κατά των πιθανολογούμενων εμπόρων. Επομένως, έχει καθιερωθεί αποτελεσματικά ένα σύστημα «συνεργασίας με αντάλλαγμα την προστασία». Η Διεθνής Αμνηστία φρονεί πως το εν λόγω σύστημα όχι μόνο δεν καταφέρνει να παράσχει αρωγή και προστασία σε όλες τις γυναίκες θύματα εμπορίας, αλλά επίσης δεν συνάδει με τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων. Διεθνής Αμνηστία,(2007). Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί πως παρόλο που οι γυναίκες θύματα εμπορίας αντιμετωπίζουν όλα αυτά τα προβλήματα(και ψυχολογικά και σωματικά και γραφειοκρατικά) έχουν και έναν ακόμη παράγοντα να αντιμετωπίσουν, το στιγματισμό τους.

Όπως αναφέρει ο Άγγελος Τσιγκρής, (σελ. 99), «έχει παρατηρηθεί μια τάση του κοινού να αντιμετωπίζει τα θύματα εγκληματικών πράξεων ως υπεύθυνα για τη μοίρα τους και να τα αγνοεί, είτε γιατί τα αντιμετωπίζει ως τους χαμένους ενός κοινωνικού παιχνιδιού είτε λόγω του φόβου της ενοχοποίησης από τη συναναστροφή μαζί τους. Η στάση αυτή είναι απόλυτα εναρμονισμένη με την ηθική και τις αξίες των δυτικών καπιταλιστικών κοινωνιών, όπου κυριαρχεί ο ανταγωνισμός και το προσωπικό επίτευγμα». Στις παραπάνω κοινωνίες, οι χαμένοι δε χαίρουν εκτίμησης και αποδοχής και συνήθως οι άλλοι αποφεύγουν να ταυτιστούν μαζί τους. Στιγματίζονται γιατί δεν μπόρεσαν να γίνουν νικητές μέσα στα ανταγωνιστικά κοινωνικά παιχνίδια. Η γενική πολιτιστική απέχθεια και αδιαφορία, εκτείνεται μέχρι του σημείου να ενοχοποιείται το θύμα για τη θυματοποίησή του.

3.3. Τομείς εκμετάλλευσης θυμάτων trafficking

Η εκμετάλλευση των γυναικών θυμάτων εμπορίας ξεκινάει από τη στιγμή που θα φθάσουν στις χώρες υποδοχής. Καθοριστικό ρόλο έχουν τα δίκτυα σωματεμπορίας. Τα δίκτυα αποφασίζουν πώς, που και κάτω από ποιες συνθήκες θα δουλέψουν οι γυναίκες αυτές. Τα παραπάνω εξαρτώνται από τους τομείς στους οποίους τα θύματα θα «εργαστούν».

Οι βασικότεροι τομείς εκμετάλλευσης των θυμάτων εμπορίας είναι τα νυχτερινά κέντρα/ μπαρ, οι οίκοι μασάζ, το πεζοδρόμιο, οι οίκοι ανοχής, η κατ' οίκον πορνεία, το στριπτίζ και η πορνογραφία. Πολλές φορές ο διαχωρισμός των γυναικών στους διάφορους τομείς γίνεται με βάση τη χώρα προέλευσής τους.

Ο Γρηγόρης Λάζος αναφέρει πως «η πορνεία των bar και των νυχτερινών κέντρων –και των υβριδικών μορφών μεταξύ των δύο αυτών πόλων-αποτέλεσε τον πυρήνα της νέας πορνείας και συνεπώς, την πλέον εξέχουσα μορφή της εξαναγκαστικής πορνείας και διεθνούς σωματεμπορίας. Οι χώροι αυτοί προσέφεραν την πιο κατάλληλη μορφή πρόσβασης στον ντόπιο πορνοπελάτη, σε συνδυασμό με το ότι αποδείχτηκαν ιδιαίτερα επικερδές σχήμα για το δίκτυο, τον τοπικό σωματέμπορο και τους συνεργάτες του. Θα μπορούσε ίσως να ειπωθεί ότι, για τα δεδομένα της Ελλάδας στα τέλη του 20^{ου} αιώνα και τις αρχές του 21^{ου} αιώνα, το μπαρ και το νυχτερινό κέντρο προσέφεραν το optimum ειδικά για την εξαναγκαστική πορνεία και τη διεθνική σωματεμπορία» (Λάζος, 2002α, σελ.258-259).

Ο ίδιος συγγραφέας αναφέρει ότι από το συνολικό πληθυσμό των αλλοδαπών γυναικών που προωθήθηκαν στην πορνεία στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1990-2000, η πλειονότητα προωθήθηκε για εκπόρνευση, έκδοση και πορνική εκμετάλλευση στην εξαναγκαστική πορνεία των μπαρ και των νυχτερινών κέντρων. Όπως φαίνεται λοιπόν, ο κυριότερος χώρος εγκατάστασης των θυμάτων εμπορίας είναι τα μπαρ και τα νυχτερινά κέντρα. Υπάρχει και μια ακόμη ιδιαιτερότητα σ' αυτήν την εγκατάσταση. Στους χώρους αυτούς προτιμήθηκαν (Γ. Λάζος, 2002α, σελ.262) Ρωσίδες και Ουκρανές, στη μεγάλη πλειοψηφία τους.

Ένας άλλος τομέας στον οποίο απασχολούνται οι γυναίκες θύματα εμπορίας είναι οι οίκοι μασάζ. Το «θετικό» για τον πελάτη, ήταν πως κατά κανόνα είχε έναν παθητικό ρόλο, χωρίς να χρειάζεται να συμμετέχει ενεργά, τουλάχιστον κατά το περί σεξουαλικό μέρος της επαφής. Στην εξαναγκαστική πορνεία των «μασαζάδικων» δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην πορνική τεχνική της εκδιδόμενης. Τα δίκτυα προώθησαν τις αλλοδαπές γυναίκες σε νόμιμα ινστιτούτα αισθητικής, τα οποία ήθελαν απλώς έναν επιπλέον τομέα αύξησης του εισοδήματός τους. Στη συνέχεια κάποια από αυτά τα ινστιτούτα αισθητικής μετατράπηκαν σε γνήσια πορνεία και σταμάτησαν τις όποιες άλλες προσφερόμενες υπηρεσίες, γιατί συνειδητοποίησαν πως η εκμετάλλευση και η εμπορία γυναικών ήταν πολύ πιο επικερδής από τις άλλες δραστηριότητές τους.

Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις τα δίκτυα εντόπιζαν τα ινστιτούτα που λειτουργούσαν με παθητικό τρόπο και είτε τα αγόραζαν, είτε επέβαλαν την πολιτική τους. Σε άλλες περιπτώσεις τα μέλη των δικτύων λειτουργούσαν πιο απροκάλυπτα και ανάγκαζαν τα θύματα εμπορίας να παρέχουν τις ίδιες υπηρεσίες σε δωμάτια ξενοδοχείων ή σε διαμερίσματα, χωρίς να έχουν κάποια νόμιμη «βιτρίνα». Το γεγονός πως οι γυναίκες αυτές ήταν εύκολα διαθέσιμες και κατ' οίκον, είχε ως αποτέλεσμα την πλήρη εκμετάλλευσή τους από τους εμπόρους τους, μιας και έτσι μπορούσαν να τις απασχολούν περισσότερο από ότι θα μπορούσαν εάν τις απασχολούσαν μόνο στα «μασαζάδικα». Ίσως για αυτόν το λόγο δεν παρατηρήθηκαν φαινόμενα προώθησης των γυναικών αυτών σε λιγότερο εντατικές και προσοδοφόρες μορφές πορνείας, όπως η πορνεία των μπαρ (Λάζος,2002α,σελ.265).

Το «πεζοδρόμιο» θεωρείται πιο πολύ παλιός παρά νέος τομέας παροχής πορνικών υπηρεσιών. Οι περισσότερες γυναίκες θύματα εμπορίας που «έκαναν πεζοδρόμιο» ήταν Αλβανίδες. Το πεζοδρόμιο μετά το 1996 γνώρισε την παρακμή του. Ο λόγος ήταν ένας εξωτερικός παράγοντας, η αστυνομία. Η πορνεία του πεζοδρομίου ήταν ούτως ή άλλως παράνομη. Σε ένα πλαίσιο αντίληψης περί ανάγκης εξαφάνισης της εκδιδόμενης γυναίκας ως δημοσίου θεάματος και χάρη σε κάποιες τοπικές κοινωνικές πιέσεις, η αστυνομία ανέλαβε δράση και με δεδομένο ότι η πορνεία του πεζοδρομίου είναι αμέσως ορατή και εντοπίσιμη, σε χρονικό διάστημα μερικών μηνών η πορνεία του πεζοδρομίου υπέστη θεαματική, «κάθετη» κάμψη (Λάζος, 2002α,

σελ.269). Σημαντικό ερώτημα που γεννάται από αυτά τα δεδομένα είναι «τι απέγιναν όλες αυτές οι εξαναγκαστικά εκδιδόμενες γυναίκες;» Πολύ απλά απορροφήθηκαν στους άλλους τομείς πορνικών υπηρεσιών.

Επίσης, παλαιό τομέα παροχής πορνικών υπηρεσιών αποτελούν και οι οίκοι ανοχής. Το μεγαλύτερο αριθμό εξαναγκαστικά εκδιδόμενων στους οίκους ανοχής αποτελούν και πάλι οι Αλβανίδες. «Η πορνεία των οίκων ανοχής στην Ελλάδα της τελευταίας δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα αποτέλεσε το πορνικό πεδίο της πιο σκληρής εκμετάλλευσης των εκδιδομένων γυναικών και ανηλίκων. Ελληνίδες κάτοχοι των αδειών λειτουργίας οίκων ανοχής- ή και όσοι συνεργάζονταν μαζί τους ή τις ήλεγχαν- συνεργάστηκαν με τα δίκτυα διεθνής σωματεμπορίας και σχημάτισαν στην Ελλάδα τις πρώτες μορφές σεξουαλικής εργασίας» (Λάζος, 2002α, σελ.275-276).

Μεγάλο ποσοστό των εξαναγκαστικά εκδιδόμενων γυναικών οι οποίες δεν μπορούσαν να απασχοληθούν στο πεζοδρόμιο, ή τους οίκους ανοχής «προσανατολίστηκε» (αναγκάστηκε να καταφύγει από τα δίκτυα προς την κατ' οίκον πορνεία. Στον πορνικό αυτόν τομέα κατέφυγε μεγάλος αριθμός εξαναγκασμένων Αλβανίδων, αλλά και γυναίκες εξαναγκαστικά εκδιδόμενες από τη Ρωσία, τα Βαλκάνια και την Ουκρανία. " Η κατ' οίκον πορνεία στην Ελλάδα γνώρισε μια σταθερή ανοδική πορεία σε πραγματικά μεγέθη εκδιδόμενων. Η διπλή αυτή άνοδος-η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στα δίκτυα διεθνής σωματεμπορίας και τη μαζική εξαναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών- έβγαλε την κατ' οίκον πορνεία από το περιθώριο ενός άτακτου και ευκαιριακού τύπου προσφοράς πορνικών υπηρεσιών, και την καθιέρωσε με μια μόνιμη οργανωμένη και σταθερή παρουσία και ίσως, με ένα δικό της προφίλ."(Λάζος,2002α,σελ.277-278).

Ο τελευταίος τομέας παροχής πορνικών υπηρεσιών και ίσως και ο πιο πρόσφατος είναι η πορνογραφία." Η πορνογραφία αναγνωρίζει, ερεθίζει και υπόσχεται την ικανοποίηση της σεξουαλικής επιθυμίας χωρίς να δημιουργεί την ανάγκη για πραγματική ανθρώπινη επαφή με τις περιπλοκές που αυτή έχει. Η λειτουργική αμεσότητα του πορνογραφικού κειμένου εξηγεί την έλξη που ασκεί το είδος αυτό στη «μολυσμένη» από το HIV/AIDS εποχής μας " (Mc Nair,2005,σελ.83). Τα άτομα που αγοράζουν πορνογραφικό υλικό (π.χ. μέσω του internet) έχουν τη δυνατότητα να εκπληρώσουν τις σεξουαλικές επιθυμίες τους, χωρίς να διατρέχουν τον κίνδυνο πιθανής μετάδοσης σεξουαλικά

μεταδιδόμενων ασθενειών. "Οι γυναίκες θύματα εμπορίας στην πορνογραφία παρουσιάζονται ως:

- σεξουαλικά αντικείμενα τα οποία απολαμβάνουν τον πόνο ή τον εξευτελισμό
- σεξουαλικά αντικείμενα που βιώνουν σεξουαλική ικανοποίηση με το βιασμό:
- σεξουαλικά αντικείμενα δεμένα ή καμένα ή ακρωτηριασμένα ή μελανιασμένα ή σωματικά πληγωμένα ή ως διαμελισμένα ή ακρωτηριασμένα ή κομματιασμένα ή με διαιρεμένα τα μέλη του σώματος
- σε σενάρια ταπείνωσης, υποβιβασμού, βασανισμού, που φαίνονται σε αισχρές φωτογραφίες ή κατώτερες , να αιμορραγούν ή να είναι μελανιασμένες ή χτυπημένες σε μια σύνθεση που κάνει αυτές τις συνθήκες σεξουαλικές
- σεξουαλικά αντικείμενα για κυριαρχία, κατάκτηση, καταπάτηση, εκμετάλλευση, κατοχή ή χρήση
- ή μέσα από πόζες ή θέσεις δουλικότητας ή υποταγής ή εκθέματος"(sex, morality and the law, 1997, σελ.164-165)

3.4. Δίκτυα εκμετάλλευσης θυμάτων trafficking

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο του Παλέρμο, ως διακίνηση και εμπορία ανθρώπων νοείται «η στρατολόγηση, μεταφορά, διακίνηση, παροχή στέγης ή φιλοξενία σε ανθρώπους με τη χρήση βίας, απειλής βίας, ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, μέσω απαγωγής, απάτης, ή άλλης μορφής εξαπάτησης, μέσω κατάχρησης εξουσίας, ή κατόπιν εκμετάλλευσης της τρωτής θέσης του θύματος, ή μέσω καταβολής, ή εισπράξεως χρηματικών ποσών, ή μέσω της παροχής, ή αποδοχής πάσης φύσεως ωφελημάτων (δωροδοκίας, προνομίων κ.τ.λ.) για την εξασφάλιση της συναίνεσης ενός προσώπου που έχει τον έλεγχο, ή την επιμέλεια ενός άλλου προσώπου, με σκοπό την εκμετάλλευση του τελευταίου. Ο όρος εκμετάλλευση περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο, την εκμετάλλευση της πορνείας τρίτων προσώπων, ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική εργασία ή υποχρεωτική παροχή υπηρεσιών, την δουλεία ή πρακτικές που μοιάζουν με εκείνες της δουλείας, ή της σκλαβιάς, ή την αφαίρεση οργάνων(η συναίνεση του θύματος διακίνησης στη σχεδιαζόμενη εκμετάλλευση του, όπως αυτή αναφέρεται παραπάνω δεν θα λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση που συντρέχει μία από τις παραπάνω αναφερόμενες περιπτώσεις εκμετάλλευσης)».

Σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό του trafficking αντιλαμβάνεται κανείς ότι για την ύπαρξη του φαινομένου απαιτούνται τρεις κατηγορίες ανθρώπων: α) οι γυναίκες –θύματα trafficking, β) οι πελάτες των υπηρεσιών trafficking και τα άτομα που εκμεταλλεύονται τις γυναίκες - θύματα με σκοπό το οικονομικό τους κέρδος.

Εντούτοις, η κατηγοριοποίηση που προηγήθηκε είναι πολύ απλή και δεν περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που "συμμετέχουν" στο trafficking. Όπως αναφέρει ο Phil Williams σε σχετικό άρθρο του (Phil Williams, 1999, σελ. 154-156), υπάρχει μια μεγάλη ποικιλία συμμετεχόντων στο εμπόριο γυναικών. Οι συμμετέχοντες αυτοί ανήκουν και στις τρεις προαναφερθείσες κατηγορίες.

Είναι, πρώτα από όλα, οι γυναίκες οι οποίες επέλεξαν να μεταβούν σε μια άλλη χώρα για να δουλέψουν γιατί θεωρούσαν πως οπουδήποτε αλλού

θα ήταν καλύτερα από ό,τι στην χώρα καταγωγής τους. Κάποιες από αυτές τις γυναίκες ήταν διατεθειμένες να εργαστούν ως χορεύτριες, αλλά δεν γνώριζαν πως θα τις εξαναγκάσουν στην πορνεία. Κάποιες άλλες έφυγαν από τις χώρες τους για να ακολουθήσουν τους άντρες τους οποίους αγαπούσαν, αλλά αυτοί ήταν μέλη των δικτύων και είχαν σκοπό να τις εξαπατήσουν. Ενώ κάποιες άλλες αναγκάστηκαν να εκπορνευθούν σε άλλες χώρες για να σώσουν τις οικογένειές τους.

Επίσης συμμετέχοντες είναι τα μέλη των δικτύων. Τα άτομα τα οποία στρατολογούν τις γυναίκες χρησιμοποιώντας συχνά ψεύτικες υποσχέσεις για εύρεση εργασίας. Τα δίκτυα αυτά αποτελούν εγκληματικές οργανώσεις, οι οποίες είτε εμπλέκονται άμεσα με το trafficking, είτε εξασφαλίζουν στα μέλη τους και στους προαγωγούς στέγη. Άλλοι συμμετέχοντες είναι οι ιδιοκτήτες οίκων ανοχής οι οποίοι πληρώνουν τα μέλη των δικτύων για να αγοράσουν τις γυναίκες και στη συνέχεια τις αναγκάζουν να εκπορνευτούν.

Συμμετέχοντες είναι και οι διεφθαρμένοι κρατικοί υπάλληλοι, οι οποίοι παρέχουν πλαστά διαβατήρια, βίζες, άδειες εργασίας και όποια άλλα απαραίτητα έγγραφα για την παράνομη μεταφορά των θυμάτων στις χώρες προορισμού. Στους διεφθαρμένους κρατικούς υπαλλήλους συμπεριλαμβάνονται και οι διεφθαρμένοι αστυνομικοί, οι οποίοι δωροδοκούνται για να κάνουν τα «στραβά μάτια» στο εμπόριο γυναικών.

Τελευταία κατηγορία συμμετεχόντων αποτελούν οι πολιτικοί, οι οποίοι παρέχουν προστασία στα μέλη του οργανωμένου εγκλήματος και στους ιδιοκτήτες οίκων ανοχής στις εκλογικές περιφέρειές τους. Όπως επίσης και οι κυβερνήσεις οι οποίες θέλουν να αυξήσουν την ανάπτυξη των χωρών τους μέσω του σεξο-τουρισμού και θεωρούν το trafficking ως δυναμική απαραίτητη για την ανάπτυξη προς αυτή την κατεύθυνση.

Σε αυτήν την ενότητα θα αναφερθούμε διεξοδικά στα άτομα που εκμεταλλεύονται τα θύματα trafficking με σκοπό το οικονομικό κέρδος τα οποία στο εξής θα αναφέρονται ως δίκτυα του trafficking. Βασικά ερωτήματα στα οποία θα επιδιώξουμε να δώσουμε απαντήσεις στη συνέχεια είναι :

- Ποιοι είναι αυτοί που αποτελούν τα δίκτυα;
- Από ποιους έχουν βοήθεια;
- Γιατί επιλέγουν το trafficking γυναικών;

- Πως λειτουργεί ένα τέτοιο δίκτυο;
- Ποια η έκτασή του;
- Πόσο κερδοφόρο είναι;
- Γιατί δεν δίνεται μια λύση σε αυτό το παγκόσμιο φαινόμενο;

Ποιοι βρίσκονται λοιπόν πίσω από αυτό το παγκόσμιο φαινόμενο; Πρόκειται για άτομα των κατώτερων κοινωνικών τάξεων, για άντρες ή γυναίκες στην πλειοψηφία τους, ή μήπως πίσω από το trafficking βρίσκεται το οργανωμένο έγκλημα; Επειδή οι πληροφορίες για τα άτομα αυτά είναι σχεδόν ανύπαρκτες στην περίπτωση της Ελλάδας, η έρευνα θα στηριχθεί σε έρευνες που έχουν γίνει σε άλλες χώρες.

Οι Gerben J. N., Druinsma και Guus Meershoek, λαμβάνοντας υπόψη τον ορισμό του Fijnaut για το οργανωμένο έγκλημα⁴ καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι δεν είναι όλοι οι παραβάτες μέλη τέτοιων εγκληματικών ομάδων. Σύμφωνα με τις έρευνες που διεξήγαγαν, τα έτη 1995-1997, οι παραβάτες που συνελήφθησαν από την αστυνομία της Ολλανδίας κατά 90% ήταν άνδρες και ο μέσος όρος της ηλικίας τους ήταν 34 ετών. Ανεξάρτητα από την χώρα από την οποία προέρχονταν οι παραβάτες, είχαν εγκληματική καριέρα στην Ολλανδία, καθώς και στις χώρες καταγωγής τους, ειδικά σε βίαια εγκλήματα όπως επίθεση και ληστείες. Αυτοί οι άνθρωποι δεν ασχολούνται μόνο με το trafficking, αλλά εμπλέκονται σε λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών ή κλεμμένων αυτοκινήτων (Gerben, Druinsma, Meershoek, 1999, σελ.114-115).

Σύμφωνα με την Άννα Διαμαντοπούλου, «η εμπειρία της επιβολής του νόμου δείχνει πως, εκτός από τις επιχειρήσεις trafficking μικρής κλίμακας, υπάρχουν μεγάλα διεθνή δίκτυα που διοικούν μια τελειοποιημένη και καλά οργανωμένη επιχείρηση trafficking. Με σημαντικές οικονομικές πηγές στη διάθεσή τους, η δύναμή τους υπολογίζεται πως είναι τεράστια στις χώρες καταγωγής, μεταφοράς και προορισμού» (Διαμαντοπούλου, 2003, σελ.326).

⁴ Τα μέλη των ομάδων επικεντρώνονται κυρίως στα παράνομα κέρδη, συστηματικά διαπράττουν εγκλήματα τα οποία επηρεάζουν αρνητικά την κοινωνία και είναι ικανά για αποτελεσματική θωράκιση των δραστηριοτήτων τους, συγκεκριμένα με το να είναι πρόθυμα να χρησιμοποιήσουν σωματική βία ή να εξουδετερώσουν τους "ιδιώτες" μέσω της διαφθοράς"

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω οι traffickers χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Σε αυτούς που είναι σε μικρές ομάδες λίγων ατόμων και εκμεταλλεύονται λίγες γυναίκες και σε εκείνους που συμμετέχουν στο οργανωμένο έγκλημα και είναι αναμειγμένοι σε μεγάλα, διεθνή δίκτυα.

Εντούτοις, για τη συντήρηση και την επέκταση ενός τόσο μεγάλου δικτύου, όπως είναι αυτό του trafficking, σημαντικό ρόλο έχει και η διαφθορά των υπαλλήλων του κράτους. Η διαφθορά των υπαλλήλων βοηθά τα δίκτυα να έχουν μεγάλη αποδοτικότητα με ελάχιστες απώλειες. Οι διεφθαρμένοι υπάλληλοι συνήθως παίρνουν χρήματα και διαθέτουν στους traffickers πλαστά διαβατήρια για τις γυναίκες θύματα εμπορίας. Τα δίκτυα συνήθως προσπαθούν, και σε μερικές περιπτώσεις το καταφέρνουν, να διαφθείρουν τελωνιακούς υπαλλήλους που ασχολούνται με μετανάστες, αστυνομικούς και οποιονδήποτε μπορεί να τους βοηθήσει.

Γιατί όμως τα δίκτυα αυτά ασχολούνται με το trafficking; Τα πλεονεκτήματα είναι προφανώς περισσότερα από τα μειονεκτήματα. Τα αίτια είναι πολλά και ποικίλουν. Η παγκοσμιοποίηση, οι συχνοί πόλεμοι και η φτώχεια είναι από τα πιο βασικά αίτια του trafficking, όπως και η ζήτηση πορνικών υπηρεσιών. Οι παράγοντες αυτοί συμβάλλουν στην αύξηση του trafficking ο καθένας με τον τρόπο του. Η παγκοσμιοποίηση έχει ως αποτέλεσμα την άμεση και εύκολη μεταφορά των γυναικών σε άλλες χώρες, ακόμη και σε άλλες ηπείρους, χωρίς να ξοδεύονται πολλά χρήματα και συνεπώς με λιγότερο κόστος. Οι πόλεμοι οδηγούν τις χώρες στη φτώχεια, την εξαθλίωση, την πείνα. Οι γυναίκες που προέρχονται από αυτές τις χώρες, σε πολλές περιπτώσεις, είναι διατεθειμένες να πληρώσουν οποιοδήποτε τίμημα για να επιβιώσουν ή για να στηρίξουν οικονομικά τις οικογένειές τους.

Εξαιτίας αυτών των συνθηκών και φυσικά της παγκοσμιοποίησης, μπορούμε να διακρίνουμε το trafficking σε τρία επίπεδα: το διεθνές, το εθνικό και το τοπικό. Κάποιες φορές τα επίπεδα συνδέονται, ενώ κάποιες άλλες όχι και αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ύπαρξη δικτύων. Αν σε αυτά εμπλέκεται το οργανωμένο έγκλημα, τότε είναι πολύ πιθανό να συνδέονται και τα επίπεδα του trafficking και να αναφερόμαστε σε «μεγάλες επιχειρήσεις» που «ασχολούνται» με την παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων.

Ο τελευταίος, αλλά όχι και λιγότερο σημαντικός παράγοντας, είναι η ζήτηση. Σύμφωνα με τους νόμους της οικονομίας, η προσφορά και η ζήτηση

καθιερώνουν την ύπαρξη των αγαθών και των υπηρεσιών. Έτσι, καθώς αυξάνεται η ζήτηση για πορνικές υπηρεσίες, τα άτομα που ανήκουν στα δίκτυα, προσπαθούν με κάθε μέσο, είτε με εξαπάτηση , είτε ακόμα και με τη χρήση βίας (σωματικής, ψυχολογικής) να αυξήσουν και την προσφορά με μοναδικό σκοπό, την απόκτηση περισσότερου κέρδους. Συνεπώς, ο σημαντικότερος λόγος για την ύπαρξη και τη συνεχή διεύρυνση του trafficking, είναι το κέρδος. Το trafficking μαζί με την παράνομη διακίνηση και εμπορία όπλων και ναρκωτικών, θεωρείται από τις πιο προσοδοφόρες παράνομες δραστηριότητες.

Τα μέλη των δικτύων, προκειμένου να μεταφέρουν τις γυναίκες από τη μια χώρα στην άλλη εμπλέκονται σε μια σειρά από δραστηριότητες. Οι φάσεις αυτές, σύμφωνα με τους Gerben J. N. Bruinsma και Guus Meershoek, είναι οι εξής: α) Η στρατολόγηση γυναικών από τις χώρες καταγωγής, β) η παράνομη διακίνηση και εμπορία γυναικών από τη χώρα καταγωγής στη χώρα προέλευσης γ) η απασχόληση των γυναικών και δ) η άσκηση κοινωνικού ελέγχου μέσω του διαχωρισμού της πορνείας από το κοινωνικό σύνολο((Gerben, Druinsma, Meershoek, 1999 ,σελ.109-110).

3.5. Πελάτες υπηρεσιών trafficking

Ο σημαντικότερος, ίσως ο κινητήριος μοχλός της εξαναγκαστικής πορνείας είναι το αφανές «πρόσωπο», ο πελάτης πορνικών υπηρεσιών. Ο πελάτης αν και αναφέρεται λίγο στις έρευνες, είναι αυτός που ουσιαστικά κινεί τα νήματα, αυτός που καθορίζει σχεδόν τα πάντα.

Όπως αναφέρει για τον πελάτη εξαναγκαστικής πορνείας ο Γρηγόρης Λάζος, στην έρευνά του «Διεθνική σωματεμπορία και εξαναγκαστική πορνεία στην Ελλάδα του 2002» (σελ.42) «ο πελάτης χρηματοδότησε την ανάπτυξη της εξαναγκαστικής πορνείας, καθόρισε το τι θα πουληθεί, τις ποσότητες, τις ποιότητες και – ως ένα βαθμό- τις τιμές, τους χώρους και τους χρόνους λειτουργίας της αγοράς, ακόμα και τις συνθήκες ζωής των εξαναγκαστικά εκδιδόμενων. Η εξαναγκαστική πορνεία υπάκουσε σε όλες τις χρηματικά υποστηριζόμενες επιθυμίες του». «...αν ο σωματέμπορος είναι ο παραγωγός της εξαναγκαστικής πορνείας με πρώτη ύλη τη γυναίκα, ο πελάτης είναι ο αρχικός σκοπός παραγωγής και ο καταναλωτής του εμπορεύματος» (Λάζος,2002).

Γνωρίζοντας λοιπόν, πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του πελάτη στην διατήρηση και την εξέλιξη της εξαναγκαστικής πορνείας, αρχικά θα επιχειρήσουμε να σκιαγραφήσουμε το προφίλ του, δίνοντας κάποια στατιστικά στοιχεία που υπάρχουν για αυτόν και να τον κατατάξουμε, όπου αυτό είναι εφικτό, σε κατηγορίες .

Οι περισσότερες έρευνες που έχουν γίνει με θέμα την παράνομη εμπορία και εκμετάλλευση γυναικών έχουν δείξει πως η συνήθης ηλικία των πορνοπελατών είναι 40-50 χρόνων.

Όπως φαίνεται στην ίδια έρευνα του Λάζου, ο αριθμός των πελατών εξαναγκαστικής πορνείας τα τελευταία έτη έχει αυξηθεί σημαντικά. Σημαντικός παράγοντας αυτής της αύξησης είναι η «οικονομική δυσπραγία». Οι πελάτες που προέρχονταν από τις κοινωνικές κατηγορίες οι οποίες αντιμετώπισαν οικονομικά προβλήματα, στράφηκαν προς την εξαναγκαστική πορνεία, αφήνοντας την νόμιμη πορνεία εξαιτίας οικονομικών παραγόντων.

Στην αύξηση των ποσοστών πορνοπελατών σημαντικό παράγοντα αποτέλεσαν τα δίκτυα σωματεμπορίας, τα οποία προσπάθησαν, και τελικά κατάφεραν, να προσαρμόσουν τα δεδομένα της προσφοράς ανάλογα με τη ζήτηση των υπηρεσιών αυτών από τους πελάτες.

Ο Λάζος αναφέρει πως τα δίκτυα έχουν ανακαλύψει τέσσερις τρόπους για να αυξήσουν τα ποσοστά πορνοπελατών:

- a) Ο πρώτος τρόπος ήταν η εισαγωγή στο «εμπόριο» γυναικών με έναν ιδιαίτερο εθνικό-πολιτιστικό τύπο, που είχε υψηλή ζήτηση. Τα δίκτυα λοιπόν έφεραν στην Ελλάδα γυναίκες, κυρίως από το πρώην ανατολικό μπλοκ, οι οποίες είχαν διαφορετικό σωματικό τύπο από τις Ελληνίδες. Εκτός όμως από τον σωματικό τύπο αυτών των γυναικών σημαντική έλξη προκαλούσε και μόνο το γεγονός ότι κατάγονταν από αυτές τις χώρες, άρα ήταν επιφορτισμένες με τις "ιστορικές, πολιτικές, πολιτιστικές, εθνικιστικές, ρατσιστικές" σημασίες που περιλάμβανε η καταγωγή τους.
- b) Ο δεύτερος τρόπος ήταν η κάλυψη όλων των τομέων της πορνικής αγοράς με μια ευρεία ποικιλία γυναικών.
- c) Ο τρίτος τρόπος ήταν η παροχή καινούργιων πορνικών υπηρεσιών, οι οποίες στη συνέχεια είχαν μεγάλη ζήτηση.
- d) Ο τέταρτος τρόπος ήταν η προσαρμογή των τιμών ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες των πελατών.

Όλες αυτές τις διευκολύνσεις που έγιναν από την πλευρά των δικτύων είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των πελατών εξαναγκαστικής πορνείας. Στους πορνοπελάτες προσφέρθηκαν καλύτερες τιμές, επαρκές αριθμός εκδιδόμενων γυναικών, νέες μορφές παροχής πορνικών υπηρεσιών και το πιο σημαντικό ίσως, ήταν η διαρκής ανανέωση του πορνικού πληθυσμού με συνεχή κίνηση των εξαναγκαστικά εκδιδόμενων γυναικών στο χώρο και συνεχή αντικατάσταση με νέες γυναίκες που προωθούνταν στην αγορά. (Λάζος, 2002β ,σελ.189-191).

Τα δίκτυα προσέφεραν στους πελάτες όλα τα παραπάνω, ήταν και παραμένουν διαθέσιμα να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις των πελατών. Μια ακόμη προσαρμογή ήταν η «παροχή διακριτικότητας με τη αλλαγή του χώρου στον οποίο θα λάμβανε χώρα η πορνική επαφή ώστε να μην αποτελεί

πορνικό περιβάλλον. Οι μεταβολές αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την πιο εύκολη και προσιτή πρόσβαση των πελατών στους πορνικούς χώρους».

(Γ. Λάζος, 2002β, σελ.190).

Οι πελάτες έχουν, στην πλειοψηφία τους ως σύνολο, κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Παρόλα αυτά μπορούν να διαχωριστούν σε περαιτέρω κατηγορίες. Μια κατηγοριοποίηση μπορεί να γίνει με βάση την σεξουαλική και κοινωνική τους ζωή.

Όπως αναφέρει ο Λάζος, μια μερίδα πελατών προγραμματίζουν τη μίσθωση πορνικών υπηρεσιών ως "κανονικότητα ανάλογη της εργασίας", έτσι οργανώνουν τη μέρα, τη βδομάδα ή το πρόγραμμα του μήνα εντάσσοντας στο πρόγραμμά τους και τη μίσθωση πορνικών υπηρεσιών. Οι πελάτες αυτοί είναι οι " κοινωνικό-σεξουαλικά ολοκληρωμένοι πελάτες". Μια άλλη μερίδα πελατών δεν προγραμματίζει τη μίσθωση. Οι λόγοι είναι διάφοροι, ωστόσο μεριμνούν ώστε να " υπάρχει προσφυγή στην πορνεία στο πλαίσιο των ευκαιριών που δίνονται σε επίπεδο βδομάδας ή μήνα , χωρίς όμως να εντάσσουν τη μισθωμένη σεξουαλική απόλαυση στην κοινωνική ζωή τους". Αυτοί είναι οι "σεξουαλικά ολοκληρωμένοι πελάτες". Τέλος υπάρχουν και οι "περιφερειακοί πελάτες", οι οποίοι προσφεύγουν στην πορνεία υπό προϋποθέσεις, αλλά την εντάσσουν στο περιθώριο της σεξουαλικής τους ζωής(Λάζος, 2002β, σελ.205-207).

Ένας άλλος διαχωρισμός γίνεται με βάση κάποια ψυχολογικά χαρακτηριστικά. Η Monzini αναφέρει πως υπάρχουν «επτά ιδεατοί χαρακτήρες πελατών που πλησιάζουν πόρνες : ο φοιτητής, ο φεουδάρχης, ο ρομαντικός, ο ισχυρός, ο πλούσιος και φυσικά ο ζηλωτής αφενός της υποταγής και αφετέρου της υπεροχής» (Monzini, 2007,σελ.31)

Ένα άλλο κομμάτι που αφορά στους πελάτες είναι οι λόγοι που τους οδηγούν στην πορνεία. Η ίδια συγγραφέας, αναφέρει πως, σε αρκετές περιπτώσεις, ο πελάτης δεν πληρώνει για τη σεξουαλική πράξη καθεαυτή αλλά η ικανοποίηση μπορεί να είναι συνδεδεμένη με μια άλλη φάση του «τελετουργικού» με την προετοιμασία για την «γύρα», την επιλογή ή την διαπραγμάτευση.

Το ερώτημα που παραμένει, είναι εάν οι πελάτες γνωρίζουν ότι η πόρνη, την οποία μισθώνουν, είναι θύμα εμπορίας. Η ίδια συγγραφέας, αναφέρει πως ο πελάτης προτιμά, επιλέγει να μην γνωρίζει τίποτα. Στη

σημερινή κοινωνία τα Μ.Μ.Ε. ενημερώνουν διαρκώς για την παράνομη εμπορία γυναικών την κοινή γνώμη. Ο πελάτης όμως προτιμά να εμμένει στον «παραδοσιακό ρόλο» του που τον θέλει «αόρατο και ανώνυμο» (Monzini, 2007,σελ.39). Προτιμά να πληρώσει και να πάρει όσο το δυνατόν περισσότερα σε όσο το δυνατόν χαμηλότερη τιμή, χωρίς να σκέφτεται πως δεν αγοράζει ένα υλικό προϊόν αλλά μια ανθρώπινη ζωή.

Το τελευταίο, μα όχι και πιο ασήμαντο πλεονέκτημα της εξαναγκαστικής πορνείας για τους πελάτες είναι το γεγονός πως έχουν την απόλυτη κυριαρχία πάνω στις γυναίκες- θύματα εμπορίας. «Η πορνεία θεωρείται ως ένας τρόπος επίδειξης της καταπίεσης των γυναικών από τους άντρες στον πιο φανερό και υπερβολικό τύπο της» (Gruen-Panichas, 1997, σελ.100). Η απόλυτη κυριαρχία, η εξουσία που νιώθει πως έχει ο πελάτης πάνω στη γυναίκα-θύμα εμπορίας, πολλές φορές, αν όχι τις περισσότερες, καταλήγει στην άσκηση βίας από τον πελάτη προς την πόρνη (θύμα εμπορίας). Ο λόγος είναι πως «η ευχαρίστηση του να εξευτελίζεις το σεξουαλικό αντικείμενο εμφανίζεται πολύ περισσότερο μεθυστική από ότι το σεξ»(Hartsock, 1985, σελ.164).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Αρωγή των θυμάτων

Η διακίνηση και σωματεμπορία ανθρώπων αναγνωρίζεται από το διεθνές δίκαιο ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ως μια σύγχρονη μορφή βίας κατά των γυναικών. Για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων το κράτος έχει υποχρέωση, όχι μόνο για την πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος αλλά κυρίως για την ψυχοκοινωνική επανένταξη και την οικονομική αποζημίωση των θυμάτων (stornow, 2002).

Το πρόβλημα στην Ελλάδα ήταν πιο εμφανές στα τέλη τις δεκαετίας του '90 οπού τότε αρχίζουν και εμφανίζονται και οι πρώτες προσπάθειες αντιμετώπισης του φαινομένου από την κοινωνία των πολιτών και ιδιαίτερα από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Όμως με την παγκοσμιοποίηση της αγοράς οδηγηθήκαμε και στην παγκοσμιοποίηση του εγκλήματος. Η εύκολη διύλιση των συνόρων με τη χρήση νόμιμων εγγραφών από τις χώρες προέλευσης, η δυσκολία λήψης κατάθεσης των γυναικών λόγω της κακής ψυχολογικής κατάστασης καθιστούν το έργο των αρχών και των δομών υποστήριξης δυσχερές (κ.π. equal).

Σε παγκόσμιο επίπεδο εκτιμάται ότι 700.000 με 2.000 γυναίκες και παιδιά πέφτουν θύματα εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση. Συγκεκριμένα στις Η.Π.Α. κάθε χρόνο διακινούνται 50.000 γυναίκες και παιδιά. Στην Ευρώπη 500.000 διακινούνται κάθε χρόνο σε διάφορα μέρη του κόσμου (Γ. Τσακλάγκανου, 2002).

Σύμφωνα με το υπουργείο Δικαιοσύνης,(2004) Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν συμφωνήσει να εναρμονίσουν τις νομοθεσίες τους σχετικά με την παράνομη διακίνηση ανθρώπων. Στην χώρα μας προβλέπονται και ειδικές διατάξεις για την προστασία, αρωγή και μέριμνα των θυμάτων trafficking που θα αναλύσουμε στη συνέχεια..

Η συνεχής παρατήρηση του φαινομένου κρίνεται αναγκαία διότι συμβαίνουν συνεχεία αλλαγές στον τρόπο στρατολόγησης, στον τρόπο

διέλευσης των συνόρων και στην μορφή βίας σωματικής και ψυχολογικής που ασκείται στο θύμα.

4.1.1 Ο ρόλος της κοινωνικής εργασίας στην αρωγή των θυμάτων

Σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής εργασίας « Κάθε άτομο έχει μια μοναδική αξία, ανεξάρτητα από την καταγωγή, την εθνικότητα, το φύλο, την ηλικία, τις πεποιθήσεις, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση ή τη συνεισφορά του στην κοινωνία» (Καλλινικάκη, 1998,σελ.44). Σύμφωνα με αυτές τις αρχές, η κοινωνική εργασία αποτελεί το κατ' εξοχήν επάγγελμα το οποίο ασχολείται με ομάδες του πληθυσμού που χρήζουν φροντίδα και στήριξη και κατά συνέπεια με τα θύματα του trafficking.

Αρχή της κοινωνική εργασίας είναι ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, όπως επίσης και η προώθηση κοινωνικής δικαιοσύνης (Τελώνη, σημειώσεις στο μάθημα της δεοντολογίας, 2006-2007, σελ.18-19).

Για να επιτευχθεί ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα οι κοινωνικοί λειτουργοί θα πρέπει:

- Να σέβονται το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης
- Να προωθούν το δικαίωμα της συμμετοχής
- Να φέρονται σε κάθε άτομο ως μια ολότητα
- Να αναγνωρίζουν και να αναπτύσσουν τις δυνάμεις των κοινωνικών ομάδων

Για την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης οι κοινωνικοί λειτουργοί θα πρέπει

- Να αντιπαλεύουν την αρνητική διάκριση
- Να αναγνωρίζουν την ανομοιότητα
- Να διανέμουν τις πηγές ισότιμα
- Να προκαλούν τις άδικες πολιτικές και πρακτικές
- Να δουλεύουν με αλληλεγγύη

Ο σεβασμός στις αρχές της κοινωνικής εργασίας είναι βασικό στοιχείο της δεοντολογίας των κοινωνικών λειτουργών. Μόνο λειτουργώντας βάσει των αρχών αυτών, οι κοινωνικοί λειτουργοί θα καταφέρουν να βοηθήσουν τα θύματα trafficking και να τους εξασφαλίσουν τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους.

Ο διεθνής ορισμός της κοινωνικής εργασίας αναφέρει πως «Η κοινωνική εργασία αποτελεί ένα επάγγελμα το οποίο προωθεί την κοινωνική αλλαγή, την επίλυση προβλημάτων στις ανθρώπινες σχέσεις και την ενδυνάμωση και ελευθερία των ανθρώπων, ώστε να ενισχύσουν την ευημερία τους. Χρησιμοποιώντας θεωρίες της ανθρώπινης συμπεριφοράς και των κοινωνικών συστημάτων, η κοινωνική εργασία παρεμβαίνει στα σημεία στα οποία οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον τους. Οι αρχές των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της κοινωνικής δικαιοσύνης είναι θεμελιώδεις στην κοινωνική εργασία» (V.E.Cree, «Confronting sex trafficking: Lessons from history», σελ.774).

Σύμφωνα λοιπόν με αυτόν τον ορισμό και τις αρχές της κοινωνικής εργασίας, οι κοινωνικοί λειτουργοί θα πρέπει να προωθήσουν την ελευθερία και την αυτοδιάθεση των θυμάτων trafficking. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω των προγραμμάτων αρωγής για τα θύματα. Συμμετέχοντας οι κοινωνικοί λειτουργοί σε Ευρωπαϊκά και παγκόσμια προγράμματα, σε Μ.Κ.Ο. αλλά και σε κρατικές υπηρεσίες, μπορούν να παρέχουν βοήθεια στα θύματα ώστε να αποκτήσουν την ελευθερία τους και να ενδυναμωθούν.

Μεθοδολογικά αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση της μεθόδου Κοινωνική Εργασία με Άτομα. «Πυρήνας της Κοινωνικής Εργασίας με Άτομα είναι ένα άτομο με κάποιο πρόβλημα που έρχεται σε ένα τόπο όπου ένας εκπρόσωπος ενός επαγγέλματος (εν προκειμένω ο κοινωνικός λειτουργός) το βοηθά μέσω μιας ορισμένης διεργασίας» (Perlam, 1957, σελ.20, Καλλινικάκη, 1998, σελ.127).

Τα πρότυπα άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας με Άτομο είναι το ψυχοκοινωνικό πρότυπο, το λειτουργικό πρότυπο, το πρότυπο λύσης προβλημάτων, το πρότυπο τροποποίησης της συμπεριφοράς, το πρότυπο κοινωνικής εργασίας σε εστιασμένο στόχο και το πρότυπο παρέμβασης στην κρίση. Αρχές της Κοινωνικής εργασίας με Άτομο είναι (Καλλινικάκη, 1998, σελ.126-137):

- Ο σεβασμός και η εξατομίκευση του εξυπηρετούμενου
- Η αποδοχή
- Η μη κριτική στάση

- Η κατανόηση
- Η εχεμύθεια
- Η σκόπιμη έκφραση των συναισθημάτων
- Η αυτοδιάθεση του εξυπηρετούμενου ως γενικό δικαίωμα του
- Η αυτοβοήθεια
- Η ελεγχόμενη συναισθηματική εμπλοκή του κοινωνικού λειτουργού

Μέσω λοιπόν της Κοινωνικής Εργασίας με Άτομο οι κοινωνικοί λειτουργοί μπορούν να βοηθήσουν τα θύματα trafficking σε ατομικό επίπεδο και εξατομικευμένα. Σε κάποιες περιπτώσεις όμως υπάρχει η ανάγκη τα θύματα να βοηθηθούν σε επίπεδο ομάδας. Ειδικά σε πλαίσια επανένταξης στην κοινότητα. Σε αυτήν την περίπτωση οι κοινωνικοί λειτουργοί χρησιμοποιούν τη μέθοδο της Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδα.

Η Κοινωνική Εργασία με Ομάδα στηρίζεται στην ιδιότητα του ατόμου ως κοινωνικό όν. Τα άτομα εντάσσονται στην ομάδα και σκοπός τους είναι η επίλυση προβλημάτων που αφορούν στη διαπροσωπική επικοινωνία και στη βελτίωση της συνολικής κοινωνικής λειτουργικότητάς τους. Οι στόχοι της Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδα είναι (Καλλιδικάκη, 1998,σελ.138-144):

- Η ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των μελών
- Η απόκτηση και ο εμπλουτισμός δεξιοτήτων διαπροσωπικής επικοινωνίας των μελών
- Η συναισθηματική ωρίμανση
- Η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης του ατόμου –μέλους
- Η εξυπηρέτηση των αναγκών για κοινωνική μάθηση
- Η ενθάρρυνση των ατόμων –μελών να προχωρήσουν στην επίλυση των καθημερινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν
- Η διεκπεραίωση ή η παραγωγή ενός συγκεκριμένου έργου

Όπως αναφέρει και ο ορισμός της κοινωνικής εργασίας , βασικός στόχος των κοινωνικών λειτουργών είναι η κοινωνική αλλαγή. Μια μέθοδος για την επίτευξη της κοινωνικής αλλαγής είναι η Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα. Στην Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα, οι κοινωνικοί λειτουργοί

έχουν ως στόχο το σχεδιασμό , την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων για τη λύση προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κοινότητα σε κάποια πτυχή της κοινωνικής της ζωής. Οι κοινωνικοί λειτουργοί μπορούν να αναλάβουν τη διεκπεραίωση εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης για το πρόβλημα του trafficking. Τα αντικείμενα της Κοινωνικής Εργασίας με Κοινότητα τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών όσον αφορά στο trafficking είναι τα εξής (Καλλινικάκη,1998, σελ.144-148):

- Η διαφώτιση ομάδων επαγγελματιών, με σκοπό την καλύτερη μεταχείριση των θυμάτων και την παραπομπή σε πηγές βοήθειας
- Η διοργάνωση ενημερωτικών συγκεντρώσεων σε πολυσύχναστα σημεία-στέκια της κοινότητας
- Η παραγωγή και η διανομή ενημερωτικών εντύπων με απλές και κατατοπιστικές αναφορές όσον αφορά το trafficking και το τι συμβαίνει στα θύματα.

Το trafficking είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα. Τα μέλη των κυκλωμάτων του συνεργάζονται σε πολλές χώρες. Για το λόγο αυτό υπήρξε η ανάγκη να διευρυνθεί και η κοινωνική εργασία. Η βοήθεια σε ατομικό, ομαδικό ή και κοινοτικό επίπεδο δεν είναι επαρκής για την αντιμετώπισή του. Έτσι τα τελευταία χρόνια η κοινωνική εργασία εξελίχθηκε και δημιούργησε ένα δίκτυο κοινωνικών λειτουργών σε όλον τον κόσμο. «Η διεθνής κοινωνική εργασία έχει οριστεί ως η διεθνής επαγγελματική πρακτική και η ικανότητα για διεθνή δράση από το επάγγελμα της κοινωνικής εργασίας και τα μέλη της.» (D.Cox-M.Pawar, 2006, σελ.19).

4.1.2. Η αντιμετώπιση του trafficking από την Ελληνική πολιτεία

Είναι γεγονός ότι η Ελλάδα, αν και δεν συμμορφώνεται με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης ατόμων, καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για τον σκοπό αυτό. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται σημαντική αύξηση των ερευνών, των διώξεων και καταδικών υποθέσεων παράνομης διακίνησης ατόμων. Εντούτοις, παραμένουν παραμένουν σοβαρές οι επιφυλάξεις σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται στον τομέα της αναγνώρισης και προστασίας των θυμάτων (Θ. Τσίτσας, 2007).

Στην Ελλάδα οι περισσότερες δράσεις που αφορούν την καταπολέμηση του trafficking γίνονται από τα Υπουργεία Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης (ΕΠΣΕ, 2002). Στη συνέχεια αναφέρονται μερικές από τις βασικότερες πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν από τα σχετικά Υπουργεία.

- **(Ν.3064/2002) “δράσεις κατά της εμπορίας ανθρώπων**

Τον Μάιο του 2004 συστήθηκε ειδική επιτροπή με σκοπό το συντονισμό των εργασιών για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3064/2002 σε επίπεδο Γενικών Γραμματέων οκτώ συναρμοδίων Υπουργείων. Έργο της επιτροπής ήταν η εκπόνηση ενός εθνικού σχεδίου δράσης με τίτλο “Δράσεις κατά της εμπορίας ανθρώπων” . Το Σχέδιο αφορά δράσεις που στοχεύουν στον εντοπισμό και στην αναγνώριση του θύματος, στην ολοκληρωμένη προστασία των θυμάτων και στην επανένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο, στην εκπαίδευση αστυνομικών, δικαστών, εισαγγελέων καθώς και στην ευαισθητοποίηση του κοινού(Υπουργείο Δικαιοσύνης, 2004).

- **Ομάδα καταπολέμησης εμπορίας ανθρώπων**

Τον Απρίλιο του 2001 συστάθηκε η Ομάδα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων (Ο.Κ.Ε.Α.) με στόχο την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων προς σεξουαλική εκμετάλλευση. Η Ο.Κ.Ε.Α. τελεί υπό την εποπτεία του Αρχηγού της ελληνικής αστυνομίας, ο οποίος ασκεί καθήκοντα Προέδρου. Στην ομάδα για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων συμμετέχουν

έμπειροι αξιωματικοί της ελληνικής αστυνομίας, εκπρόσωπος του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, κοινωνικοί επιστήμονες, καθώς και εκπρόσωποι από τα συναρμόδια υπουργεία (Υγείας, Εργασίας, Εσωτερικών, Διοίκησης και Αποκέντρωσης).

Βασικός στόχος του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης μέσα από τη σύσταση της Ο.Κ.Ε.Α., ήταν η θεσμοθέτηση ενός ειδικού συντονιστικού οργάνου με αντικείμενο τη χάραξη πολιτικής για την αντιμετώπιση του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων, την άρθρωση πρακτικών, αλλά και την πρόταση συγκεκριμένων μέτρων που θα συμβάλλουν αποφασιστικά στην καταπολέμηση των κυκλωμάτων που διακινούν και εμπορεύονται γυναίκες και παιδιά σε εθνική και διεθνή κλίμακα.(Υπουργείο Δημόσιας Τάξης- Αστυνομία, 2001)

- **Σεμινάριο “Ευρώπη”**

Το 2002 το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης διοργάνωσε το σεμινάριο “Ευρώπη” σε συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ) και με τη συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Στόχος ήταν α) η ανταλλαγή πρακτικών και εμπειριών σε ότι αφορά την παροχή αρωγής στα θύματα και β) η επιμόρφωση 48 αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, ώστε να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν και το υπόλοιπο αστυνομικό προσωπικό.

- **Εκπαίδευση Αστυνομικών**

Σύμφωνα με το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης,(XX) Η εκπαίδευση αστυνομικών και δικαστικών υπάλληλων είναι σημαντική για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Για το λόγο αυτό στην Αστυνομική Ακαδημία και στην Εθνική Σχολή Δικαστών έχει συμπεριληφθεί στη διδακτέα υλη το θέμα της εμπορίας ανθρώπων .

- **Συνεργασία ΕΛ.ΑΣ. με διεθνείς οργανισμούς**

Η Ελληνική Αστυνομία δραστηριοποιείται και συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς και συγκεκριμένα την Ε.Ε, τον Ο.Η.Ε., την INTERPOL, την EUROPOL, το SECI, κ.α. Ειδικότερα στο πλαίσιο της λειτουργίας του

οργανισμού SECI, πραγματοποιήθηκαν οι επιχειρήσεις "Mirage " στις οποίες αναφερθήκαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας μελέτης.

- **Το σχέδιο "Ιλαίρα"**

Το 2006 εφαρμόστηκε το σχέδιο επιχειρησιακής- διυπηρεσιακής δράσης Ιλαίρα. Πρόκειται για μια οργανωμένη δράση για την καταπολέμηση της εμπορίας γυναικών και ανηλίκων. (Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, 2006)

- **Ομάδες anti-trafficking**

Με απόφαση της Ελληνικής Αστυνομίας λειτουργούν ομάδες anti-trafficking σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο (Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, XX)

- **Το πρόγραμμα «ΑΓΙΣ»**

Το πρόγραμμα Άγις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορά τη συνεργασία των αστυνομικών και των δικαστικών αρχών για την καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας και διακίνησης γυναικών (Υπουργείο Μακεδονίας, 2005)

- **Το Εθνικό κέντρο κοινωνική αλληλεγγύης**

Υπάγεται στον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Συστήθηκε με το άρθρο 6 του Ν.3106/2003 με τον τίτλο Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας(Ε.Κ.Α.Κ.Β.) και μετονομάστηκε σε Ε.Κ.Κ.Α. με το άρθρο 20 του νόμου 3402/2005. Το δίκτυο των προσφερόμενων υπηρεσιών του Ε.Κ.Κ.Α. περιλαμβάνει:

- Τριψήφια τηλεφωνική γραμμή (197) άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας
- Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης (Κ.Κ.Σ.)
- Υπηρεσία Διαχείρισης Κρίσεων (φυσικές καταστροφές, ατυχήματα και δυστυχήματα)
- Υπηρεσία Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης
- Ξενώνες Σύντομης Φιλοξενίας

A) Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας 197

Η Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας είναι το κεντρικό, σημείο αναφοράς ολόκληρου του συστήματος παροχής υπηρεσιών άμεσης κοινωνικής βοήθειας. Λειτουργεί σε 24ωρη βάση, επτά μέρες την εβδομάδα και παρέχει συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη και πληροφόρηση . Παράλληλα, κινεί τους μηχανισμούς άμεσης κοινωνικής παρέμβασης και παραπέμπει τους χρήστες στις υπόλοιπες υπηρεσίες του δικτύου του Ε.Κ.Κ.Α., καθώς και σε άλλες κοινωνικές Υπηρεσίες και φορείς για περαιτέρω βοήθεια.

Β) Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης (Κ.Κ.Σ.)

Τα Κ.Κ.Σ. είναι εγκατεστημένα στους Νομούς Αττικής και Θεσ/νίκης, διασπαρμένα σε διάφορα δημοτικά διαμερίσματα. Είναι στελεχωμένα με κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους και κοινωνιολόγους και λειτουργούν πέντε ημέρες την εβδομάδα. Τα Κ.Κ.Σ. υποδέχονται και αξιολογούν τα περιστατικά, παρέχουν ψυχολογική στήριξη και πληροφόρηση, παραπέμπουν τα περιστατικά στους ξενώνες σύντομης φιλοξενίας, παρεμβαίνουν στο σπίτι και στις εστίες εμφάνισης του προβλήματος για άμεση παροχή υπηρεσιών και παρέχουν πληροφόρηση για όλα τα θέματα Πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης.

Γ) Υπηρεσία Διαχείρισης Κρίσεων

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κρίσεων παρεμβαίνει σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών και ατυχημάτων με μεγάλο αριθμό θυμάτων προκειμένου να προσφέρει κοινωνική και ψυχολογική στήριξη στα πληγέντα άτομα ή στους συγγενείς των θυμάτων. Στελεχώνεται από εξειδικευμένο προσωπικό και διαθέτει κινητή μονάδα η οποία λειτουργεί ως επιχειρησιακό κέντρο.

Δ) Υπηρεσία Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης

Η Υπηρεσία Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης περιλαμβάνει τρεις μονάδες:

1. την *Υπηρεσία επιτόπιας παρέμβασης*, η οποία παρεμβαίνει στο σημείο που αναφέρεται ή καταγγέλλεται το περιστατικό με αυτοκίνητο με πλήρωμα που απαρτίζεται από ειδικευμένο προσωπικό
2. την *Υπηρεσία Υποδοχής – Ξενώνα – Άμεσης ολιγοήμερης φιλοξενίας*, στην οποία μπορούν να απευθύνονται οι άμεσα ή έμμεσα ενδιαφερόμενοι για επίλυση προβλημάτων που τους έχουν οδηγήσει σε κατάσταση κρίσης και χρειάζονται κοινωνική ή ψυχολογική στήριξη⁵.
3. Τον *ξενώνα ολιγοήμερης φιλοξενίας*, στον οποίο φιλοξενούνται σοβαρά και έκτακτα περιστατικά. Η προσωρινή διαμονή στον ξενώνα αυτό προσφέρει άμεση ανακούφιση στους εξυπηρετούμενους και δίνει τη δυνατότητα στα ειδικευμένα στελέχη του Ε.Κ.Κ.Α. να επιλέξουν την προσφορότερη κατά περίπτωση για τον εξυπηρετούμενο λύση.

Ε) Ξενώνες Σύντομης Φιλοξενίας

Οι Ξενώνες Σύντομης Φιλοξενίας προσφέρουν προσωρινή φιλοξενία (κατάλυμα και φροντίδα) σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, όπως έφηβοι και έφηβες, γυναίκες θύματα οικογενειακής βίας – με ή χωρίς παιδιά, γυναίκες θύματα βίας γενικά, θύματα παράνομης εμπορίας και διακίνησης με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση και ενήλικες γενικά που βρίσκονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (Ε.Κ.Κ.Α, 2005).

• Το Προεδρικό Διάταγμα για την αρωγή των θυμάτων⁶

Με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης καταρτίστηκε το Προεδρικό Διάταγμα 233, το οποίο ισχύει από τις 28 Αύγουστου 2003 (ΦΕΚ Α204) και καθορίζει τους φορείς, τα μέσα παροχής προστασίας και αρωγής θυμάτων. Σύμφωνα με το Π.Δ. οι υπηρεσίες του Δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), των οργανισμών τοπικής

⁵ Η υπηρεσία Υποδοχής της Αθήνας βρίσκεται στο κτίριο της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ε.Κ.Κ.Α.(Βασ. Σοφίας 135, Αμπελόκηποι) και λειτουργεί 7 ημέρες την εβδομάδα τις ώρες, από 7:30 - 21:00 . Προβλέπεται και η λειτουργία παρόμοιας υπηρεσίας και στη Θεσσαλονίκη , στην περιοχή Πύλη Αξίου , όπου λειτουργεί Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης.

⁶ Αναλυτικότερα, το Π.Δ. παρατίθεται στο Παράρτημα 2.

αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) μπορούν να παρέχουν προστασία ή αρωγή στα θύματα του σύγχρονου δουλεμπορίου. Η προστασία παρέχεται για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται ο κίνδυνος της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας.

Για την παροχή προστασίας τα αρμόδια υπουργεία, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου συνάπτουν συμβάσεις με νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή μη κυβερνητικές οργανώσεις. Όσα από τα θύματα δεν υπερβαίνουν το 18^ο έτος της ηλικίας τους έχουν πρόσβαση σε δημόσια σχολεία, ενώ όσα από τα θύματα δεν υπερβαίνουν το 23^ο έτος μπορούν να εγγραφούν, αν έχουν τα τυπικά προσόντα, στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, καθώς και στα προγράμματα του ΟΑΕΔ. Επίσης παρέχεται άμεση και δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όσο χρόνο διαρκούν τα μέτρα προστασίας. Τέλος εξασφαλίζεται η νομική υποστήριξη στα θύματα και διερμηνείας όταν δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα.

4.1.3. Ο ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στην αντιμετώπιση του φαινομένου

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.) αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι τις εθνικής αλλά και παγκόσμιας Κοινωνίας των Πολιτών. Αρχικά δημιουργήθηκαν ως αίτημα συλλογικής έκφρασης και δράσης πέρα από την πολιτική δράση και έπειτα μετατράπηκαν σε ουσιαστικούς φορείς διαμεσολάβησης ανάμεσα στους πολίτες και το κράτος. Η ανάθεση εξουσιών στις Μ.Κ.Ο από το κράτος και από διεθνείς οργανισμούς έχει θετικά αποτελέσματα στην ενίσχυση νέων τρόπων διακυβέρνησης σε τοπικό, εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο

Συγκεκριμένα οι οργανώσεις και τα προγράμματα που υλοποιούν για την αντιμετώπιση του trafficking στοχεύουν στη δημιουργία και λειτουργία σχετικών δομών στήριξης, οι οποίες περιλαμβάνουν τηλεφωνικές γραμμές SOS, στέγαση και φιλοξενία σε ξενώνες από κρατικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη, νομική αρωγή, εθελοντικό επαναπατρισμό, άδειες παραμονής και εργασίας, πρόσβαση σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης (Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, 2007)

Στη συνέχεια παρουσιάζονται ενδεικτικά μερικές από τις Μ.Κ.Ο. που έχουν αναπτύξει δράση σχετική με το trafficking και τα θύματά του, καθώς και μέρος των δραστηριοτήτων τους.

- Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων «**Άρσις**»: Η οργάνωση είχε συμμετοχή στην έρευνα καταγραφής του φαινομένου της παράνομης διακίνησης γυναικών σε συνεργασία με το Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Κακομεταχείρισης (Θεσ/νίκη) και υπηρεσίες υποστήριξης στον ξενώνα κακοποιημένων γυναικών του Δήμου Θεσσαλονίκης με σκοπό την φιλοξενία θυμάτων trafficking διάρκειας πέντε μηνών. **Γιατροί του Κόσμου**: Δημιούργησαν ξενώνα για τα θύματα trafficking, με προσφορά ιατρικής περίθαλψης .

- **Γιατροί Χωρίς Σύνορα:** Παροχή ιατρικής περίθαλψης (παθολογική, γυναικολογική και οδοντιατρική εξέταση) και υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης και συμβουλευτικής μέσω των Πολυιατρείων Αθήνας και Θεσσαλονίκης.
- **Δίκτυο για την Καταπολέμηση της Ανδρικής Βίας Κατά των Γυναικών:** Ενημερωτικές δράσεις πρόληψης και ευαισθητοποίησης, επιμόρφωση σε επαγγελματίες, ψυχολογική στήριξη.
- **Κέντρο Στήριξης Οικογένειας (ΚΕΣΟ),** ΜΚΟ της Αρχιεπισκοπής Αθηνών και "**Αλληλεγγύη**", ΜΚΟ της Εκκλησίας της Ελλάδος: δημιουργία ξενώνα για τα θύματα, χωρητικότητας 40 ατόμων.
- **Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες:** Αναλαμβάνει την εκπροσώπηση των ατόμων για το -εν προκειμένω- άσυλο, (ενώπιον κάθε δικαστηρίου και διοικητικής ή άλλης αρχής), διαθέτει πολυετή εμπειρία και διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό έντεκα μελών της Νομικής Υπηρεσίας (Δικηγόρων-Πολιτικών Επιστημόνων) και Κοινωνικών Λειτουργών . (Παρεμβάσεις μη κυβερνητικών οργανώσεων για την αρωγή των θυμάτων, 2002)
- **Ομάδα Γαλασίου:** Το **STOPNOW** ανέλαβε την πρωτοβουλία τον Απρίλιο του 2002, για τον συντονισμό Μ.Κ.Ο., διεθνών οργανισμών και κυβερνητικών φορέων που έχουν δράση στην Ελλάδα κατά της διεθνικής σωματεμπορίας, δημιουργώντας μια άτυπη συντονιστική ομάδα (ομάδα Γαλασίου). Στις μηνιαίες συναντήσεις της ομάδας αυτής συζητούνται οι τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με το ζήτημα της διεθνικής σωματεμπορίας, σχεδιάζεται, αποφασίζετε και υλοποιείται δράση και γίνεται ενημέρωση για τις κατά μέρους δραστηριότητες του κάθε φορέα. Την περίοδο 2001-2002 η δράση της ομάδας εστιάστηκε σε τρία βασικά επίπεδα:
 - Ø Άσκηση πίεσης αναφορικά με το νομοθετικό πλαίσιο για την ψήφιση του Ν. 3064/2002 και μετέπειτα για την θεσμοθέτηση και εφαρμογή του προεδρικού διατάγματος που θα ρυθμίσει θέματα ζωτικής σημασίας, όπως τα κέντρα υποδοχής, τον εθελοντικό επαναπατρισμό, την επαγγελματική αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη των θυμάτων
 - Ø Καταφύγια και κέντρα υποδοχής για τα θύματα της διεθνικής σωματεμπορίας

Ø Κανάλια/links πληροφόρησης δεδομένων

Για το 2003 η δράση της ομάδας εστιάστηκε στα κέντρα υποδοχής.

- **Κέντρο Προάσπισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΚΕΠΑΔ,ΧΧ).**

Οι δραστηριότητες του κέντρου περιλαμβάνουν:

α) Διοργάνωση συνεδριών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θέματα όπως, δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα, εξάλειψη όλων των διακρίσεων-ξενοφοβία, ρατσισμός, ισότητα των δυο φύλων, παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων

β) Ίδρυση του Περιφερειακού Δικτύου ΑΡΙΑΔΝΗ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στην Νοτιανατολική και Ανατολική Ευρώπη, μέσα από την συνεργασία των χωρών προέλευσης και προορισμού / transit των θυμάτων⁷.

γ) Εταιρική συμμετοχή τους προγράμματος «ΑΣΠΙΔΑ» που αποβλέπει στην καταπολέμηση των διακρίσεων στις οποίες υπόκεινται τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων.

δ) συμμετοχή του ΚΕΠΑΔ σε διάφορα προγράμματα, συνέδρια, αποστολές που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

ε) παροχή βοήθειας (νομικής και ψυχολογικής) σε άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως θύματα βίας , κακοποίησης και εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων και των θυμάτων σωματεμπορίας, καθώς και μετανάστες, προσφυγές, άτομα με ειδικές ανάγκες, κλπ.

Στ) διενέργεια ερευνών και συνεργασία με τις ειδικές αρμόδιες αρχές για την λήψη μέτρων όταν διαπιστώνονται παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Ελλάδα.

- **Ελληνικό Παρατηρητήριο Συμφωνιών Ελσίνκι:** Η Μη κυβερνητική οργάνωση Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι (ΕΠΣΕ), διαχειριζόμενη από την αστική μη κερδοσκοπική Εταιρεία Επικοινωνιακής και Πολιτικής Έρευνας(ΕΤΕΠΕ) δραστηριοποιείται για την κυρίως

⁷ Το ΚΕΠΑΔ ορίστηκε Συντονιστής του Δικτύου. Τα μέλη του Δικτύου είναι 17 ΜΚΟ από 11 χώρες (Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία , Ελλάδα , Κροατία , Μολδαβία, Ουκρανία, ΠΓΔΜ, Ρουμάνια, Σερβία και Μαυροβούνιο και Τουρκία).

δικαιωματική και νομική υποστήριξη, για κοινωνική και επαγγελματική ένταξη μελών της ομάδας στόχου των ανέργων, κακοποιημένων γυναικών. Επικεντρώνεται στα θύματα εμπορίας γυναικών, είτε αναγνωρισμένα από την πολιτεία, είτε χαρακτηρισμένα από ΜΚΟ. Σκοποί του Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι όπως αυτές παρουσιάζονται στο καταστατικό της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ελσίνκι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι :

- Να υποστηρίζει και να δημοσιοποιεί τις αρχές της τελικής πράξης της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, που υπογράφηκε στο Ελσίνκι της Φιλανδίας τον Αύγουστο του 1975 από 35 κυβερνήσεις κρατών της Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής και, ακολούθως από κυβερνήσεις άλλων κρατών.
 - Να ενισχύει, να βοηθάει και να συντονίζει τις προσπάθειες των μελών του, να εποπτεύουν τη συμμόρφωση των Συμμετεχόντων Κρατών προς τις αρχές των Συμφωνιών του Ελσίνκι και τα μεταγενέστερα έγγραφα στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ανθρωπιστικού ενδιαφέροντος.
- **Act –up:** Η ACT-UP συμμετέχοντας στις δράσεις της συνεργασίας Τόξο, με άλλες πέντε Οργανώσεις στην Ελλάδα και στη Αλβανία, μοιράζεται τεχνογνωσία για τη δημιουργία καταφυγίων και γραμμή SOS. Το πρόγραμμα αυτό διήρκεσε από τον Ιανουάριο του 2002 έως τον Οκτώβρη του 2004 και χρηματοδοτήθηκε από την ΥΔΑΣ/ΥΠΕΞ. Η οργάνωση ήταν μέρος του Εθνικού δικτύου στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα του ΔΟΜ με θέμα : Ευρωπαϊκό Δίκτυο για συνεργασία και ανταλλαγές σε θέματα κοινωνικού αποκλεισμού και υγείας μεταναστών.
- **Μ.Κ.Ο. «Κλίμακα»:** ιδρύθηκε το 2000 και έχει δραστηριότητες που στοχεύουν τόσο, στην διάθεση υπηρεσιών ψυχικής υγείας, όσο και στην υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού. Οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι ιατρικές, ψυχοκοινωνικές, ειδικής υποστήριξης και φροντίδας σε άτομα και ομάδες ευπαθείς με πολλαπλά προβλήματα που χρήζουν μίας ολοκληρωμένης παρέμβασης. Η Κλίμακα συμβάλλει στον περιορισμό των ανισοτήτων, στις ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στα δημόσια αγαθά, στην αύξηση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης, στην Ελλάδα και σε

χώρες του εξωτερικού. Το μεγαλύτερο μέρος των δράσεων του φορέα χρηματοδοτείται και εποπτεύεται από την Δύση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, από το Υπουργείο Εξωτερικών μέσω της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ), το Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Προστασίας και χορηγούς.

- **ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ:** είναι μια γυναικεία οργάνωση βάσης με εθελοντικό χαρακτήρα, που λειτουργεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Δίκτυο σε γενικές γραμμές κινείται σε τρεις άξονες:
 1. Πρόληψη: εκπαίδευση ,δημιουργία σε τοπικό και διεθνές επίπεδο σεμιναρίων και εκδηλώσεων για την κατάρτιση γύρω από τα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ισότητας των δυο φύλων.
 2. Υποστηρικτικές υπηρεσίες: Υποστηρικτικές τηλεφωνικές γραμμές, μια από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες του Δικτύου, μέσω των οποίων το Δίκτυο παρέχει στα θύματα ψυχολογική υποστήριξη, νομική κάλυψη, οικονομική ενίσχυση , ακόμα και εύρεση εργασίας⁸.
 3. Καταφύγιο: Ειδικά για τις γυναίκες-θύματα κακοποίησης, λειτουργεί Καταφύγιο στο οποίο μεταφέρονται τα θύματα μαζί με τα παιδιά τους οπότε κρίνεται ανάγκη. Προσπάθειες παρέμβασης στο νομοθετικό πλαίσιο για την καλύτερευση των κρατικών υπηρεσιών και την προώθηση της ισότητας των δυο φύλων, γίνονται ενέργειες για τη βελτίωση των θεσμών και τη αναβάθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών, ακόμα και σε πλαίσιο ευρωπαϊκής πολιτικής. Οι προσπάθειες αποβλέπουν και στη συνεργασία με ιδιωτικούς και δημοσίου φορείς, ώστε να εξασφαλιστούν πόροι για την συνέχιση και την ανάπτυξη της δράσης του Δικτύου.

- **ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (ΕΚΥΘΚΚΑ):** δραστηριοποιείται σε διάφορους τομείς της προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ένας εκ

⁸ Λειτουργούν δυο υποστηρικτικές τηλεφωνικές γραμμές: «SOS Δίπλα σου» , για γυναίκες που υφίστανται σωματική ή ψυχολογική βία στο ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον τους και «SOS κατά της σωματεμπορίας», για τις γυναίκες που έχουν ήδη πέσει θύματα ή τους ασκείται πίεση να εκδοθούν και γενικά για άτομα που ζουν σε συνθήκες καταπίεσης.

των οποίων είναι η αρωγή σε θύματα διακίνησης και σωματεμπορίας. Το ΕΚΥΘΚΚΑ στα πλαίσια του Συντονιστικού Οργάνου Αρωγής αναλαμβάνει:

- 1) τη συνεργασία με το Σώμα Συνοριακών φρουρών του Νομού Ιωαννίνων με σκοπό την ανίχνευση των θυμάτων εκ του συνόλου των λαθρομεταναστών που καθημερινά συλλαμβάνονται και την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών στους συνοριοφύλακες, 2) τη δημιουργία Ξενώνα 20 κλινών για θύματα της ευρύτερης περιοχής της Βορειοδυτικής Ελλάδας, και την ιατρική, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη των θυμάτων, 3) την πληροφόρηση/ ευαισθητοποίηση των εν δυνάμει θυμάτων στις χώρες προέλευσης τους, σε συνεργασία με αντίστοιχες τοπικές οργανώσεις.

Το ΕΚΥΘΚΚΑ στο πλαίσιο του προγράμματος ΤΟΞΟ 1 με χρηματοδότηση του ΥΔΑΣ (Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας) του Υπουργείου Εξωτερικών ανέλαβε τη δημιουργία και λειτουργία ενός καταφύγιου-ξενώνα για τα θύματα trafficking στα Ιωάννινα. Ο ξενώνας τέθηκε σε λειτουργία επίσημα τον Απρίλιο του 2004. Έκτοτε έχουν φιλοξενηθεί συνολικά 30 γυναίκες και 4 παιδιά⁹.

- **ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΚΑΚΟΜΕΤΑΧΕΙΡΗΣΗΣ:** από το 2001 παρέχει συστηματικά εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης σε θύματα εμπορίας ανθρώπων. Πρωταρχικός σκοπός του ήταν η ψυχοκοινωνική υποστήριξη των θυμάτων. Η δυσκολία που αντιμετώπισε το Κ.Α.Θ.Β. τα πρώτα χρόνια δραστηριοποίησης ήταν η έλλειψη χρηματοδότησης. Από το 2001 έως το

⁹ Το χρονικό διάστημα παραμονής τους στον ξενώνα σχετίζεται με την προσωπική τους βούληση. Η παραμονή ξεκινάει από λίγες μέρες και διαρκεί έως και 4 μήνες. Όσον αφορά τη διαδικασία που ακολουθείται προκειμένου τα θύματα να φιλοξενηθούν στον ξενώνα προϋποθέτει η παραπομπή να γίνεται από την αστυνομία μετά το χαρακτηρισμό τους ως θύματα από τον Εισαγγελέα. Στην αστυνομία γίνεται μια πρώτη ενημέρωση για τις δυνατότητες φιλοξενίας στον ξενώνα ή επαναπατρισμού μέσω ΔΟΜ, ώστε τα θύματα να επιλέξουν ελεύθερα τι θέλουν να κάνουν. Εάν επιλέξουν τον επαναπατρισμό τους, τότε μέσω του ΔΟΜ, ο οποίος αναλαμβάνει πλήρως τα έξοδα του ταξιδιού, συνοδεύονται στο αεροδρόμιο και επιστρέφουν στην πατρίδα τους. Εάν επιλέξουν να μείνουν στον ξενώνα, συνεργάζονται με το προσωπικό το οποίο καταγράφει τα δημογραφικά τους στοιχεία. Στην πορεία συμπληρώνεται το κοινωνικό ιστορικό. Οι λεπτομέρειες από την εμπειρία τους αποκωδικοποιούνται σταδιακά με τη βοήθεια των ψυχολόγων και συνήθως απαιτούνται πολλές συνεδρίες για την συμπλήρωση όλων των στοιχείων της υπόθεσης. Στις πρώτες μέρες παραμονής τους στον ξενώνα πραγματοποιούνται οι απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις. Η κοινωνική υπηρεσία αναλαμβάνει την έκδοση άδειας διαμονής και όλων των απαραίτητων ταξιδιωτικών εγγραφών. Εάν επιθυμούν να καταθέσουν ως μάρτυρες σε δίκες διακινητών τους, τότε ο Δικηγόρος του ΕΚΥΘΚΚΑ αναλαμβάνει την νομική τους προετοιμασία, ενημερώνοντας τες για τα δικαιώματά τους.

2003 το Κ.Α.Θ.Β. υλοποίησε ένα πλήρες πρόγραμμα υποστήριξης θυμάτων εμπορίας και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, αποκλειστικά σε εθελοντική βάση, χωρίς καμιά χρηματοδότηση. Από τα τέλη του 2001 και μέχρι το Σεπτέμβριο του 2003 προσέφερε υπηρεσίες σε περισσότερες από τριάντα γυναίκες θύματα, που κατάγονται από Μολδαβία, Βουλγαρία και Ρωσία.

Τον Οκτώβριο 2003 το Κ.Α.Θ.Β. συμμετείχε στο πρόγραμμα ΤΟΞΟ, ένα πιλοτικό πρόγραμμα συνεργασίας οργανώσεων κατά της σωματεμπορίας γυναικών και νέων, που χρηματοδοτείται από το υπουργείο Εξωτερικών στα πλαίσια του ΥΔΑΣ. Από το Σεπτέμβριο του 2003 οπότε και δημοσιεύτηκε το προεδρικό διάταγμα 233/2003 (Φ.Ε.Κ 204/ Α 2003) για την αρωγή των θυμάτων εμπορίας, το Κ.Α.Θ.Β.- Θεσσαλονίκης προσέφερε εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης σε πενήντα γυναίκες θύματα (17 έως 33 ετών) που προέρχονται από Μολδαβία, Βουλγαρία, Ρουμάνια, Ουζμπεκιστάν, Ουκρανία, Λιθουανία και Ρωσία.

Από την εμπειρία αυτή του Κ.Α.Θ.Β. προέκυψε ότι στη Θεσσαλονίκη υπάρχει ανάγκη κυρίως για δομή ολιγόχρονης φιλοξενίας και υποστήριξης θυμάτων. Για το λόγω αυτό αποφάσισαν να λειτουργήσουν το Κέντρο Υποδοχής- Φιλοξενίας Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων στη Θεσσαλονίκη. Τον χώρο όπου υλοποιούν το συγκεκριμένο πρόγραμμα, παραχώρησε το Β΄ ΔΥΠΕ Κεντρικής Μακεδονίας. Το Κ.Α.Θ.Β. ξεκίνησε τη λειτουργία του ΚΥΘΕΑ στα τέλη του 2004 και μέχρι σήμερα έχουν προσφέρει φιλοξενία σε δεκατέσσερις γυναίκες θύματα trafficking. Στο ΚΥΘΕΑ υπάρχει δυνατότητα για φιλοξενία επτά έως δέκα ατόμων. Οι δράσεις του υποστηρίζονται και χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Εξωτερικών.

- **ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ** : Η Γενική Γραμματεία Ισότητας συμμετέχει στην ειδική επιτροπή των γενικών γραμματέων, που συστήθηκε με πρωτοβουλία του Υπουργού Δικαιοσύνης και σκοπό έχει τον συντονισμό σε πολιτικό επίπεδο των εργασιών για την εφαρμογή των διατάξεων του νομού 3064/2002 « καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων». Στο πλαίσιο αυτής της επιτροπής εκπονήθηκε Εθνικό Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσεων για την Αρωγή και Προστασία των

Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσεων η ΓΓΙ συμμετέχει με τις παρακάτω πολιτικές και δράσεις:

- Ø Συμβουλευτικά της κέντρα για τη βία κατά των γυναικών που προσφέρουν ψυχοκοινωνική υποστήριξη και νομική και συμβουλευτική στα θύματα εμπορίας ανθρώπων.
- Ø Καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης για την εμπορία ανθρώπων: Η ΓΓΙ παρήγαγε σχετικό τηλεοπτικό σπότ, το οποίο προβλήθηκε από τα Μ.Μ.Ε. και προγραμματίζεται η έκδοση ενημερωτικών εντύπων σε πέντε γλώσσες(ελληνικά, αγγλικά, αλβανικά, ρωσικά, ρουμανικά), για την καταπολέμηση του φαινομένου και τις υπηρεσίες υποστήριξης των θυμάτων.

Η ΓΓΙ σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) και το Υπουργείο Εξωτερικών, υλοποιεί προγράμματα αναπτυξιακής βοήθειας και συνεργασίας σε χώρες προέλευσης οικονομικών μεταναστών και θυμάτων εμπορίας. Συγκεκριμένα :

- Ø Η γενική γραμματεία ισότητας συμμετείχε με εκπρόσωπο της στην επιτροπή εμπειρογνομόνων του συμβουλίου της Ευρώπης που κατάρτησε την Ευρωπαϊκή Σύμβαση κατά της εμπορίας ανθρώπων .Η σύμβαση υπογράφηκε και από τη χώρα μας τον Νοέμβριο του 2005.
- Ø Η ΓΓΙ συμμετέχει με εκπρόσωπο της στην ομάδα καταπολέμησης εμπορίας ανθρώπων (ΟΚΕΑ), που συστάθηκε με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και λειτουργεί από τον Απρίλιο του 2001.

4.1.4 Χρηματοδοτούμενα προγράμματα και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες για το trafficking

Σε αυτή την ενότητα, γίνεται αναφορά στα κυριότερα έργα που χρηματοδοτήθηκαν από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους για την ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων αντιμετώπισης και καταπολέμησης του trafficking. Η αναπτυξιακή συνεργασία της Ελλάδας πραγματοποιείται κυρίως μέσω της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ), η όποια συντονίζει, σχεδιάζει, χρηματοδοτεί τα προγράμματα ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας που υλοποιούν οι ΜΚΟ (Υπουργείο Εξωτερικών,ΧΧ).

Ø Το πρόγραμμα «STOP NOW» I και II

Συντονιστής του προγράμματος ήταν το Κέντρο Έρευνας και Δράσης για την Ειρήνη (ΚΕΔΕ). Η χρηματοδότηση προερχόταν από την Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υδός) του Υπουργείου Εξωτερικών. Η διάρκεια των προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν ήταν **Δεκέμβριος 2001- Δεκέμβριος 2004 και Οκτώβριος 2004- Οκτώβριος 2006.**

Το πρόγραμμα είχε δύο τομείς εστιασμού και δράσης: α) την ελληνική κοινή γνώμη και β) τις γυναίκες- θύματα της παράνομης διακίνησης. Στις κυριότερες δράσεις του περιλαμβάνονταν:

- Καταγραφή των δεδομένων του προβλήματος.
- Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
- Δημιουργία ιστοσελίδας
- Σύσταση της ομάδας Γαλασίου. Συσπείρωση μη κυβερνητικών οργανώσεων με κοινές δράσεις, για την συνεργασία με κυβερνητικούς φορείς και ΜΚΟ.
- Άσκηση πίεσης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Συνεργασία με ΜΚΟ σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Συνεργασία με μη κυβερνητικές οργάνωσης στις χώρες καταγωγής των θυμάτων.

Ø Το πρόγραμμα Δάφνη I (2000-2003):

Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί την αφετηρία μιας ευρωπαϊκής συνεργασίας σε επίπεδο ΜΚΟ και εθελοντικών οργανώσεων που διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην καταπολέμηση της βίας εις βάρος παιδιών, εφήβων και γυναικών.

Στόχος του προγράμματος είναι η λήψη μέτρων για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της σωματικής και ψυχικής υγείας των παιδιών, των εφήβων και των γυναικών κατά της βίας (συμπεριλαμβανομένης της βίας υπό μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης), με την πρόληψη της περαιτέρω έκθεση τους στη βία και την παροχή βοήθειας στα θύματα της βίας.

Η δράση των μη κυβερνητικών οργανώσεων απέβλεπε στη βελτίωση και την ανάπτυξη δράσεων όπως:

- Ανταλλαγή πληροφοριών, συντονισμός και συνεργασία
- Ευαισθητοποίηση του κοινού και ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών, μέσω πιλοτικών σχεδίων και ερευνητικών προγραμμάτων.

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος Δάφνη, που κάλυψε την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2000 έως 31 Δεκεμβρίου 2003, ήταν 20.000.000 €.

Ø Το πρόγραμμα Δάφνη II (2004-2008) :

Πρόκειται για το δεύτερο στάδιο του προγράμματος Δάφνη. Αποβλέπει στην πρόληψη και την καταπολέμηση κάθε μορφής βίας εις βάρος παιδιών, νέων και γυναικών με την εφαρμογή προληπτικών μέτρων και την παροχή βοήθειας στα θύματα. Επίσης επιδιώκει τη συνδρομή των οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομείς αυτούς και στην ενίσχυση της συνεργασίας τους. Χάρη στο πρόγραμμα Δάφνη, η Ε.Ε. προσφέρει προστιθεμένη αξία στις δράσεις πρόληψης της βίας που πρέπει να αναληφθούν κυρίως από τα κράτη μέλη, μέσω της διάδοσης και της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών, της προώθησης καινοτόμου στρατηγικής, του καθορισμού προτεραιοτήτων από κοινού, της δημιουργίας δικτύου και της κινητοποίησης όλων των εμπλεκομένων.

Το πρόγραμμα Δάφνη II περιελάμβανε δράσεις όπως:

- Εντοπισμός και ανταλλαγή καλών πρακτικών και επαγγελματικών εμπειριών
- Πραγματοποίηση ερευνών, μελετών
- Επιτόπια εργασία με τη συμμετοχή των ωφελούμενων για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων
- Δημιουργία βιώσιμων πολυτομεακών δικτύων
- Κατάρτιση προγραμμάτων και βοήθεια στα θύματα και στους δράστες περιστατικών βίας
- Καθορισμός και υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης για συγκεκριμένες ομάδες -στόχους
- Εντοπισμός και αξιοποίηση δράσεων που συμβάλλουν στο σεβασμό, την αξιοπρεπή διαβίωση και την ανάπτυξη προσώπων που είναι ευάλωτα στη βία.

Ø Το Πρόγραμμα ΔΑΦΝΗ III (2007-2013) :

Αποτελεί την τρίτη φάση του προγράμματος Δάφνη και καλύπτει την περίοδο 2007-2013. Το πρόγραμμα Δάφνη III αποσκοπεί στην καταπολέμηση όλων των μορφών βίας, ιδίως της σωματικής, της σεξουαλικής και της ψυχολογικής εις βάρος των παιδιών, των νέων και των γυναικών. Στοχεύει στην προστασία των θυμάτων και των ομάδων κινδύνου, προκειμένου να επιτύχει ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της σωματικής και πνευματικής υγείας, της κοινωνικής ευημερίας και συνοχής σε όλη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πρόγραμμα Δάφνη III περιλαμβάνονται δράσεις όπως:

- Αρωγή και ενθάρρυνση των ΜΚΟ και των λοιπών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται κατά της βίας.
- Δημιουργία πολυτομεακών δικτύων για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ΜΚΟ
- Σχεδιασμός και εκτέλεση δράσεων ευαισθητοποίησης που στοχεύουν σε συγκεκριμένο κοινό
- Διάδοση των αποτελεσμάτων των δυο προηγούμενων φάσεων του προγράμματος Δάφνη

- ο Εξασφάλιση της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων με επισκέψεις μελέτης και ανταλλαγές προσωπικού
- ο Μελέτη των φαινομένων που έχουν σχέση με τη βία και τις επιπτώσεις της στα θύματα και στο κοινωνικό σύνολο (υγειονομικό, κοινωνικό και οικονομικό κόστος)
- ο Εκπόνηση προγραμμάτων για την παροχή υποστήριξης στα θύματα και τα άτομα που κινδυνεύουν να υποστούν βία, καθώς και προγραμμάτων παρέμβασης για τους δράστες.

Στις ενισχυμένες δράσεις του περιλαμβάνονται:

- ο Ειδικές δράσεις που αναλαμβάνει η Ε.Ε.: ερευνητικό έργο, δημοσκοπήσεις και έρευνες κοινής γνώμης, συλλογή και διάδοση δεδομένων, σεμινάρια, συνέδρια και συσκέψεις εμπειρογνώμων, σχεδιασμός και ενημέρωση δικτυακών τόπων
- ο Ειδικά διακρατικά σχέδια Κοινοτικού ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχουν τουλάχιστον δυο κράτη μέλη
- ο Υποστήριξη των ΜΚΟ, ή άλλων οργανώσεων που επιδιώκουν σκοπούς γενικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος

Ø Πρόγραμμα «Α.Σ.Π.Ι.Δ.Δ.Α : καταπολεμώντας την εκμετάλλευση - δημιουργώντας προοπτικές»

Το Κ.Α.Θ.Β. συμμετέχει στο πρόγραμμα της Κ.Π. EQUAL που υλοποιείται στην Ελλάδα από την Αναπτυξιακή Σύμπραξη για την Προώθηση Ίσων Δικαιωμάτων για τα Διακινούμενα Άτομα (Α.Σ.Π.Ι.Δ.Δ.Α), με χρηματοδότηση 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Στόχος του είναι η διεκδίκηση και η διασφάλιση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των θυμάτων. Η προστασία, η ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και η ενδυνάμωση τους θα τους βοηθήσουν στην επίτευξη της επανένταξης τους στην κοινωνία και την αγορά εργασίας.

Οι δράσεις του Έργου στοχεύουν:

- ο Στην πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και στην ενημέρωση-ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και συγκεκριμένων ομάδων για τις διαστάσεις και τις συνέπειες του φαινομένου

- Στη διεκδίκηση και προστασία θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των θυμάτων εμπορίας
- Στην αποτελεσματική στήριξη θυμάτων, ώστε να μπορούν να επανενταχθούν ομαλά στο κοινωνικό ιστό και την αγορά εργασίας
- Στη αλλαγή στάσεων και αντιλήψεων που επιβαρύνουν την ήδη ευάλωτη θέση των θυμάτων εμπορίας και στη διαμόρφωση ενός κλίματος αλληλεγγύης στην ευρύτερη κοινωνία
- Στη βελτίωση, συμπλήρωση και ενίσχυση πολιτικών και πρακτικών που σχεδιάζονται και εφαρμόζονται, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την ισότιμη και αξιοπρεπή κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση θυμάτων εμπορίας.

4.2 Παρατηρήσεις – προτάσεις

Από τη μελέτη των πρωτοβουλιών και δράσεων που έχουν αναπτυχθεί στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια σχετικά με τον τομέα αρωγής των θυμάτων trafficking, προκύπτει η διαπίστωση ότι αν και έχουν γίνει σημαντικά βήματα προόδου, υπάρχουν ωστόσο κάποια σημεία τα όποια αναδεικνύονται προβληματικά στην πράξη. Μερικές παρατηρήσεις και προτάσεις που αφορούν στην περεταίρω ανάπτυξη σχετικών δράσεων προς την κατεύθυνση της πρόληψης και αντιμετώπισης του trafficking συνοψίζονται στα ακόλουθα σημεία:

- Η σύσταση της Ομάδας Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων (ΟΚΕΑ) αν και στην αρχή υπήρξε θετική πρωτοβουλία, δεν παράγαγε σημαντικό έργο. Θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί και να έχει εντονότερη και αποτελεσματικότερη δράση.
- Οι ομάδες anti-trafficking σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη λειτουργούν με επιτυχία. Στην επαρχία όμως οι αστυνομικοί δεν είναι τόσο ενημερωμένοι με αποτέλεσμα να υπάρχουν προβλήματα στην εξάρθρωση των κυκλωμάτων trafficking.
- Χρήσιμη θα ήταν η ανάρτηση ενημερωτικών εντύπων σε δημόσιους χώρους και υπηρεσίες (σε πολλές γλώσσες) για τα δικαιώματα και την προστασία των θυμάτων.
- Απαιτείται η εντατικοποίηση των δράσεων εκπαίδευσης των αστυνομικών, δικαστών και εισαγγελέων σύμφωνα με τα πρότυπα που αναπτύχθηκαν από τα προγράμματα Αγίς και Ιλαίρα
- Με δεδομένο ότι η προστασία των μαρτύρων ενεργοποιείται μόνο όταν υπάρχει εμπλοκή οργανωμένου κυκλώματος- γεγονός δύσκολο να υπάρξει ως αποκάλυψη- τα θύματα δεν προστατεύονται ικανοποιητικά.
- Η έλλειψη διεργασιών επηρεάζει τόσο την ανάκριση όσο και την προστασία των θυμάτων.
- Σημαντική υπηρεσία για την αρωγή των αλλοδαπών θυμάτων θα ήταν οι τηλεφωνικές γραμμές SOS να εξυπηρετούν τις

ενδιαφερόμενες σε περισσότερες γλώσσες (π.χ. αλβανικά, ρώσικα κλπ.)

- Προτείνεται επέκταση των δομών στήριξης των θυμάτων (κέντρα υποδοχής, ξενώνες κλπ.) και των δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του συνόλου της κοινωνίας.
- Τέλος, καμία προσπάθεια πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου δεν πρόκειται να έχει διάρκεια, αν η χρηματοδότησή της στηρίζεται μόνο σε πόρους που εκταμιεύονται από συγκεκριμένα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, περιορισμένης χρονικής διάρκειας. Η χρηματοδότηση των ΜΚΟ, των υπηρεσιών – δράσεων και των δομών στήριξης των θυμάτων θα πρέπει να είναι διαρκής, συστηματική και ενταγμένη στα πλαίσια ενός εθνικού σχεδίου δράσης που θα αντλεί πόρους από τον κρατικό προϋπολογισμό της χώρας.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Μεθοδολογία της έρευνας

1. Αντικείμενο και σκοπός της έρευνας

Αντικείμενο της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση των απόψεων και αντιλήψεων των νέων φοιτητών/τριών και σπουδαστών/στριών για το φαινόμενο του trafficking και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των γυναικών. Η παρούσα έρευνα είναι διερευνητική, γιατί δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανακάλυψη νέων στοιχείων που αφορούν τις στάσεις των νέων, λαμβάνοντας υπόψη τα δημογραφικά τους στοιχεία, για το πρόβλημα του trafficking.

Ο σκοπός της έρευνας είναι η συστηματική καταγραφή των αντιλήψεων και στάσεων των νέων στο υπό εξέταση θέμα, του βαθμού ενημέρωσης τους, των αντιλήψεών τους για το θύμα και τον πελάτη υπηρεσιών trafficking, των πιθανών προσωπικών εμπειριών από τη χρήση υπηρεσιών trafficking και τον τρόπο αντίδρασης τους σε πιθανή επαφή με θύμα trafficking.

2. Οι ερευνητικές υποθέσεις

Οι ερευνητικές υποθέσεις που διατυπώθηκαν αφορούν δύο κυρίως θέματα:

α. Το φύλο και πως αυτό επηρεάζει τις απόψεις των ερωτώμενων για το trafficking τα θύματα και τους πελάτες. Συγκεκριμένα έγινε η εξής υπόθεση εργασίας: Οι γυναίκες ερωτώμενες θα εμφανίζονται περισσότερο ενημερωμένες και ευαισθητοποιημένες στο θέμα του trafficking σε σχέση με τους άνδρες ερωτώμενους. Επίσης, οι γυναίκες θα υιοθετούν στάση προστατευτική και δικαιολογητική απέναντι στα θύματα trafficking (ταυτιζόμενες υποσυνείδητα με το φύλο τους) ενώ θα εμφανίζονται επικριτικές απέναντι στους πελάτες των υπηρεσιών trafficking. Το αντίθετο αναμένεται να συμβαίνει με τους άνδρες ερωτώμενους.

β. Το είδος σπουδών των ερωτώμενων και πως αυτό επηρεάζει τις απόψεις τους για το trafficking. Συγκεκριμένα έγινε η εξής υπόθεση εργασίας: Τα άτομα που σπουδάζουν ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες θα είναι περισσότερο ενημερωμένα και ευαισθητοποιημένα στο θέμα του trafficking σε σχέση με τα άτομα που σπουδάζουν θετικές και τεχνολογικές επιστήμες. Επίσης, τα ίδια άτομα θα υιοθετούν σε μικρότερο βαθμό τα στερεότυπα για τα δύο φύλα σε σχέση με τα άτομα που σπουδάζουν θετικές και τεχνολογικές επιστήμες.

3. Η μέθοδος επιλογής του δείγματος

Ο πληθυσμός της έρευνας αποτελείται από φοιτητές/τριες που σπουδάζουν στο ΑΤΕΙ Πειραιά, ΑΤΕΙ Αθήνας και το Πάντειο Πανεπιστήμιο, ηλικίας 17 ετών και άνω. Ένα μέρος του παραπάνω πληθυσμού ορίζεται ως δείγμα και διευκολύνει την έκβαση της έρευνας, γιατί αυτή γίνεται σε μια μικρότερη ομάδα φοιτητών/τριών, καθώς σε όλο τον πληθυσμό η έρευνα θα ήταν αδύνατη να πραγματοποιηθεί. Το δείγμα της έρευνας αντλήθηκε από τα συγκεκριμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα διότι ήταν εύκολη η πρόσβαση σε αυτά.

Η μέθοδος δειγματοληψίας που χρησιμοποιείται στην παρούσα έρευνα ανήκει στην κατηγορία της δειγματοληψίας μη πιθανότητας, από την οποία αυτή που θα χρησιμοποιηθεί είναι η «δειγματοληψία ευκολίας». Ο λόγος είναι διότι επιτρέπει τη χρησιμοποίηση οποιασδήποτε διαθέσιμης ομάδας μελών ή στοιχείων του πληθυσμού της έρευνας (Σαχίνη- Καρδάση, 2004, σελ 120) .

4. Το ερευνητικό εργαλείο

Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας ήταν ένα ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις κλειστού και ανοικτού τύπου¹⁰. Η χρήση του συγκεκριμένου εργαλείου έχει το πλεονέκτημα τήρησης του απορρήτου, γεγονός πολύ σημαντικό στη διερεύνηση των απόψεων του κοινού σε ένα τόσο ευαίσθητο θέμα.

Το ερωτηματολόγιο χωριζόταν σε πέντε θεματικές ενότητες:

- A. Κοινωνιοδημογραφικά στοιχεία ερωτώμενων
- B. Αντιλήψεις για το trafficking
- Γ. Χαρακτηριστικά θύματος και πελάτη υπηρεσιών trafficking
- Δ. Τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου
- E. Προσωπική εμπειρία.

Το ερωτηματολόγιο απαρτιζόταν συνολικά από 28 ερωτήσεις, εκ των οποίων οι 24 ήταν κλειστού τύπου και οι τέσσερις ανοικτού τύπου. Ο χρόνος συμπλήρωσής του δεν ξεπερνούσε τα 15 λεπτά.

5. Τα ευρήματα της έρευνας

Η επεξεργασία των στοιχείων της έρευνας έγινε με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS. Παράλληλα, υπήρξε και σχετική επεξεργασία των ανοικτών ερωτήσεων του ερωτηματολογίου. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα ευρήματα της έρευνας.

¹⁰ Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο Παράρτημα 1.

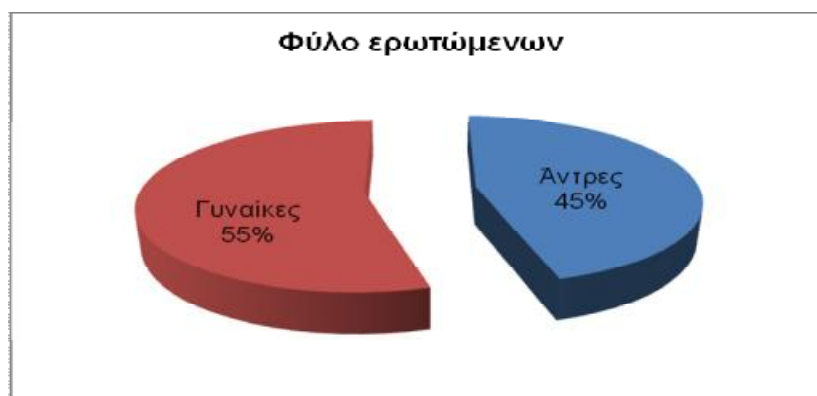
Το δείγμα αποτελούνταν από 274 σπουδαστές/ -στριες και φοιτητές/-τριες σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το 54,6% των ερωτώμενων ήταν γυναίκες και το 45,4% άνδρες.

- **A. Χαρακτηριστικά δείγματος**

Φύλο

Πίνακας 1^{ος}: Φύλο ερωτώμενων

	Frequency	Percent	Valid Percent
Άνδρας	124	45,3	45,4
Γυναίκα	149	54,4	54,6
Σύνολο	273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία	1	,4	
Γενικό Σύνολο	274	100,0	

Η μεγάλη πλειοψηφία του δείγματος (82%) ανήκε στην ηλικιακή ομάδα 18 -23 ετών και έχει γεννηθεί στην Ελλάδα (95%). Το 63,7% των ερωτώμενων έχει ζήσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής του στην Αττική.

Ηλικία

Πίνακας 2 ^{ος} : Ηλικία ερωτώμενων			
	Frequency	Percent	Valid Percent
Κάτω των 18 ετών	1	,4	,4
18 -20 ετών	91	33,2	33,3
21-23 ετών	133	48,5	48,7
24-26 ετών	30	10,9	11,0
Άνω των 26 ετών	18	6,6	6,6
Σύνολο	273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία	1	,4	
Γενικό Σύνολο		100,0	

Τόπος

Πίνακας 3 ^{ος} : Τόπος γέννησης ερωτώμενων.			
	Frequency	Percent	Valid Percent
Ελλάδα	259	94,5	95,2
Ευρώπη	11	4,0	4,0
Ασία	2	,7	,7
Σύνολο	272	99,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία	2	,7	
Γενικό Σύνολο	274	100,0	

Πίνακας 4^{ος}: Περιοχή Ελλάδας που έχουν ζήσει περισσότερα χρόνια οι ερωτώμενοι.			
	Frequency	Percent	Valid Percent
Αττική	163	59,5	63,7
Δωδεκάνησα	7	2,6	2,7
Επτάνησα	5	1,8	2,0
Ήπειρος	10	3,6	3,9
Θεσσαλία	7	2,6	2,7
Θράκη	2	,7	,8
Κρήτη	9	3,3	3,5
Κυκλάδες	2	,7	,8
Μακεδονία	4	1,5	1,6
Πελοπόννησος	16	5,8	6,3
Σποράδες	1	,4	,4
Στερεά Ελλάδα	30	10,9	11,7
Σύνολο	256	93,4	100,0
Άγνωστα στοιχεία	18	6,6	
Γενικό σύνολο	274	100,0	

Αναφορικά με το είδος σπουδών των ερωτώμενων, το 50,4% σπουδάζει ανθρωπιστικές/ κοινωνικές επιστήμες (25,9% Κοινωνιολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και 24,4% Κοινωνική Εργασία στο ΤΕΙ Αθήνας) και το 49,6% σπουδάζει τεχνολογικές επιστήμες και συγκεκριμένα Πληροφορική (ΤΕΙ Πειραιά).

Σπουδές

Πίνακας 5^{ος}: Είδοςσπουδών ερωτώμενων.			
	Frequency	Percent	Valid Percent
Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	136	49,6	50,4
Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	134	48,9	49,6
Σύνολο	270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία	4	1,5	
Γενικό σύνολο	274	100,0	

Τμήμα ΑΕΙ/ ΤΕΙ

Πίνακας 6 ^{ος} : Τμήμα ΑΕΙ/ΤΕΙ των ερωτώμενων.			
	Frequency	Percent	Valid Percent
Τμήμα Κοινωνιολογίας – Πάντειο	70	25,5	25,9
Τμήμα Κοινωνικής εργασίας/ ΤΕΙ Αθήνας	66	24,1	24,4
Τμήμα Πληροφορικής - ΤΕΙ Πειραιά	134	48,9	49,6
Σύνολο	270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία	4	1,5	
Γενικό σύνολο	274	100,0	

- **Β. Αντιλήψεις για το trafficking**

Στην ενότητα αυτή διερευνήθηκαν οι γενικές αντιλήψεις των ερωτώμενων για το trafficking. Συγκεκριμένα, αναφορικά με την ενημέρωση των ερωτώμενων στο θέμα του trafficking, το 67,9% δηλώνει λίγο ή μέτρια ενημερωμένο, το 20,9% δηλώνει αρκετά ή πολύ ενημερωμένο και το 11% δηλώνει ότι δεν είναι καθόλου ενημερωμένο.

Πόσο ενημερωμένοι είναι για το trafficking

Πίνακας 7 ^{ος} : Πόσο ενημερωμένοι είναι οι ερωτώμενοι για το trafficking			
	Frequency	Percent	Valid Percent
Καθόλου	30	10,9	11,0
Λίγο	71	25,9	26,0
Μέτρια	115	42,0	42,1
Αρκετά	50	18,2	18,3
Πολύ	7	2,6	2,6
Σύνολο	273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία	1	,4	
Γενικό σύνολο	274	100,0	

Στην ερώτηση πόσο ικανοποιημένοι νιώθουν οι ερωτώμενοι από την ενημέρωση που έχουν για το trafficking, το μεγαλύτερο ποσοστό (85%) απάντησε ότι δεν νιώθει ικανοποιημένο, σε αντίθεση με το 15% που είναι ικανοποιημένο.

Ικανοποίηση από την ενημέρωση που έχουν για το trafficking

Πίνακας 8^{ος}: Ικανοποίηση από την ενημέρωση που έχουν οι ερωτώμενοι για το trafficking

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	41	15,0	15,0
	Όχι	232	84,7	85,0
Σύνολο		273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		1	,4	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 95,6% δήλωσε ότι το trafficking πρέπει να θεωρείται ποινικό αδίκημα, σε αντίθεση με το 4,4% που δηλώνει το αντίθετο.

Το trafficking πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα;

Πίνακας 9^{ος}: Το trafficking πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα;

		Frequency	Percent	Valid Percent
Σύνολο	Ναι	262	95,6	95,6
	Όχι	12	4,4	4,4
Σύνολο		274	100,0	100,0

Η μεγάλη πλειοψηφία των ερωτώμενων (93,8%) δεν γνωρίζει το περιεχόμενο του νόμου του trafficking.

Γνώση περιεχομένου του νόμου για το trafficking

Πίνακας 10^{ος}: Γνώση περιεχομένου του νόμου για το trafficking				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	17	6,2	6,2
	Όχι	256	93,4	93,8
Σύνολο		273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		1	,4	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Εκτιμώντας το βαθμό εφαρμογής του σχετικού νόμου, το 60,8% των ερωτώμενων εκτιμά ότι ο νόμος εφαρμόζεται λίγο ή μέτρια και το 15,6% εκτιμά ότι ο νόμος δεν εφαρμόζεται καθόλου. Επίσης, το 23,3% των ερωτώμενων δεν μπορεί να κάνει σχετική εκτίμηση

Εκτίμηση βαθμού εφαρμογής του σχετικού νόμου

Πίνακας 11^{ος}: Εκτίμηση βαθμού εφαρμογής του σχετικού νόμου				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Καθόλου	42	15,3	15,6
	Λίγο	122	44,5	45,2
	Μέτρια	42	15,3	15,6
	Αρκετά	1	,4	,4
	Δεν μπορώ να το εκτιμήσω	63	23,0	23,3
Σύνολο		270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		4	1,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Στην συνέχεια, καταγράφονται οι απόψεις των ερωτώμενων για τα θύματα trafficking.

Το 38,8% των ερωτώμενων θεωρεί ότι τα θύματα προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες, σε αντίθεση με το 16,1%.

Τα θύματα trafficking προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες

Πίνακας 12^{ος}: Τα θύματα trafficking προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	15	5,5	5,5
	Συμφωνώ	91	33,2	33,3
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	123	44,9	45,1
	Διαφωνώ	38	13,9	13,9
	Διαφωνώ απόλυτα	6	2,2	2,2
	Σύνολο	273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		1	,4	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Με την άποψη ότι τα θύματα trafficking προέρχονται από χαμηλά οικονομικά στρώματα, το 67,7% δήλωσε ότι συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα και το 8,8% διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα.

Τα θύματα trafficking προέρχονται από χαμηλά οικονομικά στρώματα

Πίνακας 13^{ος}: Τα θύματα trafficking προέρχονται από χαμηλά οικονομικά στρώματα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	35	12,8	12,8
	Συμφωνώ	150	54,7	54,9
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	64	23,4	23,4
	Διαφωνώ	19	6,9	7,0
	Διαφωνώ απόλυτα	5	1,8	1,8
	Σύνολο	273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		1	,4	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 34,9% των ερωτώμενων συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα με την άποψη ότι τα θύματα έχουν κακοποιηθεί στην παιδική τους ηλικία, σε αντίθεση με το 18% που διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα.

Τα θύματα trafficking υπήρξαν θύματα κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία

Πίνακας 14^{ος}: Τα θύματα trafficking υπήρξαν θύματα κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	13	4,7	4,8
	Συμφωνώ	82	29,9	30,1
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	128	46,7	47,1
	Διαφωνώ	40	14,6	14,7
	Διαφωνώ απόλυτα	9	3,3	3,3
Σύνολο		272	99,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία		2	,7	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 45,2% των ερωτώμενων συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα με την άποψη ότι τα θύματα έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση, σε αντίθεση με το 18,9%.

Τα θύματα trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση

Πίνακας 15^{ος}: θύματα trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	29	10,6	10,7
	Συμφωνώ	93	33,9	34,4
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	85	31,0	31,5
	Διαφωνώ	51	18,6	18,9
	Διαφωνώ απόλυτα	12	4,4	4,4
Σύνολο		270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		4	1,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι απαντήσεις των ερωτώμενων εμφανίζονται μοιρασμένες στην άποψη ότι τα θύματα είναι εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ. Συγκεκριμένα, το 27,3% συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα με αυτή την άποψη, ενώ το 25,8% διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα.

Τα θύματα trafficking είναι άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ

Πίνακας 16^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	12	4,4	4,4
	Συμφωνώ	62	22,6	22,9
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	127	46,4	46,9
	Διαφωνώ	63	23,0	23,2
	Διαφωνώ απόλυτα	7	2,6	2,6
Σύνολο		271	98,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		3	1,1	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Με το χαρακτηρισμό των θυμάτων ως αφελή και ευκολόπιστα συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα το 38,7% και διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα το 28,7%.

Τα θύματα trafficking είναι αφελή και ευκολόπιστα άτομα

Πίνακας 17^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι αφελή και ευκολόπιστα άτομα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	22	8,0	8,1
	Συμφωνώ	83	30,3	30,6
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	88	32,1	32,5
	Διαφωνώ	63	23,0	23,2
	Διαφωνώ απόλυτα	15	5,5	5,5
Σύνολο		271	98,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		3	1,1	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τα θύματα θεωρούνται αδύναμα/ άβουλα από το 48,9% των ερωτώμενων, σε αντίθεση με το 20,6% των ερωτώμενων που δεν συμφωνεί με αυτήν την άποψη.

Τα θύματα trafficking είναι αδύναμα/ άβουλα άτομα

Πίνακας 18^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι αδύναμα/ άβουλα άτομα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	28	10,2	10,3
	Συμφωνώ	105	38,3	38,6
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	83	30,3	30,5
	Διαφωνώ	44	16,1	16,2
	Διαφωνώ απόλυτα	12	4,4	4,4
Σύνολο		272	99,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία		2	,7	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Με την άποψη ότι τα θύματα είναι σεξομανείς διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα το 73% των ερωτώμενων, σε αντίθεση με το 5,2% που συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα.

Τα θύματα trafficking είναι σεξομανείς

Πίνακας 19^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι σεξομανείς				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	4	1,5	1,5
	Συμφωνώ	10	3,6	3,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	59	21,5	21,9
	Διαφωνώ	119	43,4	44,1
	Διαφωνώ απόλυτα	78	28,5	28,9
Σύνολο		270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		4	1,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το χαρακτηρισμό «μαζοχίστριες» αποδίδει στα θύματα το 5,2% των ερωτώμενων.

Τα θύματα trafficking είναι μαζοχίστριες

Πίνακας 20^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι μαζοχίστριες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	2	,7	,7
	Συμφωνώ	12	4,4	4,4
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	67	24,5	24,5
	Διαφωνώ	109	39,8	39,9
	Διαφωνώ απόλυτα	83	30,3	30,4
Σύνολο		273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		1	,4	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Ένα μεγάλο ποσοστό του δείγματος (63,6%) διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα με την άποψη ότι τα θύματα είναι ανήθικα, σε αντίθεση με το 8,2%.

Τα θύματα trafficking είναι άτομα ανήθικα

Πίνακας 21^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι άτομα ανήθικα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	3	1,1	1,1
	Συμφωνώ	19	6,9	7,1
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	76	27,7	28,3
	Διαφωνώ	93	33,9	34,6
	Διαφωνώ απόλυτα	78	28,5	29,0
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Από τις απαντήσεις των ερωτώμενων προκύπτει ότι τα θύματα δεν είναι φιλοχρήματα και δεν επιδιώκουν μια ζωή με οικονομικές ανέσεις (44,3%). Αντίθετη άποψη εξέφρασε 15,8%.

Τα θύματα trafficking είναι άτομα φιλοχρήματα και επιδιώκουν μία ζωή με οικονομικές ανέσεις

Πίνακας 22^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι άτομα φιλοχρήματα και επιδιώκουν μία ζωή με οικονομικές ανέσεις				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	10	3,6	3,7
	Συμφωνώ	33	12,0	12,1
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	109	39,8	39,9
	Διαφωνώ	85	31,0	31,1
	Διαφωνώ απόλυτα	36	13,1	13,2
Σύνολο		273	99,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		1	,4	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτώμενων (63,3%) συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα με την άποψη ότι τα θύματα trafficking δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες, ενώ το 14,8% διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα με αυτήν την άποψη.

Τα θύματα trafficking είναι γυναίκες που δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες

Πίνακας 23^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι γυναίκες που δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	56	20,4	20,7
	Συμφωνώ	115	42,0	42,6
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	59	21,5	21,9
	Διαφωνώ	31	11,3	11,5
	Διαφωνώ απόλυτα	9	3,3	3,3
Σύνολο		270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		4	1,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 51,5% των ερωτώμενων δεν θεωρεί συνειδητή επιλογή των θυμάτων την ενασχόλησή τους στο trafficking, σε αντίθεση με το 12,9%.

Τα θύματα trafficking επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο

Πίνακας 24^{ος}: Τα θύματα trafficking επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	7	2,6	2,6
	Συμφωνώ	28	10,2	10,3
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	97	35,4	35,7
	Διαφωνώ	100	36,5	36,8
	Διαφωνώ απόλυτα	40	14,6	14,7
Σύνολο		272	99,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία		2	,7	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Για το 57,2% των ερωτώμενων, τα θύματα trafficking παραπλανούνται και εξωθούνται στην πορνεία παρά τη θέλησή τους.

Τα θύματα trafficking είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά τη θέλησή τους

Πίνακας 25^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά τη θέλησή τους				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	37	13,5	13,7
	Συμφωνώ	118	43,1	43,5
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	94	34,3	34,7
	Διαφωνώ	19	6,9	7,0
	Διαφωνώ απόλυτα	3	1,1	1,1
Σύνολο		271	98,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		3	1,1	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 81,2% των ερωτώμενων, θεωρεί ότι τα θύματα δέχονται εκβιασμό από τα κυκλώματα και δεν μπορούν να ξεφύγουν από το trafficking.

Τα θύματα trafficking δεν μπορούν να ξεφύγουν από το χώρο γιατί εκβιάζονται από τα κυκλώματα

Πίνακας 26 ^{ος} : Τα θύματα trafficking δεν μπορούν να ξεφύγουν από το χώρο γιατί εκβιάζονται από τα κυκλώματα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	87	31,8	32,1
	Συμφωνώ	133	48,5	49,1
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	40	14,6	14,8
	Διαφωνώ	11	4,0	4,1
Σύνολο		271	98,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		3	1,1	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

- **Γ: Χαρακτηριστικά θύματος και πελάτη υπηρεσιών trafficking**

Στην συγκεκριμένη ενότητα διερευνήθηκαν οι απόψεις των ερωτώμενων για τα χαρακτηριστικά των θυμάτων και των πελατών υπηρεσιών trafficking.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτώμενων τα θύματα έρχονται στην Ελλάδα:

- i. Για οικονομικούς λόγους (81,6%)
- ii. Επειδή εξαναγκάζονται από μέλη των κυκλωμάτων (81%)
- iii. Επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει το κράτος τους (54,3%)
- iv. Χωρίς να γνωρίζουν τι δουλειά θα κάνουν (43,3%)
- v. Επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγοί τους (33,1%).
- vi. Επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα (32,4%)

Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα για οικονομικούς λόγους

Πίνακας 27^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα για οικονομικούς λόγους				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	46	16,8	17,2
	Συμφωνώ	172	62,8	64,4
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	39	14,2	14,6
	Διαφωνώ	10	3,6	3,7
Σύνολο		267	97,4	100,0
Άγνωστα στοιχεία		7	2,6	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων

Πίνακας 28^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	45	16,4	16,7
	Συμφωνώ	173	63,1	64,3
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	41	15,0	15,2
	Διαφωνώ	9	3,3	3,3
	Διαφωνώ απόλυτα	1	,4	,4
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα γνωρίζοντας τι δουλειά θα κάνουν

Πίνακας 29^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα γνωρίζοντας τι δουλειά θα κάνουν				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	2	,7	,8
	Συμφωνώ	20	7,3	7,5
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	129	47,1	48,5
	Διαφωνώ	97	35,4	36,5
	Διαφωνώ απόλυτα	18	6,6	6,8
Σύνολο		266	97,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		8	2,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγοί τους

Πίνακας 30^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγοί τους				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	12	4,4	4,5
	Συμφωνώ	77	28,1	28,6
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	116	42,3	43,1
	Διαφωνώ	57	20,8	21,2
	Διαφωνώ απόλυτα	7	2,6	2,6
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει το κράτος τους

Πίνακας 31^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει το κράτος τους				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	42	15,3	15,6
	Συμφωνώ	104	38,0	38,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	84	30,7	31,2
	Διαφωνώ	33	12,0	12,3
	Διαφωνώ απόλυτα	6	2,2	2,2
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα

Πίνακας 32^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	18	6,6	6,7
	Συμφωνώ	69	25,2	25,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	144	52,6	53,5
	Διαφωνώ	34	12,4	12,6
	Διαφωνώ απόλυτα	4	1,5	1,5
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Σύμφωνα με τους ερωτώμενους τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking:

- Διότι δέχονται απειλές και βία από τα κυκλώματα (93,3%)
- Διότι δεν ξέρουν που να απευθυνθούν για βοήθεια (72,1%)
- Διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στην χώρα τους (40,7%)
- Όχι γιατί η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα (37,2%)
- Διότι είναι εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ) (29,8%)

Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα

Πίνακας 33^{ος}: Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	11	4,0	4,1
	Συμφωνώ	75	27,4	27,9
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	83	30,3	30,9
	Διαφωνώ	77	28,1	28,6
	Διαφωνώ απόλυτα	23	8,4	8,6
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

**Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι
δέχονται απειλές και βία από το κύκλωμα**

Πίνακας 34^{ος}: Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δέχονται απειλές και βία από το κύκλωμα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	96	35,0	35,4
	Συμφωνώ	157	57,3	57,9
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	12	4,4	4,4
	Διαφωνώ	3	1,1	1,1
	Διαφωνώ απόλυτα	3	1,1	1,1
	Σύνολο	271	98,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		3	1,1	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

**Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι
δεν ξέρουν πού να απευθυνθούν για βοήθεια**

Πίνακας 35^{ος}: Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δεν ξέρουν πού να απευθυνθούν για βοήθεια				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	61	22,3	22,7
	Συμφωνώ	133	48,5	49,4
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	50	18,2	18,6
	Διαφωνώ	23	8,4	8,6
	Διαφωνώ απόλυτα	2	,7	,7
	Σύνολο	269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους

Πίνακας 36 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	26	9,5	9,7
	Συμφωνώ	84	30,7	31,2
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	85	31,0	31,6
	Διαφωνώ	71	25,9	26,4
	Διαφωνώ απόλυτα	3	1,1	1,1
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι είναι εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)

Πίνακας 37 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι είναι εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	18	6,6	6,7
	Συμφωνώ	62	22,6	23,1
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	127	46,4	47,4
	Διαφωνώ	49	17,9	18,3
	Διαφωνώ απόλυτα	12	4,4	4,5
Σύνολο		268	97,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		6	2,2	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Σύμφωνα με τους ερωτώμενους οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα:

- P** Αδύναμα / άβουλα (64,5%)
- P** Φιλοχρήματα (49,8%)
- P** Ότι βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο (43,9%)
- P** Ότι δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες (40,7%)
- P** Μαζοχίστριες (39,2%)
- P** Σεξομανείς (36,2%)

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα αδύναμα/ άβουλα

Πίνακας 38^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα αδύναμα/ άβουλα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	44	16,1	16,2
	Συμφωνώ	131	47,8	48,3
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	57	20,8	21,0
	Διαφωνώ	32	11,7	11,8
	Διαφωνώ απόλυτα	7	2,6	2,6
Σύνολο		271	98,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		3	1,1	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα σεξομανείς

Πίνακας 39^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα σεξομανείς				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	24	8,8	8,9
	Συμφωνώ	62	22,6	22,9
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	98	35,8	36,2
	Διαφωνώ	77	28,1	28,4
	Διαφωνώ απόλυτα	10	3,6	3,7
Σύνολο		271	98,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		3	1,1	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα μαζοχίστριες

Πίνακας 40^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα μαζοχίστριες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	20	7,3	7,5
	Συμφωνώ	60	21,9	22,6
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	104	38,0	39,2
	Διαφωνώ	68	24,8	25,7
	Διαφωνώ απόλυτα	13	4,7	4,9
Σύνολο		265	96,7	100,0
Άγνωστα στοιχεία		9	3,3	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

**Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα
βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο**

Πίνακας 41^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	32	11,7	11,9
	Συμφωνώ	86	31,4	32,0
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	83	30,3	30,9
	Διαφωνώ	57	20,8	21,2
	Διαφωνώ απόλυτα	11	4,0	4,1
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα φιλοχρήματα

Πίνακας 42^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα φιλοχρήματα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	34	12,4	12,6
	Συμφωνώ	100	36,5	37,2
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	81	29,6	30,1
	Διαφωνώ	50	18,2	18,6
	Διαφωνώ απόλυτα	4	1,5	1,5
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

**Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα
δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες**

Πίνακας 43^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	17	6,2	6,3
	Συμφωνώ	54	19,7	20,0
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	89	32,5	33,0
	Διαφωνώ	87	31,8	32,2
	Διαφωνώ απόλυτα	23	8,4	8,5
Σύνολο		270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		4	1,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτώμενων οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα:

- ως αντικείμενα ικανοποίησης των σεξουαλικών αναγκών τους (94,9%)
- ως εμπόρευμα προς κατανάλωση (92,9%)
- ως υποδεέστερα όντα (81,5%)
- ως άτομα χωρίς ταμπού, ικανά να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση (76,5%)
- ως άτομα χωρίς ηθική (68,1%)
- ως επαγγελματίες (59,7%)
- διαφορετικά απ' ότι όλες τις γυναίκες (51,5%)

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως αντικείμενα ικανοποίησης των σεξουαλικών αναγκών τους

Πίνακας 44^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως αντικείμενα ικανοποίησης των σεξουαλικών αναγκών τους				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	152	55,5	55,9
	Συμφωνώ	106	38,7	39,0
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	10	3,6	3,7
	Διαφωνώ	2	,7	,7
	Διαφωνώ απόλυτα	2	,7	,7
	Σύνολο	272	99,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία	2	,7		
Γενικό σύνολο	274	100,0		

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση

Πίνακας 45^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	127	46,4	47,0
	Συμφωνώ	124	45,3	45,9
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	15	5,5	5,6
	Διαφωνώ	2	,7	,7
	Διαφωνώ απόλυτα	2	,7	,7
Σύνολο		270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		4	1,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως υποδεέστερα όντα

Πίνακας 46^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως υποδεέστερα όντα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	94	34,3	34,8
	Συμφωνώ	126	46,0	46,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	43	15,7	15,9
	Διαφωνώ	4	1,5	1,5
	Διαφωνώ απόλυτα	3	1,1	1,1
Σύνολο		270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		4	1,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως άτομα χωρίς ηθική

Πίνακας 47^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως άτομα χωρίς ηθική				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	76	27,7	28,6
	Συμφωνώ	105	38,3	39,5
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	62	22,6	23,3
	Διαφωνώ	20	7,3	7,5
	Διαφωνώ απόλυτα	3	1,1	1,1
Σύνολο		266	97,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		8	2,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως επαγγελματίες

Πίνακας 48^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως επαγγελματίες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	51	18,6	19,0
	Συμφωνώ	109	39,8	40,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	68	24,8	25,4
	Διαφωνώ	34	12,4	12,7
	Διαφωνώ απόλυτα	6	2,2	2,2
Σύνολο		268	97,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		6	2,2	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως γυναίκες χωρίς ταμπού, ικανές να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση

Πίνακας 49^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως γυναίκες χωρίς ταμπού, ικανές να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	87	31,8	32,3
	Συμφωνώ	119	43,4	44,2
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	42	15,3	15,6
	Διαφωνώ	18	6,6	6,7
	Διαφωνώ απόλυτα	3	1,1	1,1
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες

Πίνακας 50^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	13	4,7	4,9
	Συμφωνώ	46	16,8	17,3
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	70	25,5	26,3
	Διαφωνώ	102	37,2	38,3
	Διαφωνώ απόλυτα	35	12,8	13,2
Σύνολο		266	97,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		8	2,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων (48,3%) πιστεύει ότι οι πελάτες υπηρεσιών trafficking έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση

Πίνακας 51^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	42	15,3	15,8
	Συμφωνώ	86	31,4	32,5
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	91	33,2	34,3
	Διαφωνώ	42	15,3	15,8
	Διαφωνώ απόλυτα	4	1,5	1,5
Σύνολο		265	96,7	100,0
Άγνωστα στοιχεία		9	3,3	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Αναφορικά με την ηλικία των πελατών το 25,6% των ερωτώμενων διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα ότι οι πελάτες είναι άτομα άνω των 40 ετών.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι ηλικίας άνω των 40 ετών

Πίνακας 52^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι ηλικίας άνω των 40 ετών				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	17	6,2	6,3
	Συμφωνώ	45	16,4	16,7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	138	50,4	51,3
	Διαφωνώ	54	19,7	20,1
	Διαφωνώ απόλυτα	15	5,5	5,6
Σύνολο		269	98,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		5	1,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των πελατών, το 25,7% των ερωτώμενων συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα ότι είναι παντρεμένοι.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι παντρεμένοι

Πίνακας 53^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι παντρεμένοι				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	14	5,1	5,2
	Συμφωνώ	55	20,1	20,5
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	162	59,1	60,4
	Διαφωνώ	28	10,2	10,4
	Διαφωνώ απόλυτα	9	3,3	3,4
Σύνολο		268	97,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		6	2,2	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Με την άποψη ότι οι πελάτες είναι άτομα καλής οικονομικής κατάστασης συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα το 46,2% του δείγματος.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι καλής οικονομικής κατάστασης

Πίνακας 54^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι καλής οικονομικής κατάστασης				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	24	8,8	9,0
	Συμφωνώ	99	36,1	37,2
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	111	40,5	41,7
	Διαφωνώ	26	9,5	9,8
	Διαφωνώ απόλυτα	6	2,2	2,3
Σύνολο		266	97,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		8	2,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Με την άποψη ότι οι πελάτες χαρακτηρίζονται προβληματικοί στην επικοινωνία/ επαφή με το άλλο φύλο, συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα το 51,2%.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο

Πίνακας 55^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	40	14,6	14,8
	Συμφωνώ	109	39,8	40,4
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	85	31,0	31,5
	Διαφωνώ	30	10,9	11,1
	Διαφωνώ απόλυτα	6	2,2	2,2
Σύνολο		270	98,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		4	1,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 29% των ερωτώμενων πιστεύει ότι οι πελάτες έχουν σεξουαλικές δυσλειτουργίες.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες

Πίνακας 56^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	18	6,6	6,8
	Συμφωνώ	59	21,5	22,2
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	134	48,9	50,4
	Διαφωνώ	49	17,9	18,4
	Διαφωνώ απόλυτα	6	2,2	2,3
Σύνολο		266	97,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		8	2,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 39% των ερωτώμενων συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα ότι οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι σαδιστές.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι σαδιστές

Πίνακας 57^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι σαδιστές				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	34	12,4	13,0
	Συμφωνώ	68	24,8	26,0
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	124	45,3	47,3
	Διαφωνώ	30	10,9	11,5
	Διαφωνώ απόλυτα	6	2,2	2,3
	Σύνολο	262	95,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		12	4,4	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Αναφορικά με την άποψη ότι οι πελάτες είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν και να καταδυναστεύουν τους άλλους, συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα το 49,2% του δείγματος.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους

Πίνακας 58^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	37	13,5	13,9
	Συμφωνώ	94	34,3	35,3
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	100	36,5	37,6
	Διαφωνώ	28	10,2	10,5
	Διαφωνώ απόλυτα	7	2,6	2,6
	Σύνολο	266	97,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		8	2,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 40,4% των ερωτώμενων συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα ότι οι πελάτες είναι εξαρτημένοι από το σεξ.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από το σεξ

Πίνακας 59^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από το σεξ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	26	9,5	9,8
	Συμφωνώ	81	29,6	30,6
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	109	39,8	41,1
	Διαφωνώ	42	15,3	15,8
	Διαφωνώ απόλυτα	7	2,6	2,6
Σύνολο		265	96,7	100,0
Άγνωστα στοιχεία		9	3,3	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Με την άποψη ότι οι πελάτες είναι εξαρτημένοι από ουσίες διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα το 26%.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)

Πίνακας 60^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	13	4,7	4,9
	Συμφωνώ	41	15,0	15,4
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	143	52,2	53,8
	Διαφωνώ	59	21,5	22,2
	Διαφωνώ απόλυτα	10	3,6	3,8
Σύνολο		266	97,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		8	2,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Το 43,3% των ερωτώμενων δεν τοποθετήθηκε στην άποψη ότι οι πελάτες είναι μισογύνηδες.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι μισογύνηδες

Πίνακας 61^{ος}: πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι μισογύνηδες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	31	11,3	11,8
	Συμφωνώ	56	20,4	21,3
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	114	41,6	43,3
	Διαφωνώ	49	17,9	18,6
	Διαφωνώ απόλυτα	13	4,7	4,9
Σύνολο		263	96,0	100,0
Άγνωστα στοιχεία		11	4,0	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Τέλος, το 43,1% του δείγματος συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα ότι οι πελάτες δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό.

Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό

Πίνακας 62^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Συμφωνώ απόλυτα	32	11,7	12,2
	Συμφωνώ	81	29,6	30,9
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	97	35,4	37,0
	Διαφωνώ	38	13,9	14,5
	Διαφωνώ απόλυτα	14	5,1	5,3
Σύνολο		262	95,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		12	4,4	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

- **Δ: Τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου**

Αναφορικά με τη γνώση των ερωτώμενων για προγράμματα αντιμετώπισης και αρωγής θυμάτων trafficking, η συντριπτική πλειοψηφία (93,3% και 91,7% αντίστοιχα) δηλώνει άγνοια πάνω στο θέμα. Ακόμα, παρουσιάζεται η άποψη ότι τα μέτρα πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στη Ελλάδα είναι μη ικανοποιητικά. Αυτό δήλωσε το 90,9% των ερωτώμενων.

Γνώση προγραμμάτων αντιμετώπισης του trafficking

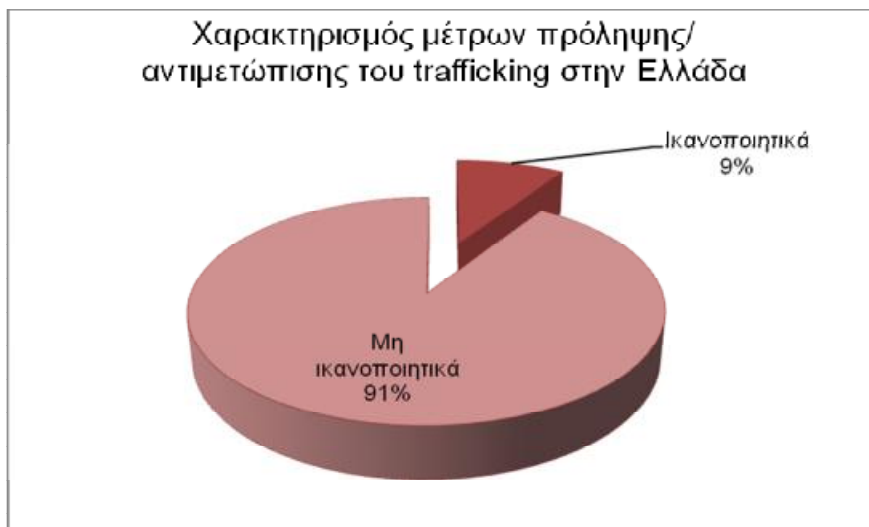
Πίνακας 63 ^{ος} : Γνώση προγραμμάτων αντιμετώπισης του trafficking				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	18	6,6	6,7
	Όχι	249	90,9	93,3
Σύνολο		267	97,4	100,0
Άγνωστα στοιχεία		7	2,6	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Γνώση προγραμμάτων υπηρεσιών αρωγής θυμάτων trafficking

Πίνακας 64 ^{ος} : Γνώση προγραμμάτων υπηρεσιών αρωγής θυμάτων trafficking				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	22	8,0	8,3
	Όχι	244	89,1	91,7
Σύνολο		266	97,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		8	2,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Χαρακτηρισμός μέτρων πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα

Πίνακας 65 ^{ος} : Χαρακτηρισμός μέτρων πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ικανοποιητικά	23	8,4	9,1
	Μη ικανοποιητικά	230	83,9	90,9
Σύνολο		253	92,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία		21	7,7	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

- **Ε: Προσωπική εμπειρία**

Στην ενότητα αυτή διερευνήθηκαν θέματα που αφορούν την εμπειρία χρήσης υπηρεσιών trafficking, την πιθανή επαφή με τα θύματα και την παροχή βοήθειας προς αυτά.

Από την επεξεργασία των απαντήσεων προκύπτει ότι, 28 από τα 258 άτομα που απάντησαν την ερώτηση (ποσοστό 10,2%) έχουν επισκεφτεί Ινστιτούτα μασάζ. Μάλιστα, από τα 28 άτομα τα 18 είναι άνδρες και τα 10 γυναίκες.

Ινστιτούτα μασάζ

Πίνακας 66 ^{ος} : Ινστιτούτα μασάζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	28	10,2	10,9
	Όχι	230	83,9	89,1
Σύνολο		258	94,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		16	5,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Πίνακας 66 ^{ος} α: χρήση υπηρεσιών ινστιτούτων μασάζ ανάλογα με το φύλο				
		Ινστιτούτα μασάζ		Total
		Ναι	Όχι	
Φύλο	Άνδρας	18	95	113
	Γυναίκα	10	134	144
Σύνολο		28	229	257

Το 32,4% των ερωτώμενων (82 άτομα) έχει επισκεφτεί χώρους που έχουν show με στριππίζ. Από αυτά τα 82 άτομα, οι 73 ήταν άντρες και οι 9 γυναίκες.

Show με στριππίζ

Πίνακας 67 ^{ος} : Show με στριππίζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	83	30,3	32,4
	Όχι	173	63,1	67,6
Σύνολο		256	93,4	100,0
Άγνωστα στοιχεία		18	6,6	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Φύλο * Show με στριππίζ

Πίνακας 67 ^{ος} α : επίσκεψη σε show με στριππίζ ανάλογα με το φύλο				
		Show με στριππίζ		Total
		Ναι	Όχι	
Φύλο	Άνδρας	73	40	113
	Γυναίκα	9	133	142
Σύνολο		82	173	255

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι οίκο ανοχής έχει επισκεφτεί το 10,1% του δείγματος και μόνο άντρες.

Οίκοι ανοχής

Πίνακας 68 ^{ος} : Οίκοι ανοχής				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	26	9,5	10,1
	Όχι	231	84,3	89,9
Σύνολο		257	93,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		17	6,2	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Φύλο * Οίκοι ανοχής

Πίνακας 68 ^{ος} α : επισκέψεις σε οίκους ανοχής ανάλογα με το φύλο				
		Οίκοι ανοχής		Total
		Ναι	Όχι	
Φύλο	Άνδρας	26	88	114
	Γυναίκα	0	142	142
Σύνολο		26	230	256

Το 3,1% των ερωτώμενων έχει κάνει χρήση ροζ αγγελιών. Από αυτά τα άτομα (8 συνολικά) οι 6 είναι άντρες και οι 2 γυναίκες.

Ροζ αγγελίες

Πίνακας 69^{ος}: Ροζ αγγελίες

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	8	2,9	3,1
	Όχι	248	90,5	96,9
Σύνολο		256	93,4	100,0
Άγνωστα στοιχεία		18	6,6	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Φύλο * Ροζ αγγελίες

Πίνακας 69^{ος} α: χρήση ροζ αγγελιών ανάλογα με το φύλο

		Ροζ αγγελίες		Total
		Ναι	Όχι	
Φύλο	Άνδρας	6	107	113
	Γυναίκα	2	140	142
Σύνολο		8	247	255

Υπηρεσίες συνοδών έχει χρησιμοποιήσει μόλις το 1,6% που αντιστοιχεί σε 4 άτομα του δείγματος, όπου και τα 4 είναι άντρες.

Υπηρεσίες συνοδών

Πίνακας 70^{ος}: Υπηρεσίες συνοδών

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	4	1,5	1,6
	Όχι	252	92,0	98,4
Σύνολο		256	93,4	100,0
Άγνωστα στοιχεία		18	6,6	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Φύλο * Υπηρεσίες συνοδών

Πίνακας 70^{ος} α: χρήση υπηρεσιών συνοδών ανάλογα με το φύλο

		Υπηρεσίες συνοδών		Total
		Ναι	Όχι	
Φύλο	Άνδρας	4	109	113
	Γυναίκα	0	142	142
Σύνολο		4	251	255

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, νυχτερινά κέντρα που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά έχει επισκεφτεί το 12,9% του δείγματος και μόνο άντρες.

Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά

Πίνακας 71 ^{ος} : Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	33	12,0	12,9	12,9
	Όχι	223	81,4	87,1	100,0
	Total	256	93,4	100,0	
Άγνωστα στοιχεία Γενικό σύνολο		18	6,6		
		Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά			Total
		Ναι	Όχι		
Φύλο	Άνδρας	33	80	113	
	Γυναίκα	0	142	142	
Σύνολο		33	222	255	

Αναφορικά με την **συχνότητα χρήσης** των υπηρεσιών trafficking, τα ινστιτούτα μασάζ, τα show με στριπτίζ, τα νυχτερινά κέντρα που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά και οι υπηρεσίες συνοδών συγκεντρώνουν σε μεγαλύτερα ποσοστά συχνότητα επίσκεψης «1-5 φορές». (Τα αντίστοιχα

ποσοστά είναι 81,5%, 73,4%, 74,1% και 100%). Σημειώνεται ότι η συχνότητα χρήσης οίκων ανοχής και ροζ αγγελιών είναι συνήθως «6-10 φορές» (79,2% και 77,8% αντίστοιχα).

Συχνότητα χρήσης: Ινστιτούτα μασάζ

Πίνακας 72^{ος}: Συχνότητα χρήσης: Ινστιτούτα μασάζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	1-5 φορές	22	8,0	81,5
	6-10 φορές	3	1,1	11,1
	11-15 φορές	1	,4	3,7
	Πάνω από 15 φορές	1	,4	3,7
Σύνολο		27	9,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		247	90,1	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Συχνότητα χρήσης: Show με στριπτίζ

Πίνακας 73^{ος}: Συχνότητα χρήσης: Show με στριπτίζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	1-5 φορές	58	21,2	73,4
	6-10 φορές	12	4,4	15,2
	11-15 φορές	5	1,8	6,3
	Πάνω από 15 φορές	4	1,5	5,1
Σύνολο		79	28,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		195	71,2	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Συχνότητα χρήσης: Οίκοι ανοχής

Πίνακας 74^{ος}: Συχνότητα χρήσης: Οίκοι ανοχής				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	1-5 φορές	19	6,9	79,2
	6-10 φορές	3	1,1	12,5
	11-15 φορές	2	,7	8,3
Σύνολο		24	8,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		250	91,2	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Συχνότητα χρήσης: Ροζ αγγελίες

Πίνακας 75 ^{ος} : Συχνότητα χρήσης: Ροζ αγγελίες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	1-5 φορές	7	2,6	77,8
	6-10 φορές	1	,4	11,1
	11-15 φορές	1	,4	11,1
Σύνολο		9	3,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία		265	96,7	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Συχνότητα χρήσης: Υπηρεσίες συνοδών

Πίνακας 76 ^{ος} : Συχνότητα χρήσης: Υπηρεσίες συνοδών				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	1-5 φορές	3	1,1	100,0
	Άγνωστα στοιχεία	271	98,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Συχνότητα χρήσης: Νυχτερινά κέντρα/ μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά

Πίνακας 77 ^{ος} : Συχνότητα χρήσης: Νυχτερινά κέντρα/ μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	1-5 φορές	20	7,3	74,1
	6-10 φορές	3	1,1	11,1
	11-15 φορές	2	,7	7,4
	Πάνω από 15 φορές	2	,7	7,4
		27	9,9	100,0
Σύνολο		247	90,1	
		274	100,0	

Όσον αφορά την **ηλικία έναρξης** χρήσης των υπηρεσιών trafficking, η ηλικιακή ομάδα 16-18 ετών συγκεντρώνει υψηλότερα ποσοστά χρήσης ινστιτούτων μασάζ, show με στριπτίζ και νυχτερινών κέντρων που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά (τα ποσοστά αντίστοιχα είναι 42,9%, 60% και 64,7%). Επίσης, η ηλικία έναρξης χρήσης ροζ αγγελιών είναι άνω των 16 ετών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 55,6% των χρηστών οίκων ανοχής δηλώνει ότι έχει επισκεφτεί αυτούς τους χώρους σε ηλικία κάτω των 15 ετών.

Τέλος, για τις υπηρεσίες συνοδών το μεγαλύτερο ποσοστό χρηστών αφορά ηλικίες άνω των 18 ετών (66,7%).

Ηλικία έναρξης χρήσης: Ινστιτούτα μασάζ

Πίνακας 78^{ος}: Ηλικία έναρξης χρήσης: Ινστιτούτα μασάζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	κάτω των 15 ετών	5	1,8	35,7
	16- 18 ετών	6	2,2	42,9
	άνω των 18 ετών	3	1,1	21,4
Σύνολο		14	5,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		260	94,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Ηλικία έναρξης χρήσης: Show με στριπτίζ

Πίνακας 79^{ος}: Ηλικία έναρξης χρήσης: Show με στριπτίζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	κάτω των 15 ετών	3	1,1	8,6
	16- 18 ετών	21	7,7	60,0
	άνω των 18 ετών	11	4,0	31,4
Σύνολο		35	12,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		239	87,2	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Ηλικία έναρξης χρήσης: Οίκοι ανοχής

Πίνακας 80^{ος}: Ηλικία έναρξης χρήσης: Οίκοι ανοχής				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	κάτω των 15 ετών	5	1,8	55,6
	16- 18 ετών	4	1,5	44,4
Σύνολο		9	3,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία		265	96,7	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Ηλικία έναρξης χρήσης: Ροζ αγγελίες

Πίνακας 81^{ος}: Ηλικία έναρξης χρήσης: Ροζ αγγελίες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	κάτω των 15 ετών	1	,4	20,0
	16- 18 ετών	2	,7	40,0
	άνω των 18 ετών	2	,7	40,0
Σύνολο		5	1,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		269	98,2	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Ηλικία έναρξης χρήσης: Υπηρεσίες συνοδών

Πίνακας 82^{ος}: Ηλικία έναρξης χρήσης: Υπηρεσίες συνοδών				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	16- 18 ετών	1	,4	33,3
	άνω των 18 ετών	2	,7	66,7
Σύνολο		3	1,1	100,0
Άγνωστα στοιχεία		271	98,9	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Ηλικία έναρξης χρήσης: Νυχτερινά κέντρα/ μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά

Πίνακας 83^{ος}: Ηλικία έναρξης χρήσης: Νυχτερινά κέντρα/ μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	κάτω των 15 ετών	4	1,5	23,5
	16- 18 ετών	11	4,0	64,7
	άνω των 18 ετών	2	,7	11,8
Σύνολο		17	6,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		257	93,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Εξακολουθεί να κάνει χρήση το 78,6% όσων παρακολουθούν show με στριπτίζ, το 75% όσων χρησιμοποιούν υπηρεσίες συνοδών και το 50% αυτών που επισκέπτονται ινστιτούτα μασάζ,

Το σύνολο (100%) των επισκεπτών οίκων ανοχής και νυχτερινών κέντρων εξακολουθεί να κάνει χρήση αυτών των υπηρεσιών.

Εξακολουθούν τη χρήση: Ινστιτούτα μασάζ

Πίνακας 84^{ος}: Εξακολουθούν τη χρήση: Ινστιτούτα μασάζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	4	1,5	50,0
	Όχι	4	1,5	50,0
	Σύνολο	8	2,9	100,0
	Άγνωστα στοιχεία	266	97,1	
	Γενικό σύνολο	274	100,0	

Εξακολουθούν τη χρήση: Show με στριππίζ

Πίνακας 85^{ος}: Εξακολουθούν τη χρήση: Show με στριππίζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	11	4,0	78,6
	Όχι	3	1,1	21,4
	Σύνολο	14	5,1	100,0
	Άγνωστα στοιχεία	260	94,9	
	Γενικό σύνολο	274	100,0	

Εξακολουθούν τη χρήση: Οίκοι ανοχής

Πίνακας 86^{ος}: Εξακολουθούν τη χρήση: Οίκοι ανοχής				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	6	2,2	100,0
	Άγνωστα στοιχεία	268	97,8	
	Γενικό σύνολο	274	100,0	

Εξακολουθούν τη χρήση: Ροζ αγγελίες

Πίνακας 87^{ος}: Εξακολουθούν τη χρήση: Ροζ αγγελίες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	2	,7	50,0
	Όχι	2	,7	50,0
	Σύνολο	4	1,5	100,0
	Άγνωστα στοιχεία	270	98,5	
	Γενικό σύνολο	274	100,0	

Εξακολουθούν τη χρήση: Υπηρεσίες συνοδών

Πίνακας 88 ^{ος} : Εξακολουθούν τη χρήση: Υπηρεσίες συνοδών				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	3	1,1	75,0
	Όχι	1	,4	25,0
Σύνολο		4	1,5	100,0
Άγνωστα στοιχεία		270	98,5	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Εξακολουθούν τη χρήση: Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά

Πίνακας 89 ^{ος} : Εξακολουθούν τη χρήση: Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	11	4,0	100,0
Missing	System	263	96,0	
Σύνολο		274	100,0	

Οι χρήστες των υπηρεσιών trafficking δήλωσαν ως αιτιολογία χρήσης:

- τη διασκέδαση- χαλάρωση (79,9%)
- την απόκτηση σεξουαλικών εμπειριών (15,9%)
- την ικανοποίηση σεξουαλικών αναγκών (14,5%)
- την ανάγκη όταν δεν υπάρχει σεξουαλική σχέση (11,6%)
- την αντιμετώπιση της μοναξιάς (7,2%)
- την απόλαυση του σεξ επί πληρωμή (5,8%)
- τη συνήθεια (5,8%)
- τον απόλυτο έλεγχο στις σεξουαλικές σχέσεις (4,3%).

Αιτιολογία χρήσης: Διασκέδαση χαλάρωση

Πίνακας 90^{ος}: Αιτιολογία χρήσης: Διασκέδαση χαλάρωση				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	63	23,0	79,7
	Όχι	16	5,8	20,3
Σύνολο		79	28,8	100,0
Άγνωστα στοιχεία		195	71,2	
Γενικό σύνολο			100,0	

Αιτιολογία χρήσης: Λύση ανάγκης όταν δεν υπάρχει σεξουαλική σχέση

Πίνακας 91^{ος}: Αιτιολογία χρήσης: Λύση ανάγκης όταν δεν υπάρχει σεξουαλική σχέση				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	8	2,9	11,6
	Όχι	61	22,3	88,4
Σύνολο		69	25,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		205	74,8	
Γενικό σύνολο			100,0	

Αιτιολογία χρήσης: Ικανοποίηση σεξουαλικών φαντασιώσεων/ επιθυμιών

Πίνακας 92^{ος}: Αιτιολογία χρήσης: Ικανοποίηση σεξουαλικών φαντασιώσεων/ επιθυμιών				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	10	3,6	14,5
	Όχι	59	21,5	85,5
Σύνολο		69	25,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		205	74,8	
Γενικό σύνολο			100,0	

Αιτιολογία χρήσης: Απόκτηση σεξουαλικών εμπειριών

Πίνακας 93^{ος}: Αιτιολογία χρήσης: Απόκτηση σεξουαλικών εμπειριών				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	11	4,0	15,9
	Όχι	58	21,2	84,1
Σύνολο		69	25,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		205	74,8	
Γενικό σύνολο			100,0	

Αιτιολογία χρήσης: Απόλαυση σεξ επί πληρωμή

Πίνακας 94^{ος}: Αιτιολογία χρήσης: Απόλαυση σεξ επί πληρωμή				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	4	1,5	5,8
	Όχι	65	23,7	94,2
Σύνολο		69	25,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		205	74,8	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

Αιτιολογία χρήσης: Απόλυτος έλεγχος σεξουαλικών σχέσεων

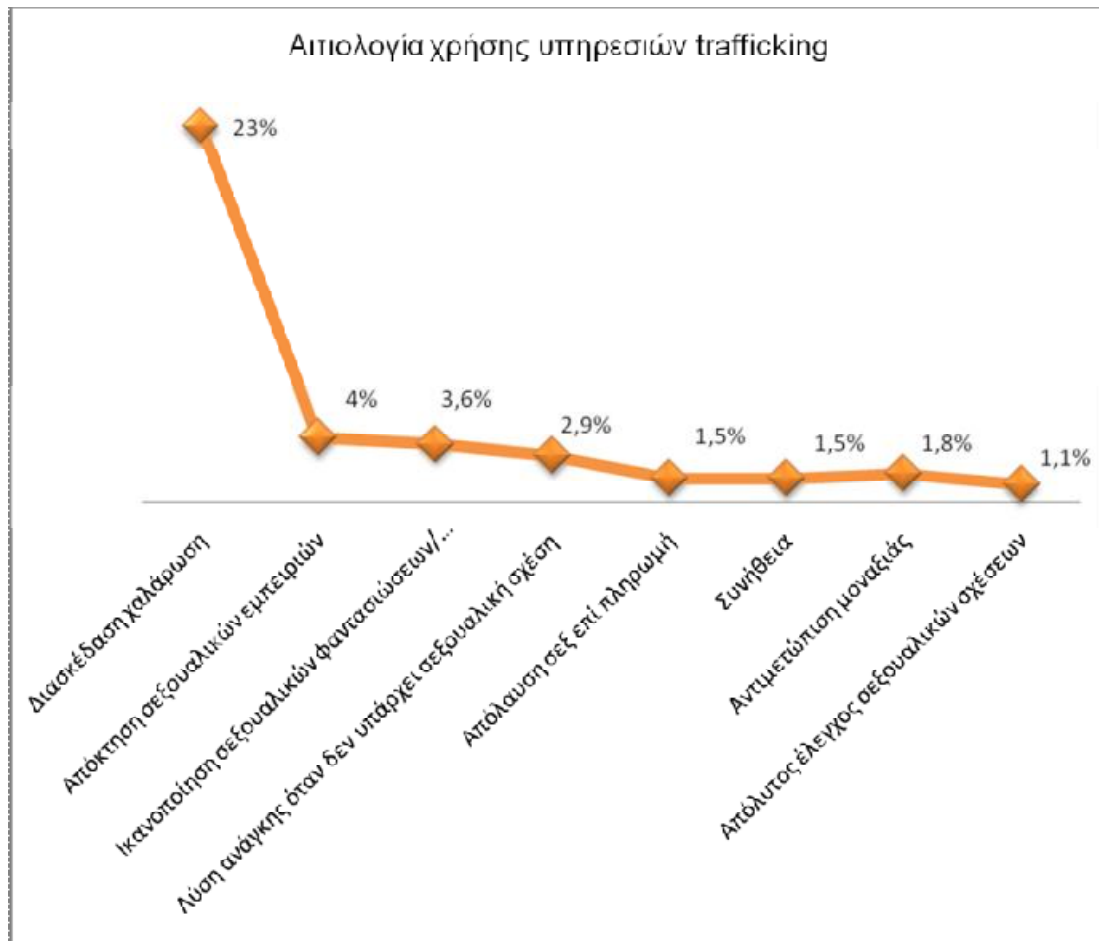
Πίνακας 95^{ος}: Αιτιολογία χρήσης: Απόλυτος έλεγχος σεξουαλικών σχέσεων				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	3	1,1	4,3
	Όχι	66	24,1	95,7
Σύνολο		69	25,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		205	74,8	
Γενικό σύνολο			100,0	

Αιτιολογία χρήσης: Αντιμετώπιση μοναξιάς

Πίνακας 96^{ος}: Αιτιολογία χρήσης: Αντιμετώπιση μοναξιάς				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	5	1,8	7,2
	Όχι	64	23,4	92,8
Σύνολο		69	25,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		205	74,8	
Γενικό σύνολο			100,0	

Αιτιολογία χρήσης: Συνήθεια

Πίνακας 97^{ος}: Αιτιολογία χρήσης: Συνήθεια				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	4	1,5	5,8
	Όχι	65	23,7	94,2
Σύνολο		69	25,2	100,0
Άγνωστα στοιχεία		205	74,8	
Γενικό σύνολο			100,0	

Στην ερώτηση αν γνώριζαν ότι κατά την χρήση των υπηρεσιών ήρθαν σε επαφή με θύματα trafficking η μεγάλη πλειοψηφία των χρηστών απάντησε αρνητικά. Σημαντικό είναι το ότι υπήρξαν και θετικές απαντήσεις. Συγκεκριμένα γνώριζε ότι ήρθε σε επαφή με θύμα trafficking: το 14,9% των χρηστών show με στριπτίζ, το 13,3% των χρηστών νυχτερινών κέντρων που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά, το 11,1% των χρηστών ινστιτούτων μασάζ, το 11% των χρηστών οίκων ανοχής, το 10,8% των χρηστών ροζ αγγελιών και το 8,5% των χρηστών υπηρεσιών συνοδών.

Πίνακας 98^{ος}: Γνώση επαφής με θύμα trafficking στα: Ινστιτούτα μασάζ

	Frequency	Percent	Valid Percent
Valid Ναι	9	3,3	11,1
Όχι	72	26,3	88,9
Σύνολο	81	29,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία	193	70,4	
Γενικό σύνολο		100,0	

Γνώση επαφής με θύμα trafficking στα: Show με στριπτίζ

Πίνακας 99^{ος}: Γνώση επαφής με θύμα trafficking στα: Show με στριπτίζ				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	14	5,1	14,9
	Όχι	80	29,2	85,1
Σύνολο		94	34,3	100,0
Άγνωστα στοιχεία		180	65,7	
Γενικό σύνολο			100,0	

Γνώση επαφής με θύμα trafficking στους: Οίκους ανοχής

Πίνακας 100^{ος}: Γνώση επαφής με θύμα trafficking στους: Οίκους ανοχής				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	8	2,9	11,0
	Όχι	65	23,7	89,0
Σύνολο		73	26,6	100,0
Άγνωστα στοιχεία		201	73,4	
Γενικό σύνολο			100,0	

Γνώση επαφής με θύμα trafficking στις: Ροζ αγγελίες

Πίνακας 101^{ος}: Γνώση επαφής με θύμα trafficking στις: Ροζ αγγελίες				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	8	2,9	10,8
	Όχι	66	24,1	89,2
Σύνολο		74	27,0	100,0
Άγνωστα στοιχεία		200	73,0	
Γενικό σύνολο			100,0	

Γνώση επαφής με θύμα trafficking στις: Υπηρεσίες συνοδών

Πίνακας 102^{ος}: Γνώση επαφής με θύμα trafficking στις: Υπηρεσίες συνοδών				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	6	2,2	8,5
	Όχι	65	23,7	91,5
Σύνολο		71	25,9	100,0
Άγνωστα στοιχεία		203	74,1	
Γενικό σύνολο			100,0	

Γνώση επαφής με θύμα trafficking στα: Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά

Πίνακας 103^{ος}: Γνώση επαφής με θύμα trafficking στα: Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	10	3,6	13,3
	Όχι	65	23,7	86,7
Σύνολο		75	27,4	100,0
Άγνωστα στοιχεία		199	72,6	
Γενικό σύνολο			100,0	

Η μεγάλη πλειοψηφία των ερωτώμενων (78,5%) δήλωσε ότι θα προσέφερε βοήθεια σε θύμα trafficking, σε αντίθεση με το 21,5%.

Αν θα παρείχαν βοήθεια σε θύμα trafficking

Πίνακας 104^{ος}: Αν θα παρείχαν βοήθεια σε θύμα trafficking				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	183	66,8	78,5
	Όχι	50	18,2	21,5
Σύνολο		233	85,0	100,0
Άγνωστα στοιχεία		41	15,0	
Γενικό σύνολο			100,0	

Οι δυο πιο σημαντικοί λόγοι για τους οποίους δεν θα προσέφερε κάποιος την βοήθειά του σε θύμα trafficking, είναι α) επειδή φοβάται τα κυκλώματα (56,6%) και β) επειδή δεν έχει την δυνατότητα να το κάνει (35,8%).

Για ποιο λόγο δεν θα προσφέρατε βοήθεια

Πίνακας 105^{ος}: Για ποιο λόγο δεν θα προσφέρατε βοήθεια				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Φοβάμαι τα κυκλώματα	30	10,9	56,6
	Θωρώ ότι δεν αξίζει τη βοήθειά μου	2	,7	3,8
	Θεωρώ ότι δεν χρειάζεται πραγματικά βοήθεια	1	,4	1,9
	Δεν έχω τη δυνατότητα/ μέσα να το κάνω	19	6,9	35,8
	Δεν θέλω να σταματήσουν να υπάρχουν οι υπηρεσίες trafficking	1	,4	1,9
	Σύνολο	53	19,3	100,0
	Άγνωστα στοιχεία	221	80,7	
	Γενικό σύνολο		100,0	

Στην ερώτηση αν τους έχει ζητηθεί ποτέ βοήθεια από κάποιο θύμα trafficking, 2 στα 249 άτομα απάντησαν θετικά, ποσοστό μόλις 0,8%. Από αυτά τα 2 άτομα, το ένα προσέφερε βοήθεια.

Σας έχει ζητηθεί βοήθεια από κάποιο θύμα

Πίνακας 106^{ος}: Σας έχει ζητηθεί βοήθεια από κάποιο θύμα				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	2	,7	,8
	Όχι	247	90,1	99,2
	Σύνολο	249	90,9	100,0
	Άγνωστα στοιχεία	25	9,1	
	Γενικό σύνολο		100,0	

Αν σας ζητήθηκε βοήθεια από το θύμα, την προσφέρατε;

Πίνακας 107^{ος}: Αν σας ζητήθηκε βοήθεια από το θύμα, την προσφέρατε;				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	1	,4	50,0
	Όχι	1	,4	50,0
Σύνολο		2	,7	100,0
Άγνωστα στοιχεία		272	99,3	
Γενικό σύνολο			100,0	

Το άτομο που δεν προσέφερε βοήθεια αναφέρει ως λόγο το φόβο για τα κυκλώματα.

Για ποιο λόγο δεν το βοηθήσατε

Πίνακας 108^{ος}: Για ποιο λόγο δεν το βοηθήσατε				
		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Φοβήθηκα τα κυκλώματα	1	,4	100,0
	Άγνωστα στοιχεία	273	99,6	
Γενικό σύνολο		274	100,0	

ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στη συγκεκριμένη έρευνα διατυπώθηκαν δύο ερευνητικές υποθέσεις οι οποίες και ελέγχθηκαν κατά την επεξεργασία των αποτελεσμάτων.

- **Ερευνητική υπόθεση 1:**

Το φύλο επηρεάζει τις απόψεις για το trafficking τα θύματα και τους πελάτες. Συγκεκριμένα έγινε η εξής υπόθεση εργασίας: Οι γυναίκες ερωτώμενες θα εμφανίζονται περισσότερο ενημερωμένες και ευαισθητοποιημένες στο θέμα του trafficking σε σχέση με τους άνδρες ερωτώμενους. Επίσης, οι γυναίκες θα υιοθετούν στάση προστατευτική και δικαιολογητική απέναντι στα θύματα trafficking (ταυτιζόμενες υποσυνείδητα με το φύλο τους) ενώ θα εμφανίζονται επικριτικές απέναντι στους πελάτες των υπηρεσιών trafficking. Το αντίθετο αναμένεται να συμβαίνει με τους άνδρες ερωτώμενους.

Από τον έλεγχο της επίδρασης της μεταβλητής του φύλου στις αντιλήψεις των ερωτώμενων προκύπτουν τα ακόλουθα:

Οι γυναίκες ερωτώμενες εμφανίζονται περισσότερο ενημερωμένες από τους άντρες.

Πίνακας 109 ^{ος} : βαθμός ενημέρωσης αντρών- γυναικών							
		Πόσο ενημερωμένοι είναι για το trafficking					Σύνολο
		Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Πολύ	
Φύλο	Άνδρας	21	32	48	19	4	124
	Γυναίκα	9	39	66	31	3	148
Σύνολο		30	71	114	50	7	272

Την άποψη ότι το trafficking δεν πρέπει να αποτελεί ποινικό αδίκημα διατύπωσε μεν μικρό ποσοστό ερωτώμενων, αλλά χαρακτηριστικό είναι ότι την υιοθέτησαν μόνο άντρες.

Πίνακας 110 ^{ος} : Πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα το trafficking;				
		Το trafficking πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα		Σύνολο
		Ναι	Όχι	
Φύλο	Άνδρας	112	12	124
	Γυναίκα	149	0	149
Σύνολο		261	12	273

Σε γενικές γραμμές το φύλο δεν φαίνεται να επιδρά σημαντικά στις αντιλήψεις για το trafficking. Εντούτοις, καταγράφονται κάποιες διαφοροποιήσεις των απόψεων μεταξύ αντρών και γυναικών ερωτώμενων. Συγκεκριμένα:

Οι γυναίκες ερωτώμενες σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους άντρες ερωτώμενους πιστεύουν ότι τα θύματα trafficking:

- € είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση
- € είναι αδύναμα/ άβουλα άτομα
- € είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά την θέλησή τους
- € έρχονται στην Ελλάδα εξαιτίας παραπλάνησης τους από μέλη των κυκλωμάτων (πιστεύουν ότι θα εργαστούν σε άλλους τομείς)
- € έρχονται στην Ελλάδα δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων
- € έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγοί τους
- € δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δεν ξέρουν που να απευθυνθούν για βοήθεια
- € δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στην χώρα τους

Αντίθετα, οι άντρες ερωτώμενοι σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις γυναίκες ερωτώμενες, πιστεύουν ότι τα θύματα trafficking:

- € είναι σεξομανείς
- € είναι μαζοχίστριες
- € είναι άτομα ανήθικα
- € είναι άτομα φιλοχρήματα και επιδιώκουν μια ζωή με οικονομικές ανέσεις
- € επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο
- € δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking, διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα

		Πίνακας 111^{ος}: Τα θύματα trafficking προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	8	42	59	14	0	123
	Γυναίκα	7	49	64	23	6	149
	Σύνολο	15	91	123	37	6	272

		Πίνακας 112^{ος}: Τα θύματα trafficking προέρχονται από χαμηλά οικονομικά στρώματα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	14	74	25	8	2	123
	Γυναίκα	21	76	38	11	3	149
	Σύνολο	35	150	63	19	5	272

		Πίνακας 113^{ος}: Τα θύματα trafficking υπήρξαν θύματα κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	7	37	57	17	5	123
	Γυναίκα	6	45	70	23	4	148
	Σύνολο	13	82	127	40	9	271

		Πίνακας 114^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	9	31	47	27	7	121
	Γυναίκα	20	61	38	24	5	148
	Σύνολο	29	92	85	51	12	269

Φύλο	Πίνακας 115^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ					Σύνολο	
	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα		
Φύλο	Ανδρας	5	30	60	23	4	122
	Γυναίκα	7	32	66	40	3	148
	Σύνολο	12	62	126	63	7	270

Πίνακα 116^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι αφελή και ευκολόπιστα							
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Άνδρας	7	34	46	27	8	122
	Γυναίκα	15	49	42	35	7	148
	Σύνολο	22	83	88	62	15	270

Πίνακας 117^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι αδύναμα/ άβουλα άτομα							
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	6	42	45	23	7	123
	Γυναίκα	22	63	37	21	5	148
	Σύνολο	28	105	82	44	12	271

Πίνακας 118^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι σεξομανείς							
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	4	6	33	55	24	122
	Γυναίκα	0	4	26	64	53	147
	Σύνολο	4	10	59	119	77	269

Πίνακας 119^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι μαζοχίστριες							
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	2	8	35	47	31	123
	Γυναίκα	0	4	32	62	51	149
	Σύνολο	2	12	67	109	82	272

Πίνακας 120^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι άτομα ανήθικα							
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	2	14	37	38	31	122
	Γυναίκα	1	5	39	55	46	146
	Σύνολο	3	19	76	93	77	268

		Πίνακας 121^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι άτομα φιλοχρήματα και επιδιώκουν μία ζωή με οικονομικές ανέσεις					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	6	16	57	30	14	123
	Γυναίκα	4	17	51	55	22	149
	Σύνολο	10	33	108	85	36	272

		Πίνακας 122^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι γυναίκες που δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	24	50	27	16	5	122
	Γυναίκα	32	65	31	15	4	147
	Σύνολο	56	115	58	31	9	269

		Πίνακας 123^{ος}: Τα θύματα trafficking επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	2	17	50	37	16	122
	Γυναίκα	5	11	47	62	24	149
	Σύνολο	7	28	97	99	40	271

		Πίνακας 124^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά τη θέλησή τους					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	15	51	47	8	1	122
	Γυναίκα	22	66	47	11	2	148
	Σύνολο	37	117	94	19	3	270

		Πίνακας 125^{ος}: Τα θύματα trafficking δεν μπορούν να ξεφύγουν από το χώρο γιατί εκβιάζονται από τα κυκλώματα					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Σύνολο	
Φύλο	Άνδρας	41	57	16	8	122	
	Γυναίκα	46	76	23	3	148	
	Σύνολο	87	133	39	11	270	

		Πίνακας 126^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα για οικονομικούς λόγους				
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	25	68	23	5	121
	Γυναίκα	21	103	16	5	145
	Σύνολο	46	171	39	10	266

		Πίνακας 126^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα εξαιτίας παραπλάνησής τους από τα μέλη των κυκλωμάτων (πιστεύουν ότι θα εργαστούν σε άλλους τομείς)				
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	17	74	23	6	120
	Γυναίκα	37	79	30	3	149
	Σύνολο	54	153	53	9	269

		Πίνακας 127^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	17	71	26	4	1	119
	Γυναίκα	28	101	15	5	0	149
	Σύνολο	45	172	41	9	1	268

		Πίνακας 128^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα γνωρίζοντας τι δουλειά θα κάνουν					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	1	10	57	44	8	120
	Γυναίκα	1	10	71	53	10	145
	Σύνολο	2	20	128	97	18	265

		Πίνακας 129^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγός τους					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	4	27	57	27	5	120
	Γυναίκα	8	50	59	29	2	148
	Σύνολο	12	77	116	56	7	268

		Πίνακας 130^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει το κράτος τους					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	16	44	38	19	2	119
	Γυναίκα	26	59	46	14	4	149
	Σύνολο	42	103	84	33	6	268

		Πίνακας 131^{ος}: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	9	33	58	17	2	119
	Γυναίκα	8	36	86	17	2	149
	Σύνολο	17	69	144	34	4	268

		Πίνακας 132^{ος}: Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	7	38	34	29	11	119
	Γυναίκα	4	37	48	48	12	149
	Σύνολο	11	75	82	77	23	268

		Πίνακας 133^{ος}: Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δέχονται απειλές και βία από το κύκλωμα					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	36	76	7	1	1	121
	Γυναίκα	60	80	5	2	2	149
	Σύνολο	96	156	12	3	3	270

		Πίνακας 134^{ος}: Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δεν ξέρουν που να απευθυνθούν για βοήθεια					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	15	57	31	14	2	119
	Γυναίκα	46	75	19	9	0	149
	Σύνολο	61	132	50	23	2	268

		Πίνακας 135 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Άνδρας	6	37	42	32	2	119
	Γυναίκα	20	47	43	38	1	149
	Σύνολο	26	84	85	70	3	268

		Πίνακας 136 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι είναι εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Άνδρας	9	24	62	19	5	119
	Γυναίκα	9	38	64	30	7	148
	Σύνολο	18	62	126	49	12	267

Οι γυναίκες ερωτώμενες σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους άντρες ερωτώμενους, πιστεύουν ότι **οι πελάτες** υπηρεσιών trafficking:

- € θεωρούν τα θύματα αδύναμα/ άβουλα
- € δεν θεωρούν τα θύματα σεξομανείς
- € αντιμετωπίζουν τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση
- € αντιμετωπίζουν τα θύματα ως υποδεέστερα όντα
- € αντιμετωπίζουν τα θύματα ως άτομα χωρίς ηθική
- € δεν αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες
- € είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση
- € είναι σαδιστές
- € είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους
- € είναι μισογύνηδες.

Αντίθετα, οι άντρες ερωτώμενοι σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις γυναίκες ερωτώμενες, πιστεύουν ότι οι πελάτες υπηρεσιών trafficking:

- € δεν είναι παντρεμένοι
- € δεν είναι άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο
- € δεν είναι άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες
- € δεν είναι άτομα εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ).

		Πίνακας 137 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα αδύναμα/ άβουλα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Άνδρας	15	52	29	19	6	121
	Γυναίκα	29	78	28	13	1	149
	Σύνολο	44	130	57	32	7	270

		Πίνακας 138 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα σεξομανείς					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Άνδρας	14	24	49	29	5	121
	Γυναίκα	10	38	49	47	5	149
	Σύνολο	24	62	98	76	10	270

		Πίνακας 139 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα μαζοχίστριες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Άνδρας	12	22	52	25	6	117
	Γυναίκα	8	38	52	42	7	147
	Σύνολο	20	60	104	67	13	264

		Πίνακας 140 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Άνδρας	14	35	40	25	6	120
	Γυναίκα	18	51	43	31	5	148
	Σύνολο	32	86	83	56	11	268

		Πίνακας 141 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα φιλοχρήματα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Άνδρας	15	45	40	18	2	120
	Γυναίκα	19	55	41	31	2	148
	Σύνολο	34	100	81	49	4	268

		Πίνακας 142^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	7	28	48	28	9	120
	Γυναίκα	10	26	41	58	14	149
	Σύνολο	17	54	89	86	23	269

		Πίνακας 143^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	41	69	7	2	1	120
	Γυναίκα	86	54	8	0	1	149
	Σύνολο	127	123	15	2	2	269

		Πίνακας 144^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως υποδεέστερα όντα					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	30	55	30	3	2	120
	Γυναίκα	64	70	13	1	1	149
	Σύνολο	94	125	43	4	3	269

		Πίνακας 145^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως άτομα χωρίς ηθική					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	23	45	37	11	2	118
	Γυναίκα	53	60	24	9	1	147
	Σύνολο	76	105	61	20	3	265

		Πίνακας 146^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως επαγγελματίες					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	18	56	27	13	5	119
	Γυναίκα	33	52	41	21	1	148
	Σύνολο	51	108	68	34	6	267

		Πίνακας 147^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως γυναίκες χωρίς ταμπού, ικανές να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	28	65	17	7	2	119
	Γυναίκα	59	53	25	11	1	149
	Σύνολο	87	118	42	18	3	268

		Πίνακας 148^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	5	25	36	35	15	116
	Γυναίκα	8	21	33	67	20	149
	Σύνολο	13	46	69	102	35	265

		Πίνακας 149^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	17	32	44	21	2	116
	Γυναίκα	25	54	46	21	2	148
	Σύνολο	42	86	90	42	4	264

		Πίνακας 150^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι ηλικίας άνω των 40 ετών					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	8	15	59	28	9	119
	Γυναίκα	9	30	78	26	6	149
	Σύνολο	17	45	137	54	15	268

		Πίνακας 151^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι παντρεμένοι					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	6	23	68	16	6	119
	Γυναίκα	8	32	93	12	3	148
	Σύνολο	14	55	161	28	9	267

		Πίνακας 152^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι καλής οικονομικής κατάστασης					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	14	39	50	10	5	118
	Γυναίκα	10	59	61	16	1	147
	Σύνολο	24	98	111	26	6	265

		Πίνακας 153^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	18	46	34	16	6	120
	Γυναίκα	22	63	50	14	0	149
	Σύνολο	40	109	84	30	6	269

		Πίνακας 154^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	9	23	55	26	4	117
	Γυναίκα	9	36	79	22	2	148
	Σύνολο	18	59	134	48	6	265

		Πίνακας 155^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι σαδιστές					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	9	23	67	13	3	115
	Γυναίκα	25	45	56	17	3	146
	Σύνολο	34	68	123	30	6	261

		Πίνακας 156^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	7	34	54	19	3	117
	Γυναίκα	30	60	45	9	4	148
	Σύνολο	37	94	99	28	7	265

		Πίνακας 157^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από το σεξ					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Φύλο	Ανδρας	8	36	48	22	3	117
	Γυναίκα	18	45	61	19	4	147
	Σύνολο	26	81	109	41	7	264

		Πίνακας 158ος: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	2	13	61	37	4	117
	Γυναίκα	11	28	82	21	6	148
	Σύνολο	13	41	143	58	10	265

		Πίνακας 159ος: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι μισογύννηδες					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	5	12	59	30	10	116
	Γυναίκα	26	43	55	19	3	146
	Σύνολο	31	55	114	49	13	262

		Πίνακας 160ος: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	11	34	49	17	5	116
	Γυναίκα	21	47	47	21	9	145
	Σύνολο	32	81	96	38	14	261

Όσον αφορά τα προγράμματα αντιμετώπισης του trafficking και αρωγής των θυμάτων η πλειοψηφία του δείγματος δεν γνωρίζει πολλά. Εντούτοις, από τα άτομα που γνωρίζουν κάποια προγράμματα, το μεγαλύτερο ποσοστό είναι γυναίκες. (τα ποσοστά είναι: 8,7% γυναίκες - 4,2% άντρες, για τα προγράμματα αντιμετώπισης του trafficking, και 10% γυναίκες - 5,1% άντρες, για την γνώση προγραμμάτων αρωγής θυμάτων trafficking)

		Πίνακας 161ος: Γνώση προγραμμάτων αντιμετώπισης του trafficking		
		Ναι	Όχι	Σύνολο
Φύλο	Άνδρας	5	113	118
	Γυναίκα	13	135	148
	Σύνολο	18	248	266

		Πίνακας 162 ^{ος} : Γνώση προγραμμάτων υπηρεσιών αρωγής θυμάτων trafficking		Σύνολο
		Ναι	Όχι	
Φύλο	Άνδρας	6	111	117
	Γυναίκα	16	132	148
Σύνολο		22	243	265

Επίσης, οι άντρες ερωτώμενοι σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις γυναίκες εμφανίζονται ικανοποιημένοι από τα μέτρα πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα (13% άντρες και 5,6% γυναίκες)

		Πίνακας 163 ^{ος} : Χαρακτηρισμός μέτρων πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα		Σύνολο
		Ικανοποιητικά	Μη ικανοποιητικά	
Φύλο	Άνδρας	15	96	111
	Γυναίκα	8	133	141
	Σύνολο	23	229	252

Σύμφωνα με τις δηλώσεις των ερωτώμενων, 50 από τους/ τις 232 απάντησαν ότι δεν θα παρείχαν βοήθεια σε θύμα trafficking. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι από τα 50 αυτά άτομα οι 34 είναι άντρες.

		Πίνακας 164 ^{ος} : Αν θα παρείχαν βοήθεια σε θύμα trafficking		Σύνολο
		Ναι	Όχι	
Φύλο	Άνδρας	69	34	103
	Γυναίκα	113	16	129
	Σύνολο	182	50	232

		Πίνακας 165 ^{ος} : Για ποιο λόγο δεν θα προσφέρατε βοήθεια					Σύνολο
		Φοβάμαι τα κυκλώματα	Θωρώ ότι δεν αξίζει τη βοήθειά μου	Θεωρώ ότι δεν χρειάζεται πραγματικά βοήθεια	Δεν έχω τη δυνατότητα/ μέσα να το κάνω	Δεν θέλω να σταματήσουν να υπάρχουν οι υπηρεσίες trafficking	
Φύλο	Άνδρας	17	1	1	14	1	34
	Γυναίκα	13	1	0	5	0	19
	Σύνολο	30	2	1	19	1	53

- **Ερευνητική υπόθεση 2:**

Το είδος σπουδών επηρεάζει τις απόψεις για το trafficking τα θύματα και τους πελάτες. Συγκεκριμένα έγινε η εξής υπόθεση εργασίας: Τα άτομα που σπουδάζουν ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες θα είναι περισσότερο ενημερωμένα και ευαισθητοποιημένα στο θέμα του trafficking σε σχέση με τα άτομα που σπουδάζουν θετικές και τεχνολογικές επιστήμες. Επίσης, τα ίδια άτομα θα υιοθετούν σε μικρότερο βαθμό τα στερεότυπα για τα δύο φύλα σε σχέση με τα άτομα που σπουδάζουν θετικές και τεχνολογικές επιστήμες.

Από τον έλεγχο της επίδρασης της μεταβλητής του είδους σπουδών στις αντιλήψεις των ερωτώμενων προκύπτουν τα ακόλουθα:

Οι ερωτώμενοι των κοινωνικών επιστημών εμφανίζονται πιο ενημερωμένοι από αυτούς των τεχνολογικών επιστημών για το θέμα του trafficking, σε ποσοστό 72% προς 52% (βάσει των απαντήσεων: μέτρια-αρκετά-πολύ)

		Πίνακας 166 ^{ος} : Πόσο ενημερωμένοι είναι για το trafficking					Σύνολο
		Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Πολύ	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	5	32	67	28	3	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	24	39	46	21	4	134
Σύνολο		29	71	113	49	7	269

Μόνο ένα άτομο από τις κοινωνικές επιστήμες βρέθηκε να διαφωνεί με την άποψη το trafficking να είναι ποινικό αδίκημα, σε αντίθεση με τα άτομα των τεχνολογικών επιστημών (διαφώνησαν 11 άτομα).

		Πίνακας 167 ^{ος} : Το trafficking πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα		Σύνολο
		Ναι	Όχι	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	135	1	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	123	11	134
Σύνολο		258	12	270

Στη συνέχεια, καταγράφονται ενδεικτικά οι διαφοροποιήσεις των απόψεων μεταξύ των ερωτώμενων των κοινωνικών και των τεχνολογικών επιστημών.

Οι ερωτώμενοι των κοινωνικών επιστημών πιστεύουν ότι τα **θύματα trafficking**:

- ✗ Είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση
- ✗ Είναι γυναίκες που δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες
- ✗ Δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δεν ξέρουν που να απευθυνθούν για βοήθεια

Από την άλλη πλευρά, οι ερωτώμενοι των τεχνολογικών επιστημών πιστεύουν ότι τα θύματα trafficking:

- ✗ Είναι σεξομανείς
- ✗ Είναι μαζοχίστριες
- ✗ Είναι άτομα ανήθικα
- ✗ Επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο.

		Πίνακας 168 ^{ος} : Τα θύματα trafficking προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	8	46	57	20	5	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	7	44	64	17	1	133
Σύνολο		15	90	121	37	6	269

		Πίνακας 169 ^{ος} : Τα θύματα trafficking προέρχονται από χαμηλά οικονομικά στρώματα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	19	75	33	6	3	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	15	75	28	13	2	133
Σύνολο		34	150	61	19	5	269

		Πίνακας 170 ^{ος} : Τα θύματα trafficking υπήρξαν θύματα κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	6	45	60	20	5	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	7	35	66	20	4	132
Σύνολο		13	80	126	40	9	268

		Πίνακας 171 ^{ος} : Τα θύματα trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	20	55	33	24	4	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	9	36	50	27	8	130
Σύνολο		29	91	83	51	12	266

		Πίνακας 172 ^{ος} : Τα θύματα trafficking είναι άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	6	26	63	37	3	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	6	33	63	26	4	132
Σύνολο		12	59	126	63	7	267

		Πίνακας 173 ^{ος} : Τα θύματα trafficking είναι αφελή και ευκολόπιστα άτομα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	10	42	38	35	9	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	11	41	48	27	6	133
Σύνολο		21	83	86	62	15	267

		Πίνακας 174 ^{ος} : Τα θύματα trafficking είναι αδύναμα/ άβουλα άτομα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	17	57	35	20	6	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	10	47	46	24	6	133
Σύνολο		27	104	81	44	12	268

		Πίνακας 175 ^{ος} : Τα θύματα trafficking είναι σεξομανείς					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	0	2	19	65	48	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	4	8	39	53	29	133
Σύνολο		4	10	58	118	77	267

		Πίνακας 176 ^{ος} : Τα θύματα trafficking είναι μαζοχίστριες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	0	3	25	58	50	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	2	9	41	50	31	133
Σύνολο		2	12	66	108	81	269

		Πίνακας 177 ^{ος} : Τα θύματα trafficking είναι άτομα ανήθικα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	1	3	32	51	46	133
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	2	14	44	41	31	132
Σύνολο		3	17	76	92	77	265

		Πίνακας 178^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι άτομα φιλοχρήματα και επιδιώκουν μία ζωή με οικονομικές ανέσεις					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	3	15	42	53	23	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	7	17	64	32	13	133
Σύνολο		10	32	106	85	36	269

		Πίνακας 179^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι γυναίκες που δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	33	61	25	12	4	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	23	52	32	19	5	131
Σύνολο		56	113	57	31	9	266

		Πίνακας 180^{ος}: Τα θύματα trafficking επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	3	6	43	64	20	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	4	22	51	35	20	132
Σύνολο		7	28	94	99	40	268

		Πίνακας 181^{ος}: Τα θύματα trafficking είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά τη θέλησή τους					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	22	56	46	9	2	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	15	60	46	10	1	132
Σύνολο		37	116	92	19	3	267

		Πίνακας 182 ^{ος} : Τα θύματα trafficking δεν μπορούν να ξεφύγουν από το χώρο γιατί εκβιάζονται από τα κυκλώματα				Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	39	73	20	3	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	48	59	17	8	132
Σύνολο		87	132	37	11	267

		Πίνακας 183 ^{ος} : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα για οικονομικούς λόγους				Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	23	91	14	5	133
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	22	80	24	5	131
Σύνολο		45	171	38	10	264

		Πίνακας 184 ^{ος} : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα εξαιτίας παραπλάνησής τους από τα μέλη των κυκλωμάτων (πιστεύουν ότι θα εργαστούν σε άλλους τομείς)				Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	35	70	27	3	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	19	81	26	5	131
Σύνολο		54	151	53	8	266

		Πίνακας 185 ^{ος} : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	24	89	16	5	0	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	21	81	24	4	1	131
Σύνολο		45	170	40	9	1	265

		Πίνακας 186ος: Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα γνωρίζοντας τι δουλειά θα κάνουν					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	1	8	65	48	9	131
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	1	11	61	49	9	131
Σύνολο		2	19	126	97	18	262

		Πίνακας 187 ^{ος} : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγοί τους					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	7	41	58	25	2	133
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	5	34	57	31	5	132
Σύνολο		12	75	115	56	7	265

		Πίνακας 188 ^{ος} : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει το κράτος τους					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	23	52	43	13	3	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	18	49	41	20	3	131
Σύνολο		41	101	84	33	6	265

		Πίνακας 189 ^{ος} : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	8	33	73	18	2	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	9	33	71	16	2	131
Σύνολο		17	66	144	34	4	265

		Πίνακας 190 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	4	34	42	41	13	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	7	39	39	36	10	131
Σύνολο		11	73	81	77	23	265

		Πίνακας 191 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δέχονται απειλές και βία από το κύκλωμα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	54	73	6	2	1	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	41	82	5	1	2	131
Σύνολο		95	155	11	3	3	267

		Πίνακας 192 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δεν ξέρουν πού να απευθυνθούν για βοήθεια					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	41	65	18	9	1	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	19	66	31	14	1	131
Σύνολο		60	131	49	23	2	265

		Πίνακας 193 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	20	38	42	33	1	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	6	45	41	37	2	131
Σύνολο		26	83	83	70	3	265

		Πίνακας 194 ^{ος} : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι είναι εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	7	32	60	29	6	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	11	29	64	20	6	130
Σύνολο		18	61	124	49	12	264

Οι ερωτώμενοι των κοινωνικών επιστημών πιστεύουν ότι οι **πελάτες** υπηρεσιών trafficking:

- ✗ Είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους
- ✗ Είναι μισογύνηδες.

Από την άλλη πλευρά, οι ερωτώμενοι των τεχνολογικών επιστημών πιστεύουν ότι οι πελάτες υπηρεσιών trafficking:

- ✗ Θεωρούν ότι τα θύματα δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες
- ✗ Αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες
- ✗ Δεν είναι εξαρτημένοι από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)

		Πίνακας 195 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα αδύναμα/ άβουλα					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	28	66	28	12	1	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	15	63	29	19	6	132
Σύνολο		43	129	57	31	7	267

		Πίνακας 196 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα σεξομανείς					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	12	33	43	42	5	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	12	28	54	33	5	132
Σύνολο		24	61	97	75	10	267

		Πίνακας 197 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα μαζοχίστριες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	10	31	45	39	8	133
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	10	28	59	26	5	128
Σύνολο		20	59	104	65	13	261

		Πίνακας 198 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	16	43	38	31	6	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	16	42	44	25	4	131
Σύνολο		32	85	82	56	10	265

		Πίνακας 199 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα φιλοχρήματα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	18	48	35	31	2	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	16	51	44	18	2	131
Σύνολο		34	99	79	49	4	265

		Πίνακας 200 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	8	19	39	58	11	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	9	34	48	28	12	131
Σύνολο		17	53	87	86	23	266

		Πίνακας 201 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως αντικείμενα ικανοποίησης των σεξουαλικών αναγκών τους					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	86	46	3	0	1	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	64	59	6	2	1	132
Σύνολο		150	105	9	2	2	268

		Πίνακας 202 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	77	52	5	0	1	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	49	70	9	2	1	131
Σύνολο		126	122	14	2	2	266

		Πίνακας 203 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως υποδεέστερα όντα					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	57	64	11	1	2	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	36	59	32	3	1	131
Σύνολο		93	123	43	4	3	266

		Πίνακας 204 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως άτομα χωρίς ηθική					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	45	53	24	9	1	132
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	31	52	34	11	2	130
Σύνολο		76	105	58	20	3	262

		Πίνακας 205 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως επαγγελματίες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	32	47	37	17	1	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	19	60	30	16	5	130
Σύνολο		51	107	67	33	6	264

		Πίνακας 206 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως γυναίκες χωρίς ταμπού, ικανές να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	52	50	22	9	2	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	35	68	18	8	1	130
Σύνολο		87	118	40	17	3	265

		Πίνακας 207 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	6	19	29	58	22	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	7	26	40	42	13	128
Σύνολο		13	45	69	100	35	262

		Πίνακας 208 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	26	44	43	18	2	133
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	16	40	46	24	2	128
Σύνολο		42	84	89	42	4	261

		Πίνακας 209 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι ηλικίας άνω των 40 ετών					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	7	27	69	25	7	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	10	17	66	29	8	130
Σύνολο		17	44	135	54	15	265

		Πίνακας 210 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι παντρεμένοι					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	6	30	84	10	4	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	8	24	75	18	5	130
Σύνολο		14	54	159	28	9	264

		Πίνακας 211 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι καλής οικονομικής κατάστασης					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	5	52	61	14	1	133
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	19	44	49	12	5	129
Σύνολο		24	96	110	26	6	262

		Πίνακας 212 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	20	57	46	13	0	136
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	19	50	38	17	6	130
Σύνολο		39	107	84	30	6	266

		Πίνακας 213 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	6	32	72	22	2	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	11	26	61	26	4	128
Σύνολο		17	58	133	48	6	262

		Πίνακας 214 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι σαδιστές					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	18	42	56	14	3	133
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	16	25	66	16	3	126
Σύνολο		34	67	122	30	6	259

		Πίνακας 215 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	22	56	44	9	4	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	15	37	53	19	3	127
Σύνολο		37	93	97	28	7	262

		Πίνακας 216 ^{ος} : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από το σεξ					Σύνολο
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	10	44	60	17	4	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	16	37	47	23	3	126
Σύνολο		26	81	107	40	7	261

		Πίνακας 217^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ)					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	5	26	78	21	5	135
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	8	14	65	35	5	127
Σύνολο		13	40	143	56	10	262

		Πίνακας 218^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι μισογύνηδες					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	16	43	55	17	3	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	15	12	57	31	10	125
Σύνολο		31	55	112	48	13	259

		Πίνακας 219^{ος}: Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό					
		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	16	43	42	24	9	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	16	36	53	14	5	124
Σύνολο		32	79	95	38	14	258

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν από το σύνολο των ερωτώμενων προκύπτει ότι μόλις οι 17 στους 263 γνωρίζουν προγράμματα αντιμετώπισης του trafficking. Από αυτό τον πληθυσμό σημειώνουμε ότι οι εκπρόσωποι των κοινωνικών επιστημών υπερέχουν (13 έναντι 4). Επίσης, μόνο οι 21 από τους 262 ερωτώμενους γνωρίζουν προγράμματα αρωγής θυμάτων και οι 13 εξ αυτών είναι σπουδαστές/ -στριες κοινωνικών επιστημών.

		Πίνακας 220 ^{ος} : Γνώση προγραμμάτων αντιμετώπισης του trafficking		Σύνολο
		Ναι	Όχι	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	13	121	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	4	125	129
Σύνολο		17	246	263

		Πίνακας 221 ^{ος} : Γνώση προγραμμάτων υπηρεσιών αρωγής θυμάτων trafficking		Σύνολο
		Ναι	Όχι	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	13	121	134
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	8	120	128
Σύνολο		21	241	262

Ο χαρακτηρισμός των μέτρων πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα θεωρείται ικανοποιητικός από 23 στους 249 ερωτώμενους. Τα 16 από τα 23 αυτά άτομα είναι εκπρόσωποι των τεχνολογικών επιστημών.

		Πίνακας 222 ^{ος} : Χαρακτηρισμός μέτρων πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα		Σύνολο
		Ικανοποιητικά	Μη ικανοποιητικά	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	7	122	129
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	16	104	120
Σύνολο		23	226	249

Τέλος, οι σπουδαστές/ στριες κοινωνικών επιστημών εμφανίζονται πιο πρόθυμοι/ες από τους/τις συναδέλφους τους των τεχνολογικών επιστημών στη παροχή βοήθειας σε θύμα trafficking. Συγκεκριμένα βοήθεια στα θύματα θα προσέφεραν 101 από τα 115 άτομα των κοινωνικών επιστημών και 79 από τα 114 άτομα των τεχνολογικών επιστημών.

		Πίνακας 223 ^{ος} : Αν θα παρείχαν βοήθεια σε θύμα trafficking		Σύνολο
		Ναι	Όχι	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	101	14	115
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	79	35	114
Σύνολο		180	49	229

Οι ερωτώμενοι και των δυο κατηγοριών σπουδών αναφέρουν πως οι σημαντικότεροι λόγοι που δεν θα προσέφεραν βοήθεια σε ένα θύμα είναι α) ο φόβος τους για τα κυκλώματα και β) επειδή δεν έχουν την δυνατότητα/ τα μέσα να το κάνουν. (τα μεγαλύτερα ποσοστά αυτών των απαντήσεων συγκεντρώνονται από τις τεχνολογικές επιστήμες). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως έχουν δοθεί απαντήσεις και σε άλλους τρεις λόγους («δεν αξίζει το θύμα τη βοήθειά μου», «δεν χρειάζεται το θύμα πραγματικά βοήθεια» και «δεν θέλω να σταματήσουν να υπάρχουν οι υπηρεσίες trafficking») οι οποίες αν και είναι λίγες, δόθηκαν μόνο από άτομα που σπουδάζουν τεχνολογικές επιστήμες.

		Πίνακας 224 ^{ος} : Για ποιο λόγο δεν θα προσφέρατε βοήθεια					Σύνολο
		Φοβάμαι τα κυκλώματα	Θωρώ ότι δεν αξίζει τη βοήθειά μου	Θεωρώ ότι δεν χρειάζεται πραγματικά βοήθεια	Δεν έχω τη δυνατότητα/ μέσα να το κάνω	Δεν θέλω να σταματήσουν να υπάρχουν οι υπηρεσίες trafficking	
Είδος σπουδών	Κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία/ Κοινωνική εργασία)	10	0	0	6	0	16
	Τεχνολογικές επιστήμες (Πληροφορική)	19	2	1	13	1	36
Σύνολο		29	2	1	19	1	52

6. Αποτελέσματα από την επεξεργασία των ανοικτών ερωτήσεων

Όπως προαναφέρθηκε, στο ερωτηματολόγιο υπήρξαν και ανοικτές απαντήσεις των οποίων τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στη συγκεκριμένη ενότητα. Συγκεκριμένα οι ερωτήσεις αφορούσαν σε:

1. Αναφορά ενός τουλάχιστον προγράμματος αντιμετώπισης του trafficking για όσους/ ες ερωτώμενους/ ες απάντησαν ότι γνωρίζουν σχετικά προγράμματα.
2. Αναφορά μίας τουλάχιστον υπηρεσίας αρωγής θυμάτων του trafficking για όσους/ ες ερωτώμενους/ ες απάντησαν ότι γνωρίζουν ότι υπάρχουν σχετικές υπηρεσίες.
3. Παρουσίαση των προτάσεων του/ της ερωτώμενου/ ης που θεωρεί ότι τα μέτρα πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking που εφαρμόζονται στην Ελλάδα δεν είναι ικανοποιητικά.
4. Αναφορά του τρόπου με τον οποίο, κάποιο άτομο που δήλωσε ότι βοήθησε θύμα trafficking, το έκανε.

Όσον αφορά την πρώτη και δεύτερη ερώτηση καταγράφηκαν τα προγράμματα και οι υπηρεσίες των:

- PRAKSIS
- ΕΚΚΑ
- ΚΕΘΙ
- Πανευρωπαϊκό Δίκτυο
- Δίωξη Εγκλήματος
- Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης
- Υπηρεσία Προστασίας Κακοποιημένων Γυναικών
- Γραμμή Επικοινωνίας Κακοποιημένων Γυναικών

Αναφορικά με τις προτάσεις βελτίωσης των μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης του trafficking καταγράφηκαν τα ακόλουθα:

- Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση
- Προγράμματα προστασίας θυμάτων σε συνεργασία με την ΕΕ
- Συμβουλευτική

- .. Ενίσχυση νομοθεσίας
- .. Εφαρμογή υπαρχόντων νόμων
- .. Αστυνόμευση συνόρων
- .. Δημιουργία ειδικού σώματος της αστυνομίας
- .. Έρευνα φαινομένου και εντοπισμός αιτιών
- .. Ενίσχυση κοινωνικής πρόνοιας
- .. Ενίσχυση υποανάπτυκτων χωρών
- .. Έλεγχος χρηματοδότησης-συνεργασίας αρμοδίων του κράτους.

Τέλος, η βοήθεια που προσφέρθηκε σε θύμα trafficking από ερωτώμενο ήταν ψυχολογική υποστήριξη.

7. Τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας

Σε αυτή την ενότητα συνοψίζονται μερικά από τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας.

A. Παρατηρήσεις που αφορούν το σύνολο των ερωτώμενων

- P** Καταγράφεται χαμηλός βαθμός ενημέρωσης των νέων για το φαινόμενο του trafficking. Υψηλό ποσοστό (79%) ερωτώμενων δηλώνει ότι είναι ενημερωμένο μέτρια, λίγο ή και καθόλου για το trafficking, γεγονός που αξιολογείται ως ιδιαίτερα σημαντικό αν λάβει κανείς υπόψη του ότι πρόκειται για νέα άτομα, υψηλού μορφωτικού επιπέδου και μάλιστα προερχόμενα (κατά το ήμισυ) από τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα κοινωνικών επιστημών.
- P** Οι ίδιοι/-ες οι ερωτώμενοι/ -ες δηλώνουν (85%) χαμηλό βαθμό ικανοποίησης από την ενημέρωση που έχουν για το φαινόμενο.
- P** Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος (95,6%) δηλώνει ότι το trafficking πρέπει να θεωρείται ποινικό αδίκημα.
- P** Εντυπωσιακό καταγράφεται το γεγονός ότι το 93,8% των ερωτώμενων δεν γνωρίζει το περιεχόμενο του νόμου του trafficking, καθώς και η αίσθηση των ερωτώμενων ότι ο σχετικός νόμος εφαρμόζεται λίγο ή και καθόλου (60,8%).
- P** Σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτώμενων το **θύμα trafficking** έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
 - Προέρχεται από χαμηλά οικονομικά στρώματα (68%) και διαλυμένες οικογένειες (39%).
 - Είναι άτομο αδύναμο και άβουλο (49%) με χαμηλή αυτοεκτίμηση (45%) και έχει κακοποιηθεί στην παιδική του ηλικία (35%)
 - Δέχεται εκβιασμό από τα κυκλώματα και δεν μπορεί να ξεφύγει από το trafficking (81%)

- Παραπλανάται και εξωθείται στην πορνεία παρά τη θέλησή του (57%) και δεν βρίσκεται σε αυτό το χώρο με συνειδητή επιλογή (51,5%).
- Έρχεται στην Ελλάδα για οικονομικούς λόγους (81,6%), επειδή δεν κατάφερε να το προστατέψει το κράτος του (54%) και η οικογένεια/ σύζυγός του (33%), επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα (32,4%) και χωρίς να γνωρίζει τι δουλειά θα κάνει (43%)
- Δεν φεύγει από το χώρο του trafficking γιατί δέχεται απειλές και βία από τα κυκλώματα (93%), δεν ξέρει που να απευθυνθεί για βοήθεια (72%), έχει στιγματιστεί και δεν μπορεί να επιστρέψει στην χώρα του (41%).

P Σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτώμενων **οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα:**

- Αδύναμα και άβουλα (64,5%)
- Φιλοχρήματα (50%)
- Ότι βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο (44%)
- Ότι δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες (41%)
- Μαζοχίστριες (39%)
- Σεξομανείς (36%)

P Σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτώμενων **οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως:**

- Αντικείμενα ικανοποίησης των σεξουαλικών αναγκών τους (95%)
- Εμπόρευμα προς κατανάλωση (93%)
- Υποδεέστερα όντα (81,5%)
- Άτομα χωρίς ταμπού, ικανά να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση (76,5%)
- Άτομα χωρίς ηθική (68%)
- Επαγγελματίες (60%)

P Σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτώμενων **οι πελάτες υπηρεσιών trafficking έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:**

- Χαμηλή αυτοεκτίμηση (48%)
- Έχουν καλή οικονομική κατάσταση (46%)

- Είναι έγγαμοι (26%)
- Είναι προβληματικοί στην επικοινωνία/ επαφή με το άλλο φύλο (51%)
- Θέλουν να ελέγχουν και να καταδυναστεύουν τους άλλους (49%)
- Είναι εξαρτημένοι από το σεξ (40,4%)
- Είναι σαδιστές (39%)
- Έχουν σεξουαλικές δυσλειτουργίες (29%)

Όπως στην περίπτωση της ενημέρωσης των ερωτώμενων για το trafficking γενικά, έτσι και στην περίπτωση της γνώσης προγραμμάτων αντιμετώπισης και αρωγής των θυμάτων trafficking καταγράφεται μεγάλο ποσοστό άγνοιας (κατά Μ.Ο. 92%). Ως ιδιαίτερα σημαντικό αξιολογείται το γεγονός ότι οι ερωτώμενοι/ες σε ποσοστό 91% αξιολογεί τα μέτρα πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking που εφαρμόζονται στην Ελλάδα ως μη ικανοποιητικά.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία που προκύπτουν από την προσωπική εμπειρία χρήσης υπηρεσιών trafficking. Καταγράφεται μια σχετικά υψηλή συχνότητα χρήσης τέτοιων υπηρεσιών, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι μιλάμε για έναν πληθυσμό νεαρής ηλικίας και υψηλού μορφωτικού επιπέδου. Από τα στοιχεία της έρευνας προκύπτει ότι:

- P** Το 32,4% των νέων έχει επισκεφτεί χώρους που έχουν show με στριππίζ (άντρες και γυναίκες, αλλά με σαφή επικράτηση των αντρών)
- P** Το 13% των νέων έχει επισκεφτεί νυχτερινά κέντρα που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά (μόνο άντρες)
- P** Το 10,2% των νέων έχει επισκεφτεί ινστιτούτα μασάζ (με σημαντική εκπροσώπηση του γυναικείου φύλου)
- P** Το 10,1% των νέων έχει επισκεφτεί οίκους ανοχής (μόνο άντρες)
- P** Το 3,1% έχει κάνει χρήση ροζ αγγελιών (άντρες και γυναίκες, με επικράτηση των αντρών)
- P** Το 1,6% έχει κάνει χρήση υπηρεσιών συνοδών (μόνο άντρες)

Η συχνότητα χρήσης των παραπάνω υπηρεσιών είναι συνήθως 1 με 5 φορές, με εξαίρεση τις ροζ αγγελίες και τους οίκους ανοχής που είναι πάνω

από πέντε φορές. Επίσης, η συνήθης ηλικία έναρξης χρήσης των υπηρεσιών είναι άνω των 16 ετών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 55,6% των χρηστών οίκων ανοχής δηλώνει ότι έχει επισκεφτεί αυτούς τους χώρους σε ηλικία κάτω των 15 ετών και εξακολουθεί ακόμα και σήμερα να κάνει σχετική χρήση.

Ένα από τα πιο αξιοπρόσεκτα στοιχεία της έρευνας είναι οι λόγοι για τους οποίους οι χρήστες υπηρεσιών trafficking δηλώνουν ότι κάνουν χρήση. Εντυπωσιακά πρώτη και με μεγάλη διαφορά αιτιολογία είναι η διασκέδαση και χαλάρωση (80%) γεγονός που μπορεί να ερμηνευτεί ότι το σεξ επί πληρωμή αποτελεί ένα «καταναλωτικό αγαθό» που αγοράζεται προς τέρψη του αγοραστή. Η απόκτηση σεξουαλικών εμπειριών και η ικανοποίηση των σεξουαλικών αναγκών ακολουθούν ως αιτιολογήσεις της χρήσης υπηρεσιών trafficking. Από τις παρατηρήσεις μας δεν πρέπει να λήψη το χαμηλό, αλλά εντυπωσιακό ποσοστό των χρηστών που δηλώνει ότι κάνει χρήση υπηρεσιών trafficking, από συνήθεια και επειδή απολαμβάνει το σεξ επί πληρωμή (6%), ή ακόμα επειδή θέλει να έχει τον απόλυτο έλεγχο στις σεξουαλικές του σχέσεις (4,3%).

B. Παρατηρήσεις που αφορούν ειδικές ομάδες του δείγματος

Όπως προαναφέρθηκε, σε γενικές γραμμές **το φύλο** δεν φαίνεται να επιδρά σημαντικά στις αντιλήψεις των ερωτώμενων για το trafficking. Εντούτοις, καταγράφονται κάποιες διαφοροποιήσεις των απόψεων μεταξύ αντρών και γυναικών ερωτώμενων, στις οποίες θα πρέπει να σταθούμε.

Συγκεκριμένα, οι γυναίκες εμφανίζονται περισσότερο ενημερωμένες από τους άντρες για το trafficking και απόλυτες στην άποψη ότι το trafficking πρέπει να αποτελεί ποινικό αδίκημα. Εμφανίζονται λιγότερο ικανοποιημένες από ότι οι άντρες, από τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου που εφαρμόζονται στην Ελλάδα και είναι πιο πρόθυμες να βοηθήσουν ένα θύμα trafficking.

Οι γυναίκες ερωτώμενες σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους άντρες ερωτώμενους πιστεύουν ότι τα θύματα trafficking:

- Είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Είναι αδύναμα και άβουλα άτομα
- Είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά την θέλησή τους
- Δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δεν ξέρουν που να απευθυνθούν για βοήθεια, έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στην χώρα τους

Αντίθετα, οι άντρες ερωτώμενοι, σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις γυναίκες ερωτώμενες, επιλέγουν συχνότερα χαρακτηρισμούς των γυναικών - θυμάτων trafficking όπως, σεξομανείς, μαζοχίστριες, ανήθικες, φιλοχρήματες που επιδιώκουν μια ζωή με οικονομικές ανέσεις. Επίσης, οι άντρες σε μεγαλύτερο βαθμό από τις γυναίκες υποστηρίζουν τις απόψεις που λένε ότι οι γυναίκες - θύματα trafficking επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο και δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking, διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα.

Αναφορικά με την άποψη περί πελατών υπηρεσιών trafficking, οι γυναίκες σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άντρες υποστηρίζουν ότι οι πελάτες είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση, σαδιστές και μισογύνηδες, θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους. Αντιμετωπίζουν δε τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση, ως υποδεέστερα όντα και ως άτομα χωρίς ηθική.

Αντίθετα οι άντρες ερωτώμενοι σε μεγαλύτερο βαθμό από τις γυναίκες δίνουν μια πιο εξωραϊσμένη εικόνα των ανδρών –πελατών υπηρεσιών trafficking. Δηλώνοντας ότι δεν πρόκειται για άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο, ούτε για άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες και εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ).

Από τη μελέτη των ανωτέρων θα μπορούσε να υποστηριχθεί κανείς ότι οι γυναίκες παρουσιάζουν μια τάση ταύτισης (ενδεχομένως υποσυνείδητη ταύτιση με το φύλο τους) με το θύμα και αντίστοιχα οι άντρες παρουσιάζουν μια τάση ταύτισης με τον πελάτη και κατά συνέπεια και δικαιολόγησης των πράξεων που συνδέονται με την ιδιότητά του (αγορά- χρήση υπηρεσιών trafficking = πελάτης).

Από τον έλεγχο της επίδρασης της μεταβλητής του **είδους σπουδών** στις αντιλήψεις των ερωτώμενων για το trafficking δεν καταγράφονται σημαντικές διαφοροποιήσεις. Μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι οι διαφοροποιήσεις των απαντήσεων που καταγράφηκαν μεταξύ σπουδαστών/ -στριών κοινωνικών και τεχνολογικών επιστημών προσομοιάζουν με αυτές τις διαφοροποιήσεις που καταγράφηκαν ανάμεσα στα δύο φύλα. Και αυτό ως ένα βαθμό είναι δικαιολογημένο, αν σκεφτεί κανείς ότι οι γυναίκες σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άντρες παρακολουθούν προγράμματα σπουδών στις κοινωνικές επιστήμες.

Επίλογος

Το φαινόμενο του trafficking αποτελεί ένα υπαρκτό πρόβλημα. Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενα σημεία της μελέτης, το trafficking, η εμπορία ναρκωτικών ουσιών και η εμπορία όπλων αποτελούν τις τρεις πιο κερδοφόρες παράνομες δραστηριότητες. Η εμπορία γυναικών με σκοπό την οικονομική και σεξουαλική τους εκμετάλλευση, αποτελεί ένα παγκόσμιο πρόβλημα το οποίο συνεχώς πολλαπλασιάζεται και εξελίσσεται.

Τα μέλη των δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας συνεχώς βρίσκουν νέους χώρους στους οποίους εγκαθιστούν τις γυναίκες - θύματά τους και νέους τρόπους για να τις παραπλανήσουν με σκοπό να τις μεταφέρουν στις χώρες υποδοχής. Παρόλο που γίνονται προσπάθειες για την αντιμετώπιση του φαινομένου σε κρατικό, διακρατικό και παγκόσμιο επίπεδο, η αύξηση του φαινομένου δεν ελέγχεται, ούτε καταστέλλεται ουσιαστικά. Οι λόγοι είναι πολλοί και διάφοροι, ο σημαντικότερος εκ των οποίων είναι τα οικονομικά οφέλη που έχουν οι έμποροι διεθνικής σωματεμπορίας από την εκμετάλλευση των γυναικών. Οι γυναίκες –θύματα trafficking είναι προϊόντα προς κατανάλωση τα οποία «ανακυκλώνονται» συνεχώς με μικρό κόστος. Ακόμα και με την λήξη της χρήσης των γυναικών –θυμάτων, οι έμποροι δεν χάνουν το αρχικό τους κεφάλαιο, αφού έχουν τη δυνατότητα να τις μεταπωλήσουν και να εξασφαλίσουν επιπλέον κέρδος.

Η διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, αλλά και τα οικονομικά οφέλη που έχουν οι κυβερνήσεις κάποιων υποανάπτυκτων χωρών, έχουν ως αποτέλεσμα την ανεξέλεγκτη αύξηση του trafficking. Ένας ακόμη σημαντικός παράγοντας για τη μη καταστολή του είναι και η ελλιπής σχετική νομοθεσία. Αποτέλεσμα είναι ο μικρός αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων για τα μέλη των δικτύων διεθνικής σωματεμπορίας, ο μικρός αριθμός προσαγωγών πελατών εξαναγκαστικής πορνείας και η ελάχιστη ύπαρξη δομών αρωγής για τα θύματα.

Για την αντιμετώπιση του φαινομένου χρειάζεται να γίνουν κάποια ουσιαστικά και τολμηρά βήματα. Ένα από τα πιο σημαντικά βήματα είναι η μεγαλύτερη ενασχόληση των κοινωνικών επιστημών με το φαινόμενο του trafficking. Η διεύρυνση της έρευνας, της καταγραφής, της ανάλυσης και τελικά της γνώσης του προβλήματος θα αποτελέσει το σημαντικότερο βήμα

για την επίλυσή του. Μέσα από τη συστηματική μελέτη του φαινομένου θα υπάρξει βαθύτερη γνώση των συνθηκών διαβίωσης και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης και εμπορίας.

Εντούτοις, οι κοινωνικοί επιστήμονες θα πρέπει να μην παραμένουν στη θεωρητική ανάλυση του φαινομένου, αλλά να προχωρήσουν και στο πρακτικό επίπεδο της διαμόρφωσης προτάσεων πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου, με την αρωγή των εκάστοτε κυβερνήσεων και την εφαρμοσμένη πολιτική.

Ο τομέας έμφασης και επικέντρωσης των προσπαθειών παραμένει η εξάλειψη των στερεοτυπικών αντιλήψεων για τα δύο φύλα, οι οποίες είναι κυρίαρχες σε πολλά κοινωνικά φαινόμενα βίας και ανισότητας κατά των γυναικών και ιδιαίτερα στο trafficking. Η ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση όλων για την επίτευξη της ισότητας των δύο φύλων μπορεί να αποτελέσει μία δημιουργική αφετηρία προς την αντιμετώπιση του φαινομένου.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Διερεύνησης απόψεων των νέων για το φαινόμενο του Trafficking

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί προϊόν της έρευνας που διενεργείτε στα πλαίσια εκπόνησης διπλωματικής μελέτης από τις σπουδάστριες του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΑΤΕΙ Πάτρας, Ιγνατίδου Συμέλα, Καλοτεράκη Ειρήνη και Παπαευθυμίου Αθανασία, με επιβλέπουσα Καθηγήτρια την κα. Μαρία Πενταράκη.

Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί η διερεύνηση των απόψεων και αντιλήψεων των ερωτώμενων (νεαρής ηλικίας, 18 -25 ετών, σπουδαστών/ -στριών ή/ και φοιτητών/ -τριών) αναφορικά με το φαινόμενο του trafficking και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των γυναικών.

Παρακαλείστε να συμμετέχετε ενεργά, συμπληρώνοντας με ειλικρίνεια τις απαντήσεις στα ερωτήματα που ακολουθούν. Η συμμετοχή σας στην έρευνα είναι πολύτιμη. Τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν θα αξιοποιηθούν για τις ανάγκες της έρευνας και όλες οι απαντήσεις σας είναι ανώνυμες.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την πολύτιμη βοήθεια.

Η ερευνητική ομάδα

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΚΟΙΝΩΝΙΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ

Οδηγίες συμπλήρωσης: Παρακαλούμε κυκλώστε την απάντηση που σας αντιπροσωπεύει.

1. Ποιο είναι το φύλο σας:

Άνδρας _____ 1
Γυναίκα _____ 2

2. Ποια είναι η ηλικία σας;

18 -20 ετών _____ 1
21 -23 ετών _____ 2
24-26 ετών _____ 3
Άνω των 26 ετών _____ 4

3. Από πού κατάγεστε;

Ελλάδα _____ 1
Ευρώπη (εκτός Ελλάδας) _____ 2
Ασία _____ 3
Αφρική _____ 4
Αμερική _____ 5
Αυστραλία _____ 6

3^α. Εάν κατάγεστε από την Ελλάδα προσδιορίστε την περιοχή:

Αττική _____ 1
Δωδεκάνησα _____ 2
Επτάνησα _____ 3
Ήπειρος _____ 4
Θεσσαλία _____ 5
Θράκη _____ 6
Κρήτη _____ 7
Κυκλάδες _____ 8
Μακεδονία _____ 9
Πελοπόννησος _____ 10
Σποράδες _____ 11
Στερεά Ελλάδα _____ 12

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ TRAFFICKING

Ορισμός trafficking που χρησιμοποιείται στην παρούσα έρευνα:

Με τον όρο «trafficking» εννοείται η στρατολόγηση, η μεταφορά, η μετακίνηση, η εγκατάσταση, ή η παραλαβή γυναικών, μέσω της απειλής, ή της χρήσης βίας, ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, με σκοπό την εκμετάλλευσή τους. Η εκμετάλλευση περιλαμβάνει την εξώθηση σε πορνεία, ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, καθώς και την εξαναγκαστική εργασία.

4. Πόσο ενημερωμένος-η εκτιμάτε ότι είστε σχετικά με το φαινόμενο του trafficking;

Καθόλου _____ 1
Λίγο _____ 2
Μέτρια _____ 3
Αρκετά _____ 4
Πολύ _____ 5

5. Είστε ικανοποιημένος –η από την ενημέρωσή σας για το trafficking;

Ναι _____ 1
Όχι _____ 2

6. Κατά την γνώμη σας, το trafficking πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα;

Ναι _____ 1
Όχι _____ 2

7. Γνωρίζετε το περιεχόμενο του νόμου για το trafficking;

Ναι _____ 1
Όχι _____ 2

8. Σε ποιο βαθμό εκτιμάτε ότι εφαρμόζεται ο νόμος για το trafficking;

Καθόλου _____ 1
Λίγο _____ 2
Μέτρια _____ 3
Αρκετά _____ 4
Πολύ _____ 5

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΜΑΤΟΣ-ΠΕΛΑΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ TRFFICKING

Οδηγίες συμπλήρωσης: Σημειώστε με ένα **P** την απάντηση που σας αντιπροσωπεύει στα διάφορα πεδία.

9. Καταγράψτε την άποψή σας στα ακόλουθα θέματα που αφορούν τα θύματα trafficking:

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
A. Έρχονται στην Ελλάδα					
1. Για οικονομικούς λόγους					
2. Εξαιτίας παραπλάνησης μελών των κυκλωμάτων					
3. Δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων					
4. Γνωρίζοντας τι δουλειά θα κάνουν					
5. Επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένειά τους/ οι σύζυγοί τους					
B. Δεν φεύγουν από τον χώρο του trafficking διότι:					
1. Η δουλειά αυτή τους προσφέρει αρκετά χρήματα					
2. Δέχονται απειλές και βία από το κύκλωμα					
3. Δεν ξέρουν που να απευθυνθούν για βοήθεια					
4. Έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να γυρίσουν πίσω στις πατρίδες τους					
5. Είναι εξαρτημένα από ουσίες άτομα (ναρκωτικές ουσίες/ αλκοόλ)					
Γ. Είναι άτομα που:					
1. Έχουν μεγαλώσει φτωχικά - προέρχονται από κατώτερες κοινωνικο-οικονομικές τάξεις					
2. Έχουν υπάρξει θύματα κακοποίησης στο παρελθόν					
3. Έχουν μεγαλώσει σε υποανάπτυκτες χώρες					
4. Έχουν χαμηλή αυτοπεποίθηση					
5. Επιλέγουν αυτό που κάνουν					

10. Καταγράψτε την άποψή σας στα ακόλουθα θέματα που αφορούν τους πελάτες υπηρεσιών trafficking:

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
A. Είναι άτομα στην πλειοψηφία τους:					
1. Με χαμηλή αυτοεκτίμηση					
2. Ηλικίας άνω των 40 ετών					
3. Παντρεμένοι					
4. Καλής οικονομικής κατάστασης					
5. Με προβλήματα επικοινωνίας/επαφής με το άλλο φύλο					
6. Με σεξουαλικές δυσλειτουργίες					
B. Θεωρούν τα θύματα trafficking:					
1. Αδύναμα/ άβουλα					
2. Σεξομανείς					
3. Μαζοχίστριες					
4. Άτομα που βρίσκονται συνειδητά και με επιλογή τους σε αυτό το χώρο					
5. Άτομα που χρειάζονται τη βοήθειά τους για να απεμπλακούν από το χώρο					
6. Άτομα που φέρουν ευθύνη για την εκμετάλλευσή τους					
Γ. Αντιμετωπίζουν τα θύματα trafficking ως:					
1. Αντικείμενα ικανοποίησης των σεξουαλικών αναγκών τους					
2. Εμπόρευμα προς κατανάλωση					
3. Υποδεέστερα όντα					
4. Επαγγελματίες					

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Οδηγίες συμπλήρωσης: Παρακαλούμε κυκλώστε την απάντηση που σας αντιπροσωπεύει.

11. Γνωρίζετε αν υπάρχουν προγράμματα αντιμετώπισης του trafficking;

Ναι _____ 1

Όχι _____ 2

11^α. Αν ναι, αναφέρετε τουλάχιστον ένα:

12. Γνωρίζετε αν υπάρχουν υπηρεσίες αρωγής θυμάτων του trafficking;

Ναι _____ 1

Όχι _____ 2

12^α. Αν ναι, αναφέρετε τουλάχιστον μια:

13. Θεωρείτε ικανοποιητικά ή όχι τα μέτρα πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking που εφαρμόζονται στην Ελλάδα;

Ικανοποιητικά _____ 1

Μη ικανοποιητικά _____ 2

13^α. Αν όχι, τι νομίζετε ότι πρέπει να γίνει/ ενισχυθεί:

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

14. Έχετε κάνει χρήση υπηρεσιών trafficking;

Ναι _____ 1

Όχι _____ 2

14^α. Εάν ναι, καταγράψτε στον ακόλουθο πίνακα το είδος των υπηρεσιών και τη συχνότητα χρήσης τους:

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1-5 φορές	6-10 φορές	11-15 φορές	16-20 φορές	Περισσότερες από 20 φορές
1. Ινστιτούτα μασάζ					
2. Show με στριπτίζ					
3. Οίκος ανοχής					
4. Ροζ αγγελίες					
5. Υπηρεσίες συνοδών					
6. Άλλο(προσδιορίστε) _____					

14β. Γνωρίζετε αν τα άτομα με τα οποία ήρθατε σε επαφή ήταν θύματα trafficking;

Ναι _____ 1

Όχι _____ 2

15. Εάν ένα θύμα trafficking ζητούσε την βοήθειά σας, θα την προσφέρατε;

Ναι _____ 1

Όχι _____ 2

15^α. Αν όχι, γιατί;

Φοβάστε τα κυκλώματα _____ 1

Θεωρείτε ότι δεν αξίζει την βοήθειά σας _____ 2

Θεωρείτε ότι δεν χρειάζεται πραγματικά βοήθεια _____ 3

Δεν έχετε την δυνατότητα/ τα μέσα να το κάνετε _____ 4

Δεν επιθυμείτε να σταματήσουν να υπάρχουν οι υπηρεσίες trafficking _____ 5

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Προεδρικό διάταγμα για την προστασία και αρωγή των θυμάτων του σύγχρονου δουλεμπορίου

Για πρώτη φορά στη χώρα μας, εκτός από τις αμιγώς κατασταλτικού χαρακτήρα ρυθμίσεις προβλέπονται και ειδικές διατάξεις για την προστασία, αρωγή και μέριμνα των θυμάτων του σύγχρονου δουλεμπορίου.

Αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι η εκμετάλλευση της ανθρώπινης ύπαρξης έχει αναδειχθεί σε σοβαρό πρόβλημα, για την αντιμετώπιση του οποίου ψηφίστηκε με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης από τη Βουλή ο **νόμος 3064/2002** για την «Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας κατά ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγής στα θύματα των πράξεων αυτών».

Η εμπορία ανθρώπων, πέρα από τον καθαυτό απεχθή της χαρακτήρα επιφέρει ευρύτατες και συχνά βαριές ψυχικές και σωματικές βλάβες στα θύματα, στα οποία πρέπει να εξασφαλίζεται πολύπλευρη και επαρκής βοήθεια εκ μέρους της πολιτείας.

Προς τον σκοπό αυτό, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης καταρτίστηκε το **Προεδρικό Διάταγμα 233**, το οποίο τέθηκε σε ισχύ, από τις 28 Αυγούστου 2003, καθώς δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως(ΦΕΚ Α204) κατ' εφαρμογή του

άρθρου 12 του νόμου 3064/2002. Με αυτό το Προεδρικό Διάταγμα καθορίζονται οι φορείς, τα μέσα και ο τρόπος παροχής της προστασίας, αρωγής και μέριμνας των θυμάτων αυτών.

Παράλληλα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης σε συνεργασία με το Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης προχωρούν στη δημιουργία του 1^{ου} Εθνικού Κέντρου Υποστήριξης Θυμάτων Εμπορίας, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ-ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΩΓΗΣ

Όπως προβλέπει το Π.Δ. οι Υπηρεσίες του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου(Ν.Π.Δ.Δ.), των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης(ΟΤΑ) και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που μπορούν να παράσχουν προστασία ή αρωγή θεωρούνται ως Υπηρεσίες ή Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής.

Η προστασία παρέχεται για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται ο κίνδυνος της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας, η δε αρωγή για το χρονικό διάστημα που κρίνεται απαραίτητο από τις Υπηρεσίες και Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής, που αναφέρονται στο παράρτημα του παρόντος.

Για την παροχή προστασίας και αρωγής τα αρμόδια Υπουργεία, τα Ν.Π.Δ.Δ. και οι ΟΤΑ συνεργάζονται ή συνάπτουν, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, συμβάσεις με Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις με συναφή δραστηριότητα. Με τις συμβάσεις αυτές καθορίζονται επακριβώς τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, ο χρόνος ισχύος και κάθε σχετικό θέμα.

Οι Υπηρεσίες και Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την ασφάλεια των θυμάτων καθώς και των χώρων στους οποίους αυτά διαμένουν. Για τη λήψη των μέτρων αυτών μπορούν να ζητούν συνδρομή από τις αρμόδιες Αστυνομικές Αρχές.

Σε περίπτωση που παρίσταται απόλυτη ανάγκη μετακίνησης εκτός της μονάδας φιλοξενούμενου θύματος και υφίσταται σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας του, παρέχεται από την Ελληνική Αστυνομία συνδρομή για τη μετακίνηση του θύματος.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα θύματα που δεν υπερβαίνουν το **18ο έτος** της ηλικίας τους έχουν πρόσβαση σε δημόσια σχολεία στα οποία λειτουργούν τάξεις υποδομής ή φροντιστηριακά τμήματα ή διαπολιτισμικά προγράμματα εκπαίδευσης.

Τα θύματα που δεν υπερβαίνουν το **23ο έτος** της ηλικίας τους και έχουν τα απαραίτητα τυπικά προσόντα εγγραφής στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και στα Εκπαιδευτικά Προγράμματα του ΟΑΕΔ Α΄ και Β΄ Κύκλου, εγγράφονται καθ? υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού εισακτέων και εκτός των τηρουμένων διαδικασιών.

Η «Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε.»(άρθρο 9 του ν. 2956/01, ΦΕΚ Α΄ 258) μεριμνά για τη δημιουργία ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης σύμφωνα με τις διαπιστούμενες ανάγκες, για

τα θύματα που έχουν συμπληρώσει το **15ο έτος** της ηλικίας τους.

ΔΩΡΕΑΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Στα θύματα που είναι ανασφάλιστα παρέχεται άμεση και δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη από τις υπηρεσίες του Εθνικού Συστήματος Υγείας για όσο χρονικό διάστημα διαρκούν τα μέτρα προστασίας και αρωγής.

Για τη θεμελίωση του δικαιώματος ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης χορηγείται βεβαίωση, ότι ο ενδιαφερόμενος υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος, από την οικεία Αστυνομική Διεύθυνση.

ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Οι Υπηρεσίες και Μονάδες Παροχής Προστασίας και Αρωγής μεριμνούν για την εξασφάλιση νομικής υποστήριξης στα θύματα και διερμηνείας όταν τα θύματα αγνοούν την Ελληνική γλώσσα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ

Στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας λειτουργεί υπό την προεδρία του Γενικού Γραμματέα Πρόνοιας, διαρκής επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ.18 του ν.2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α) στην οποία μετέχουν εκπρόσωποι, που υποδεικνύονται από τα Υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

Σκοπός της επιτροπής αυτής είναι ο συντονισμός του έργου της προστασίας και αρωγής θυμάτων, η έκδοση εγκυκλίων σε ζητήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος, η συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων και η εισήγηση μέτρων για τη βελτίωση της προστασίας και αρωγής των θυμάτων.

Η επιτροπή μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις της και εκπρόσωπο της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Ιστορίες γυναικών – θυμάτων trafficking

Η ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΜΙΑΣ ΡΩΣΙΔΑΣ ΠΟΥ ΓΛΙΤΩΣΕ ΑΠΟ ΤΟ ΚΥΚΛΩΜΑ

«Οι βαλκανικοί δρόμοι των σωματεμπόρων: Ποιες είναι οι διαδρομές που ακολουθούν οι έμποροι λευκής σαρκός που μεταφέρουν γυναίκες από την Ανατολική στη Δυτική Ευρώπη»

N. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ - Β. ΝΕΔΟΣ | ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΤΟ ΒΗΜΑ» -Κυριακή 11/12/2005

<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&artid=170012&ct=75>

«Ένα κομμάτι κρέας, άψυχο, άβουλο, υποκείμενο στις ορέξεις των εμπόρων του». Σκληρές κουβέντες, οι οποίες μοιάζουν ξένες με το στόμα που τις εκφέρει, ικανές όμως να περιγράψουν χωρίς εξωραϊσμούς και περιστροφές την πραγματικότητα. Κουβέντες που ανήκουν σε μια γυναίκα-θύμα των εμπόρων λευκής σαρκός που λυμαινονται ολόκληρη την Ανατολική Ευρώπη και πωλούν χιλιάδες γυναίκες κάθε χρόνο στην ακόρεστη αγορά του σεξ. Δεν είναι παρά μία από τις περίπου 25.000 αλλοδαπές γυναίκες, οι οποίες ζουν στην Ελλάδα και εξαναγκάζονται στην πορνεία. Ωστόσο το σύγχρονο δουλεμπόριο είναι πολυπλόκαμο. Γυναίκες, παιδιά, υγιείς άνδρες, κατάλληλοι για χειρωνακτική εργασία, γίνονται θύματα εκμετάλλευσης από ένα διεθνές κύκλωμα το οποίο ζυγίζει τις ανάγκες της αγοράς και πράττει αναλόγως.

Τα δρομολόγια των σωματεμπόρων έχουν ως σταυροδρόμι τα Βαλκάνια. Από εκεί προωθούν τα θύματά τους για σεξουαλική εκμετάλλευση προς την Ελλάδα, τα Σκόπια, την Τουρκία, το Κόσοβο, τη Βοσνία, την Πολωνία και τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Υπολογίζεται ότι ο αριθμός των γυναικών από την Ανατολική Ευρώπη, που προωθούνται από τα διάφορα κυκλώματα ετησίως στη δυτικοευρωπαϊκή αγορά λευκής σαρκός, αγγίζει περίπου τις 500.000. Το κύκλωμα ελέγχουν η ρωσική, η κουρδική και εσχάτως η αλβανική μαφία, η οποία τα τελευταία χρόνια, εκμεταλλευόμενη την πολιτική αστάθεια, έχει επεκταθεί στο Κοσσυφοπέδιο και στις αλβανόφωνες περιοχές της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ). Εν τω μεταξύ σε όλες τις βαλκανικές χώρες οι γυναίκες που καταφέρνουν να ξεφύγουν και πηγαίνουν στην αστυνομία γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από τους ίδιους τους αστυνομικούς, οι οποίοι πολλές φορές συμμετέχουν στα κυκλώματα του εμπορευματοποιημένου «trafficking». Σύμφωνα πάντως με πηγές της Ελληνικής Αστυνομίας, τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει θετικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση, καθώς έχει συστηθεί η Ομάδα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων (ΟΚΕΑ), η οποία έχει διαρκώς αυξανόμενες αρμοδιότητες.

Ωστόσο τα θύματα δύσκολα έρχονται σε επικοινωνία με τις αρχές διότι φοβούνται, ενώ οι λιγοστοί ξενώνες που υπάρχουν κλείνουν ο ένας μετά τον άλλο. *«Μεγάλο πρόβλημα είναι η μείωση του ενδιαφέροντος τα τελευταία δύο χρόνια, από μεγάλους οργανισμούς και την πολιτεία, για χρηματοδότηση ξενώνων φιλοξενίας των θυμάτων. Η χρηματοδότηση του ξενώνα των Γιατρών του Κόσμου σταμάτησε πριν από από έξι μήνες περίπου, και παρά τις προσπάθειες που κάναμε να τον κρατήσουμε σε λειτουργία, αναγκαστήκαμε να τον κλείσουμε»* τονίζει ο επίτιμος πρόεδρος των Γιατρών του Κόσμου κ. Θεόφ. Ρόζενμπεργκ.

Ο κ. Ν. Κανάκης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της οργάνωσης, επισημαίνει στο «Βήμα»: *«Από τον ξενώνα της οργάνωσης, στα δύο χρόνια της λειτουργίας του, πέρασαν και βρήκαν βοήθεια περισσότερα από 60 θύματα του trafficking. Ο ξενώνας δυστυχώς έκλεισε και υπάρχει μεγάλη ανάγκη να επαναλειτουργήσει, όχι μόνο για τις γυναίκες που εξωθούνται στην*

πορνεία, αλλά και για τους ανήλικους που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, καθώς και για τα θύματα του εμπορίου εργασίας (labour trafficking) που αποτελεί μεγάλη μάστιγα».

Στο εμπόριο εργασίας αναφέρεται και ο κ. Ντ. Εσδρας, επικεφαλής του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης στην Ελλάδα. *«Το εμπόριο ανθρώπων δυστυχώς έχει να κάνει και με το τι ζητάει η αγορά. Υπάρχει μεγάλη αύξηση στη ζήτηση ανδρών και ανήλικων παιδιών και άνθηση στις γυναίκες από Νιγηρία»* λέει ο κ. Εσδρας, ο οποίος επισημαίνει ότι η πραγματική μάστιγα της εποχής είναι το λεγόμενο labour trafficking. *«Κατάλαβα ότι επρόκειτο να με μεταπωλήσουν»*

Η Κατερίνα είναι από τη Ρωσία και έχει πέσει θύμα διεθνούς κυκλώματος trafficking. Πριν από λίγα χρόνια βρέθηκε αιχμάλωτη ελλήνων δουλεμπόρων στην Αθήνα για έξι μήνες. Σήμερα, σώα και ασφαλής πίσω στην οικογένειά της, μιλάει στο «Βήμα» για τη συγκλονιστική εμπειρία της και τη δραματική απόδραση από τα χέρια των απαγωγέων της, στην οποία τη βοήθησαν μέλη της οργάνωσης Γιατροί του Κόσμου.

Η οδύσσεια της Κατερίνας άρχισε από την ανάγκη της να συγκεντρώσει χρήματα για μια σοβαρή χειρουργική επέμβαση του παιδιού της. Απευθύνθηκε σε μια εταιρεία εύρεσης εργασίας. Εκεί της πρότειναν να δουλέψει στην Ελλάδα ως σερβιτόρα σε εστιατόριο, με μισθό ως 1.000 ευρώ μηνιαίως. Η εταιρεία θα κανόνιζε τα πάντα, από έγγραφα ως εισιτήρια. Η Κατερίνα δέχθηκε, υπέγραψε ένα «συμβόλαιο» για έξι μήνες και λίγες μέρες αργότερα, μαζί με μια άλλη νεαρή Ρωσίδα, επιβιβαζόταν σε αεροπλάνο με προορισμό την Αθήνα. *«Τα συμβόλαια είναι εξάμηνα ή για έναν χρόνο»* εξηγεί η ίδια. *«Διάλεξα το εξάμηνο επειδή δεν ήθελα να μείνω πολύ καιρό μακριά από το παιδί μου».*

Στο αεροδρόμιο τις γυναίκες περίμεναν μέλη του κυκλώματος. Τις οδήγησαν σε ένα σπίτι, όπου αφού τους πήραν τα διαβατήρια, στη συνέχεια τις κλείδωσαν σε ένα δωμάτιο. *«Μας είπαν ότι προκειμένου να πάρουμε πίσω τα διαβατήριά μας έπρεπε να κάνουμε σεξ με διάφορους άντρες»* λέει η Κατερίνα. *«Αν αρνιόμασταν θα είχαμε μεγάλο πρόβλημα. Κατάλαβα τι εννοούσε όταν χτύπησε την άλλη κοπέλα η οποία έφερε αντιρρήσεις. Μείναμε κλειδωμένες στο σπίτι για σχεδόν πέντε μήνες, χωρίς τηλέφωνα, τηλεόραση ή ραδιόφωνο. Μας έβγαζαν έξω μόνο με συνοδεία για να μας οδηγήσουν σε πελάτες. Πηγαίναμε από τον έναν στον άλλον από νωρίς ως το βράδυ. Μερικές φορές - πάντα με συνοδεία - μας άφηναν να ψωνίσουμε διάφορα πράγματα που χρειαζόμασταν».*

Προκειμένου να μη συλλάβει η αστυνομία τις γυναίκες σε μπλόκο, οι δουλεμπόροι τις είχαν προμηθεύσει με άδειες εργασίας που είχαν εκδώσει μέσω του κυκλώματος. Όταν εκείνες κατάλαβαν ότι επρόκειτο να τις «μεταπωλήσουν» σε άλλον «ιδιοκτήτη» αποφάσισαν ότι έπρεπε να δραπετεύσουν. *«Μια μέρα χρειάστηκε να πάω στον γιατρό επειδή ήμουν άρρωστη και δεν μπορούσα να δουλέψω»* εξιστορεί η Κατερίνα. *«Ο φρουρός με περίμενε έξω από το ιατρείο. Ο γιατρός, που κατάλαβε τι συνέβαινε, προσφέρθηκε να με βοηθήσει αλλά στην αρχή αρνήθηκα επειδή φοβόμουν ότι ήταν δικός τους άνθρωπος και ότι με δοκίμαζε. Όμως, έπειτα από μερικές επισκέψεις είδα ότι μπορούσα να τον εμπιστευτώ όταν μου έδωσε το τηλέφωνό του ώστε να τον ειδοποιήσω για να με βοηθήσει να το σκάσω. Για καλή μας τύχη, μια μέρα ο φρουρός στο σπίτι έφυγε για λίγο ξεχνώντας να κλειδώσει την πόρτα. Έτσι, βρήκαμε την ευκαιρία και τρέξαμε έξω. Τηλεφωνήσαμε στον γιατρό, ο οποίος μας οδήγησε στους Γιατρούς του Κόσμου. Εκεί μείναμε για συνολικά τέσσερις μήνες, όσο χρειάστηκε για να συνέλθω, να βγουν νέα ταξιδιωτικά έγγραφα και να επιστρέψω στην οικογένειά μου. Όπως και άλλα θύματα, χρωστάω τη ζωή μου στην οργάνωση. Υπάρχουν όμως πολλές γυναίκες σε ολόκληρο τον κόσμο που τελικά δεν τα καταφέρνουν».*

Ιστορία 2:

<http://www.greekinsight.com/?conID=23446#>

Κασσάνδρα- Με την επίδειξη μιας φωτογραφίας που απεικονίζει κάποιον επίγειο παράδεισο -σαν αυτούς που επιλέγει η τουριστική βιομηχανία στα διαφημιστικά της φυλλάδια- και με υποσχέσεις για μια καλύτερη ζωή, μακριά από τη φτώχεια και τις κακουχίες, ξεκινάει το «ψηστήρι» των οργανωμένων κυκλωμάτων παράνομης διακίνησης ανθρώπων και εμπορίου σαρκός με τα υποψήφια θύματά τους.

Τα τελευταία, στην συντριπτική τους πλειοψηφία είναι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, και πολύ εύκολα πείθονται να ξεκινήσουν το ταξίδι για τον παράδεισο της Ευρώπης, εγκαταλείποντας τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης, της Βαλτικής, της Ασίας και της Αφρικής, όπου μέχρι τότε ζούσαν κάτω από συνθήκες κοινωνικής εξαθλίωσης. Η συνέχεια είναι γνωστή, καθώς αργά ή γρήγορα τα θύματα, ηλικίας κυρίως 18 έως 35 ετών και κατ' επέκταση στο πιο παραγωγικό στάδιο της ζωής τους, συνειδητοποιούν ότι οι υποσχέσεις που πήραν ήταν ψεύτικες και η νέα τους ζωή μοιάζει με «κόλαση».

Το διεθνές εμπόριο της καταναγκαστικής εργασίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης (trafficking) έχει καταστεί μία από τις πλέον κερδοφόρες δραστηριότητες του οργανωμένου εγκλήματος παγκοσμίως, όπως επισημάνθηκε στη διάρκεια διήμερου συνεδρίου που διοργάνωσαν το Σαββατοκύριακο στη Κασσάνδρα Χαλκιδικής η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων Ελλάδος και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, υπό την αιγίδα του υπουργείου Εξωτερικών και τη συνεργασία του Δικηγορικού Συλλόγου Χαλκιδικής. Η Ελλάδα αποτελεί χώρα διέλευσης και προορισμού παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων. Όπως επισημάνθηκε από τον επικεφαλής του Τμήματος Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων της Υποδιεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος της Ασφάλειας Αττικής, Γιώργο Βανικιώτη, οι δουλέμποροι επιλέγουν τη χώρα μας ως χώρα προορισμού των θυμάτων τους, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, της οικονομικής της ανάπτυξης και της συμμετοχής της στους κόλπους της Ε.Ε.

Εξηγώντας το χάρτη διαδρομών που επιλέγουν τα παραπάνω κυκλώματα για να προωθήσουν τα θύματά τους στη Γηραιά Ήπειρο και ως εκ τούτου και στην Ελλάδα, ο κ. Βανικιώτης επισήμανε ότι τα τελευταία χρόνια καταγράφεται μία ενίσχυση του «βορειοαφρικανικού» δρομολογίου, όπου τα θύματα προέρχονται από χώρες της Δυτικής Αφρικής, όπως τη Νιγηρία, τη Γκάνα και την Ακτή Ελεφαντοστού. «Τα θύματα διασχίζουν την έρημο Σαχάρα με καραβάνια και δεν είναι λίγες οι φορές κατά τη διάρκεια της διαδρομής που οι γυναίκες βιάζονται. Από τη Λιβύη και την Αλγερία όπου συγκεντρώνονται προωθούνται μέσω Ισπανίας, Ιταλίας και Μάλτας στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες», είπε ο αξιωματικός της ΕΛ.ΑΣ. Αναφερόμενος στη δομή των κυκλωμάτων εξήγησε ότι διαθέτουν σύγχρονη οργάνωση, με αυστηρούς κανόνες λειτουργίας, επαγγελματισμό και νομική υποστήριξη. «Τα έσοδα τους είναι τεράστια και συνήθως υπάρχει επενδυτική καθοδήγηση από ειδικούς. Το πρόβλημά τους είναι η νομιμοποίηση των εσόδων από την παράνομη δραστηριότητά τους», τόνισε ο κ. Βανικιώτης.

Εντύπωση, πάντως, προκάλεσε η παρομοίωση που έκανε με την αντίστοιχη δομή που έχουν οι τρομοκρατικές οργανώσεις. «Ο αρχηγός δεν φαίνεται πουθενά. Αυτός συντονίζει και είναι ο τελικός παραλήπτης των χρημάτων, διαχειρίζεται τον πλούτο», παρατήρησε. Υπογράμμισε, εξάλλου, ότι όπως σ' όλες τις χώρες προορισμού των θυμάτων - trafficking έτσι και στην Ελλάδα τα κυκλώματα απαρτίζονται από τοπικά μέλη. Σύμφωνα με στοιχεία της ΓΑΔΑ της περιόδου 2003-2007, το 61% των συλληφθέντων για συμμετοχή σε τέτοια κυκλώματα είναι Έλληνες. Από το σύνολο τους, το 70% είναι άνδρες που δραστηριοποιούνταν στο χώρο της νυχτερινής διασκέδασης, χρησιμοποιώντας τα κέντρα τους ως επιχειρήσεις-«βιτρίνα», ενώ το

30% γυναίκες, πρώην ιερόδουλες, που στρατολογούνται για την εκπαίδευση των γυναικών-θύματων σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Κατά τη διάρκεια των εργασιών του συνεδρίου επισημάνθηκε η μη επάρκεια του νομικού πλαισίου για την αντιμετώπιση του φαινομένου και την προστασία των θυμάτων. Εξάλλου, οι εισηγητές κατέθεσαν ότι σε πολλές περιπτώσεις οι γυναίκες - θύματα που ξεφεύγουν από τα χέρια των προαγωγών τους αρνούνται να καταθέσουν σε βάρος τους επειδή δέχονται απειλές για τις ζωές τους και των συγγενών τους. Οι δε γυναίκες από την αφρικανική ήπειρο δέχονται απειλές ότι θα τις κάνουν «βουντού».

«Δουλέμποροι φροντίζουν να κακοποιούν και να βιάζουν τα θύματα φορώντας στολές αστυνομικών, ώστε να φωλιάσει στο μυαλό τους η ιδέα ότι οι αστυνομικές αρχές δεν πρόκειται να βοηθήσουν κι ότι είναι το ίδιο με τους προαγωγούς τους», είπε ο ψυχολόγος Σταύρος Μπουφίδης. «Το θύμα είναι κρίσιμος κρίκος στην αλυσίδα της πάταξης των οργανωμένων κυκλωμάτων. Αν δεν μιλήσει χάνεται στον Καιάδα της κακοποίησης και της εκμετάλλευσης», επισήμανε σε χαιρετισμό του ο Θεόδωρος Σκαλακάκης, εκπρόσωπος του ΥΠΕΞ. Τις εργασίες του συνεδρίου απασχόλησε και το ηλεκτρονικό έγκλημα. Ο διευθυντής Τμήματος Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της ΓΑΔΑ, Μανώλης Σφακιανάκης, αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στην παιδική πορνογραφία, τονίζοντας ότι στη χώρα μας δεν παράγεται τέτοιο υλικό, πλην όμως είναι πολλοί αυτοί που πληρώνουν χρήματα για να το προμηθευτούν και να ικανοποιήσουν τις αρρωστημένες ορέξεις τους. Αναφερόμενος στην πρωτόγνωρη για τα ελληνικά δεδομένα επίθεση που σημειώθηκε σε σχολείο του ΟΑΕΔ στον Ρέντη με πρωταγωνιστή 19χρονο, είπε ότι ο νεαρός αυτόχειρας μιμήθηκε αντίστοιχους δράστες του εξωτερικού που είδε στην τηλεόραση, λέγοντας ότι περίμενε να 'ρθουν τέτοια συμβάντα και στη χώρα μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γκόβα, Ε.(2002), Η πτώση των φύλ(λ)ων, Εκδόσεις Γκόβα.
- Ιωαννίδου –Johnson, Α.(1998), Προκατάληψη. Ποιός; Εγώ; Η δυναμική ανάμεσα στην προκατάληψη και την ψυχολογική ωριμότητα. Γ' εκδ., μτφρ. Ιωάννα Ιωαννίδου, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα
- Καλλινικάκη, Θ.(1998), Κοινωνική εργασία : Εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας, Γ' έκδοση, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα
- Λάζος, Γ. (1997), Η σεξουαλικότητα ως Αξία στη σύγχρονη Ελλάδα, Αθήνα, εκδ. Δελφίνοι
- Λάζος Γ., 2002, Διεθνική Σωματεμπορία και εξαναγκαστική πορνεία στην Ελλάδα του 2002.
- Λάζος, Γ.(2002)α, Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα. Η εκδιδόμενη, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη
- Λάζος, Γ.(2002)β, Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα. Ο πελάτης, Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη
- Mc Nair, Β. (2005), Η κουλτούρα του striptiz : Σεξ, μέσα ενημέρωσης και ο εκδημοκρατισμός της επιθυμίας, μτφρ. Τίνα Πλυτά, Αθήνα , εκδ. Σαββάλας
- Monzini, Ρ. (2007), Εμπόριο γυναικών. Πορνεία, μαστροπεία και εκμετάλλευση, μτφρ. Φωτεινή Ζερβού, Αθήνα, εκδ. Μελάνοι
- Παπαμιχαήλ, Στ.(2005), Κοινωνικές Αναπαραστάσεις της Κακοποίησης των γυναικών από τους συζύγους/ συντρόφους τους, Αθήνα, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα
- Πενταράκη, Μ. και συν (αδημοσίευτη έρευνα), Στάσεις του αντρικού πληθυσμού απέναντι στις γυναίκες θύματα διεθνικής σωματεμπορίας και η αναγκαιότητα ανάπτυξης κοινοτικού παρεμβατικού προγράμματος για την εξάλειψη της βίας, (υπό δημοσίευση).
- Στρατηγάκη, Μ. (2007), Το φύλο της Κοινωνικής Πολιτικής, Αθήνα, εκδ. Μεταίχμιο
- Τελώνη, Δ.(2006), Σημειώσεις στο μάθημα της δεοντολογίας, Α.Τ.Ε.Ι. Πάτρας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

- Τσιγκρής, Α. (2000), Τα σεξουαλικά εγκλήματα, Αθήνα, εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα
- Τσιλιάκου, Μ. (2006), Η κοινωνική διαστρωμάτωση ως αιτιακός παράγοντας στη δημιουργία και ανάπτυξη του φαινομένου της εμπορίας και εκμετάλλευσης ανθρώπων, στο βιβλίο : "Σεξουαλική Κακοποίηση" . Μυστικό; Όχι πιά!, Επιμέλεια Ορέστης Γιωτάκος, Βικτώρια Πρεκοτέ, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα
- Φραντζεσκάκη, Α.(1999) Σεξουαλική εκμετάλλευση-εμπόριο γυναικών, στο βιβλίο : Βία κατά των γυναικών : Ανοχή μηδέν. Πρακτικά του συνεδρίου που έγινε στην Αθήνα τον Ιανουάριο του 1999, με την ευθύνη της Κίνησης Δημοκρατικών Γυναικών
- Θίο, Α. (2003), Παρρεκλίνουσα Συμπεριφορά, Δ'εκδ., επιμέλεια: Χρήστος Τσουραμάνης, μτφρ. Μαρία Μπαρμπάτση, Αθήνα, εκδ. Έλλην.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bruinsma, G. & Meershoek, G. (1999), Organized Crime and Trafficking in Women From Eastern Europe in the Netherlands, στο βιβλίο Illegal Immigration and Commercial Sex: The new Slave Trade, Great Britain, Frank Cass Publishers, σελίδες: 105-118
- Cox, D. & Pawar, M. (2006), International Social Work : Issues, Strategies, and Programs, U.S.A. , published by Sage
- Diamantopoulou, A.(2003) "Trafficking in women. The misery behind the fantasy" στο: Τιμητικός τόμος για την Αλίκη Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου. Δικαιώματα του ανθρώπου-Έγκλημα-Αντεγκληματική Πολιτική, εκδ. επιμέλεια Α. Μαγγανάς, Τόμος Α'. Αθήνα, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, σελίδες: 325-339
- Dominelly, L.(1989), Feminist Social Work , published by Macmillan
- Erricsson, L. (1997), Charges against prostitution: An attempt at a Philosophical Assessment, στο βιβλίο Sex, Morality and the Law, N.York, published by Routledge, σελίδες : 87-106
- Gruen L. & Panichas G. (1997), Sex, Morality and the Law, N.York, published by Routledge,

- Hartsock, N.(1985), *Money, Sex and Power : Toward a Feminist historical materialism*, Boston, Northeastern University Press
- Payne, M. & Askeland G.(2008), *Globalization and International Social Work. Postmodern change and challenge*, England, Ashgate publishing
- Turnbull, P. (1999), *The fusion of immigration and crime in the European Union : Problems of cooperation and the fight against the trafficking in women*, στο βιβλίο *Illegal Immigration and Commercial Sex: The new Slave Trade*, Great Britain, Frank Cass Publishers, σελίδες :189-213
- Saulnier, C.(1996), *Feminist Theories and social work : Approaches and Applications*, . Binghamton, NY: Haworth Press
- Williams, P.(1999), *Trafficking in women and children : A market perspective*, στο *Illegal Immigration and Commercial Sex: The new Slave Trade*, Great Britain, Frank Cass Publishers, σελίδες : 145-170

ΑΡΘΡΑ ΑΠΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Cree, V. (2008). "Confronting sex trafficking: Lessons from history", *International Social Work*, , 51(6), σελ.763-776.
- Herzog, Sergio (2008). The lenient social and legal response to trafficking in women: An empirical analysis of public perceptions of seriousness in Israel. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 24 (3), σελ. 314-333.
- Gajic-Veljanoski, O. & Stewart, D. ,(2007) "Women Trafficked into Prostitution : Determinants, Human Rights and Health Needs", *Transcultural Psychiatry* ,44(3) σελ. 338-359
- Lazaridis, G., (2001) "Trafficking and Prostitution : The Growing Exploitation of migrant women in Greece", *European Journal of Women's Studies*, 8(1) σελ. 67-102
- Lyons, K. (2007), "Editorial ", *International Social Work* 50(4) σελ.443-446
- Munro, V. (2006) "Stopping traffic? A comparative study of responses to the trafficking in women for prostitution", *Brit. J. criminal* 46, σελ. 318-333,
- Sullivan, B., (2003), "Trafficking in women", *International Feminist Journal of Politics*, 5(1) σελ.67-91

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET

- ACT-UP, (2002) . Ανάκτηση

από:(<http://www.actup.gr/pages/menu/action/action.html>).

Ανάκτηση στις 15.9.08

-Γεωργία Τσακλάγκανου, (XX) Ιδρυτική Συνάντηση του Ελληνικού Δικτύου της Παγκόσμιας Πορείας Γυναικών, Θεσμική αντιμετώπιση του trafficking σε διεθνές επίπεδο.

Ανάκτηση από:http://www.poreiagynaikon.gr/idrytiko/idr_34.htm

Ανάκτηση στις: 15/7/2008

-Γ. Τσακλάγκανου, (2002)

[Ενημερωτική Μελέτη για τη Διεθνική Σωματεμπορία - Trafficking.](#)

Ανάκτηση από:

(www.kethi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id...trafficking...el-23k –). Ανάκτηση στις: 2.4.08

- ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ . Ανάκτηση από:

(<http://www.isotita.gr/index.php/docs/c4/>) . Ανάκτηση στις: 30.3.08

-Δανιήλ Εσδράς, (2008): "Στόχος του ΔΟΜ, η αξιοπρεπής προστασία των θυμάτων" Ανάκτηση από:<http://fe-mail.gr/pages/posts/interviews2962.php>

Ανάκτηση στις: 24/4/2008

-Διεθνής Αμνηστία,(2007).Ιούνιος 2007-Ελλάδα: Προάσπιση των δικαιωμάτων γυναικών και κοριτσιών θυμάτων εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Ανάκτηση από:www.amnesty.org.gr. Ανάκτηση στις 9/10/2008.

-Διεθνής Αμνηστία: S.O.S. για το «trafficking» στην Ελλάδα, (XX). Ανάκτηση

από: www.e-liberta.gr

Ανάκτηση στις:16/4/2008

-Ελληνικό Παρατηρητήριο Συμφωνιών Ελσίνκι.

Ανάκτηση από :

(http://cm.greekhelsinki.gr/uploads/2006_filiw/ghm839_battered_trafficking_sexworkers_greece_greek.doc),

(http://www.anthropos.gr/show_mko.asp/id) .

Ανάκτηση στις : 18.4.08

-Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου,(2007) . Θέσεις και Προτάσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο θέμα της εμπορίας ανθρώπων- η κατάσταση στην Ελλάδα.

Ανάκτηση από:

http://cm.greekhelsinki.gr/uploads/2008_files/eeda_trafficking_2007.doc .

Ανάκτηση στις: 5.7.08

- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΚΚΑ. Ανάκτηση από: <http://www.ekka.org.gr/> .

Ανάκτηση στις 19. 8.08

- Ελληνικό Παρατηρητήριο Συμφωνιών Ελσίνκι. Ανάκτηση από: (http://www.anthropos.gr/show_mko.asp?Id=155) .

Ανάκτηση στις: 4.4.08

-ΕΠΣΕ, (2002) ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ (12/2001) ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ (2/7/2002)

Ανάκτηση

από:http://www.greekhelsinki.gr/bhr/greek/articles_2002/pr_04_09_02b.rtf ,

ανάκτηση στις 10.8.08

-Εθνική Επιτροπή για τα δικαιώματα του Ανθρώπου: (Δελτίο Τύπου) Θέσεις και Προτάσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο θέμα της Εμπορίας Ανθρώπων – Η κατάσταση στην Ελλάδα. Ανάκτηση από: http://www.nchr.gr/media/word/Apofasi_trafficking.doc

Ανάκτηση στις:24/4/2008

-[EQUAL](#)

Ανάκτηση από: <http://www.equal-greece.gr/newssub.asp?NEWSAA=17> ,

ανάκτηση στις 22.3.08

-Θ.Τσίτσας,(2007)Έκθεση για το trafficking

Ανάκτηση από:

http://www.skai.gr/master_story.php?id=50965 ,

ανάκτηση στις 26.3.08

-Κέντρο Προάσπισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΚΕΠΑΔ, ΧΧ).

Ανάκτηση από : <http://kepad.gr/gr/index.html> .

Ανάκτηση στις 2.4.08

-Κλίμακα, (2002). Ανάκτηση από : (<http://www.klimaka.org.gr>) .

Ανάκτηση στις: 10. 1. 09

-ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΚΑΚΟΜΕΤΑΧΕΙΡΗΣΗΣ.

Ανάκτηση από:

(<http://www.koagapi.gr/active.aspx?mode=e1%7Bda12df84-8077-43bb-8e1f-73019e22d4db%7DView>) .

Ανάκτηση στις: 24. 3.09

-Κορφιάτης, (2008) *TRAFFICKING (ΔΙ-ΕΘΝΙΚΗ ΣΩΜΑΤΕΜΠΟΡΙΑ)*

Ανάκτηση από:<http://www.korfiatis.blogspot.com/2008/03/trafficking.html>

-Λάζος,(2002). stop trafficking of people –έρευνα.

Ανάκτηση από:

<http://www.stop-trafficking.org/erevna/index.htm>.

Αναάκτηση στις:30.3.08

- Ομάδα Γαλατσίου , (2002) Ανάκτηση από :

[www. Stop-trafficking.org/omada_galatsiou/index.html](http://www.Stop-trafficking.org/omada_galatsiou/index.html) .

Ανάκτηση στις: 30.3.08

-ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΡΕΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. Παρουσίαση. Ανάκτηση από :

http://www.poreiagynaikon.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=50&Itemid=51 .

Ανάκτηση στις : 17/2/09

-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΜΗ-ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΩΓΗ ΘΥΜΑΤΩΝ -, (2002), (ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ, ΑΡΘΡΟ 12, ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν. 3064). Ανάκτηση από: .

(http://www.stop-trafficking.org/nomiko_plaisio2/index.htm).

Ανάκτηση στις: 12.6.08

- Προεδρικό διάταγμα για προστασία και αρωγή Θυμάτων του σύγχρονου δουλεμπορίου , (2003).

Ανάκτηση από:

<http://www.ministryofjustice.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=142> .

Ανάκτηση στις: 15.10.08

-Stopnow, (2002)stop trafficking of people- νομικο πλαισιο,

Ανάκτηση από: www.stop-trafficking.org/nomiko_plaisio/index.htm,

ανάκτηση στις 30.3.08

-stopnow- stop trafficking of people, (2002). Δραστηριότητες του stopnow, έρευνα για την παράνομη διακίνηση γυναικών. Ανάκτηση από:

<http://www.stop-trafficking.org/erevna/index.htm> .

Ανάκτηση στις: 30.3. 08

-Trafficking (XX). Ανάκτηση από:

<http://www.hrw.org/background/eca/greece/index.htm>

Ανάκτηση στις: 29/8/2008

-Trafficking of Migrant Women for Forced Prostitution into Greece, (2001).

Ανάκτηση από:<http://www.hrw.org/background/eca/greece/index.htm>

Ανάκτηση στις: 28/3/2008

-http://www.house.gov/international_relations/iohr107.htm

Ανάκτηση στις: 26/3/2008

-TRAFFICKING IN PERSONS REPORT, (2006)

Ανάκτηση από: <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2006/>

Ανάκτηση στις: 3/4/2008

-Usinfo.state.gov . Center for the Study of Intelligence; International Trafficking in Women to the United States: A Contemporary Manifestation of Slavery and Organized Crime . Ανάκτηση

από: <http://usinfo.state.gov/topical/global/traffic/report/>

Ανάκτηση στις : 30/3/08

-ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ. Ανάκτηση από:

(<http://www.enow.gr/196/1629.aspx>). Ανάκτηση στις 27.3.09

- Το πρόγραμμα «STOP NOW» I και II , (2001 – 2006) . Ανάκτηση από:

(http://www.kede.org/index.php?option=com_content&task=view&id=9&Itemid=10) .Ανάκτηση στις 2.4.08

-Το πρόγραμμα Δάφνη I ,(2000-2003) .Ανάκτηση από:

(<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/133062.htm>). Ανάκτηση στις : 3.4.08

- Το πρόγραμμα Δάφνη II ,(2004-2008). Ανάκτηση από:

(<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/133299.htm>) .

Ανάκτηση στις : 3.4.08

- Το Πρόγραμμα ΔΑΦΝΗ III ,(20007-2013). Ανάκτηση από:

(<http://Europe.eu.scadplus/leg/el/lvb/133600.htm>) .

Ανάκτηση στις: 3.4.08

- Το Πρόγραμμα <<Α.Σ.Π.Ι.Δ.Δ.Α>> . Ανάκτηση από:

(<http://www.aspidda.org/Greek/Aims.aspx>).

Ανακτηση στις 4.5.08

-Υπουργείο Δημόσιας Τάξης-Αστυνομία (2001)

ομάδα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων (Ο.Κ.Ε.Α.)

Ανάκτηση από:

http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=1718&Itemid=363&lang= ,

ανάκτηση στις 18.4.08

-ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ,(2002) . Σεμινάριο Ευρώπη, δελτίο τύπου 25-6-2002: Σεμινάριο "ΕΥΡΩΠΗ" για την θυματοποίηση των γυναικών που εμπλέκονται σε κυκλώματα εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Ανάκτηση από:

http://www.ydt.gr/index.php?option=ozo_content&lang=&perform=view&id=2615&Itemid=375 . Ανάκτηση στις 18.4.08

- Υπουργείο Δικαιοσύνης (2004), δελτίο τύπου 04/08/2004 ,

Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα: Δράσεις κατά της Εμπορίας Ανθρώπων.

Επιτροπή για τον συντονισμό σε πολιτικό επίπεδο των εργασιών για την

εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3064/2002 «Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων». Ανάκτηση από:

<http://www.ministryofjustice.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=264>, <http://www.ministryofjustice.gr/print.php?sid=264> .

Ανάκτηση στις : 5.4.08

-Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, (XX). Εκπαίδευση αστυνομικών. Θέσεις και Προτάσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο θέμα της εμπορίας ανθρώπων- η κατάσταση στην Ελλάδα. Ανάκτηση από:

http://cm.greekhelsinki.gr/uploads/2008_files/eeda_trafficking_2007.doc .

Ανάκτηση στις: 5.7.08

-Υπουργείο Δημοσίας τάξης , (2006). Σχέδιο δράσης "ΙΛΑΕΙΡΑ" Ανάκτηση από:http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=1717&Itemid=362&lang= . Ανάκτηση στις : 4.4.08

-Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, (XX) . Υπηρεσίες anti- trafficking. Ανάκτηση από: <http://www.ydt.gr/main/Section.jsp?SectionID=13798> .

Ανάκτηση στις 4.4.08

- Υπουργείο Μακεδονίας , (2005). ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ <<ΑΓΙΣ>> . Δελτίο Τύπου 25/1/05 . Ανάκτηση από :

(http://www.mathra.gr/default_1907.aspx).

Ανάκτηση στις 10.4.08

-Υπουργείο εξωτερικών, (XX) .Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) . Ανάκτηση από : (<http://www.mfa.gr/www.mfa.gr/el-GR/Hellenic+AID/IDAS+Role>) Ανάκτηση στις 12.2.08

-Υπουργείο Εσωτερικών και Ελληνική Αστυνομία, (2003-2007) η προέλευση και ο αριθμός των θυμάτων trafficking. Δράστες- χρήστες υπηρεσιών.

Ανάκτηση από :

<http://www.ydt.gr/main/Section.jsp?SectionID=13817>

<http://www.ydt.gr/main/Article.jsp?ArticleID=123690>

<http://www.ydt.gr/main/Article.jsp?ArticleID=94750>

<http://www.ydt.gr/main/Article.jsp?ArticleID=94790>

<http://www.ydt.gr/main/Article.jsp?ArticleID=162300>

<http://www.ydt.gr/main/Article.jsp?ArticleID=213720>

Ανάκτηση στις : 4.4.08

Ανάκτηση στις: 8/4/2008

Human Trafficking: Between Theory and Practice, (2008).Ανάκτηση από:

<http://www.protectionproject.org>.

ανάκτηση στις: 3/5/2008

ΛΕΞΙΚΑ

- English Dictionary ,English-Greek Greek-English, (1995), Efstathiadis Group S.A., Ελλάδα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 ^{ος} , φύλλο ερωτώμενων.....σελ.91
Πίνακας 2 ^{ος} , ηλικία ερωτώμενων.....σελ.92
Πίνακας 3 ^{ος} , Τόπος γέννησης ερωτώμενων.....σελ.92
Πίνακας 4 ^{ος} , Περιοχή Ελλάδας που έχουν ζήσει περισσότερα χρόνια οι ερωτώμενοι.....σελ. 93
Πίνακας 5 ^{ος} , Είδος σπουδών ερωτώμενων.....σελ.93
Πίνακας 6 ^{ος} , Τμήμα ΑΕΙ/ΤΕΙ των ερωτώμενων.....σελ.94
Πίνακας 7 ^{ος} , Πόσο ενημερωμένοι είναι οι ερωτώμενοι για το Trafficking.....σελ.94
Πίνακας 8 ^{ος} , ικανοποίηση από την ενημέρωση που έχουν οι ερωτώμενοι για το trafficking.....σελ.95
Πίνακας 9 ^{ος} , Το trafficking πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα.....σελ.95
Πίνακας 10 ^{ος} , Γνώση περιεχομένου του νόμου για το trafficking.σελ.96
Πίνακας 11 ^{ος} , Εκτίμηση βαθμού εφαρμογής του σχετικού νόμου.σελ.96
Πίνακας 12 ^{ος} , Τα θύματα trafficking προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες.....σελ.97
Πίνακας 13 ^{ος} , Τα θύματα trafficking προέρχονται από χαμηλά οικονομικά στρώματα.....σελ.97
Πίνακας 14 ^{ος} , Τα θύματα trafficking υπήρξαν θύματα κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία.....σελ.98
Πίνακας 15 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση.....σελ.98
Πίνακας 16 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ.....σελ.99
Πίνακας 17 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι αφελή και ευκολόπιστα Άτομα.....σελ.99
Πίνακας 18 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι αδύναμα/ άβουλα

Άτομα.....σελ.100	σελ.100
Πίνακας 19 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι σεξομανείς.....σελ. 100	σελ. 100
Πίνακας 20 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι μαζοχίστριες.....σελ.101	σελ.101
Πίνακας 21 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα ανήθικα.....σελ.101	σελ.101
Πίνακας 22 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα φιλοχρήματα και επιδιώκουν μία ζωή με οικονομικές ανέσεις.....σελ.102	σελ.102
Πίνακας 23 ^{ος} , :Τα θύματα trafficking είναι γυναίκες που δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες.....σελ.102	σελ.102
Πίνακας 24 ^{ος} , Τα θύματα trafficking επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο.....σελ.103	σελ.103
Πίνακας 25 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά τη θέλησή τους.....σελ.103	σελ.103
Πίνακας 26 ^{ος} , Τα θύματα trafficking δεν μπορούν να ξεφύγουν από το χώρο γιατί εκβιάζονται από τα κυκλώματα.....σελ.104	σελ.104
Πίνακας 27 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα για οικονομικούς λόγους.....σελ.105	σελ.105
Πίνακας 28 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων.....σελ.105	σελ.105
Πίνακας 29 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα γνωρίζοντας τι δουλειά θα κάνουν.....σελ.105	σελ.105
Πίνακας 30 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγοί τους.....σελ.106	σελ.106
Πίνακας 31 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει το κράτος τους.....σελ.106	σελ.106
Πίνακας 32 ^{ος} ,Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα.....σελ.107	σελ.107
Πίνακας 33 ^{ος} , Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα.....σελ.107	σελ.107

- Πίνακας 34^{ος} , : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δέχονται απειλές και βία από το κύκλωμα.....σελ.108**
- Πίνακας 35^{ος} , Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δεν Ξέρουν που να απευθυνθούν για βήθεια.....σελ.108**
- Πίνακας 36^{ος} , Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους.....σελ.109**
- Πίνακας 37^{ος} , : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι είναι εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ).....σελ.109**
- Πίνακας 38^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα αδύναμα/ άβουλα.....σελ.110**
- Πίνακας 39^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα σεξομανείς.σελ.110**
- Πίνακας 40^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα μαζοχίστριες.....σελ.110**
- Πίνακας 41^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο.....σελ.111**
- Πίνακας 42^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα φιλοχρήματα.....σελ.111**
- Πίνακας 43^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες.....σελ.111**
- Πίνακας 44^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως αντικείμενα ικανοποίησης των σεξουαλικών αναγκών τους.....σελ.112**
- Πίνακας 45^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση.....σελ.113**
- Πίνακας 46^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως υποδεέστερα όντα.....σελ.113**
- Πίνακας 47^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως άτομα χωρίς ηθική.....σελ.113**

Πίνακας 48^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως επαγγελματίες.....σελ.114

Πίνακας 49^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως γυναίκες χωρίς ταμπού, ικανές να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση.....σελ.114

Πίνακας 50^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες.....σελ.114

Πίνακας 51^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση.....σελ.115

Πίνακας 52^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι ηλικίας άνω των 40 ετών.....σελ.115

Πίνακας 53^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι παντρεμένοι.....σελ.116

Πίνακας 54^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι καλής οικονομικής κατάστασης.....σελ.116

Πίνακας 55^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο.....σελ.117

Πίνακας 56^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες.....σελ.117

Πίνακας 57^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι σαδιστές.....σελ.118

Πίνακας 58^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους.....σελ.118

Πίνακας 59^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από το σεξ.....σελ.119

Πίνακας 60^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ).....σελ.119

Πίνακας 61 ^{ος} , : πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι μισογύνηδες.....σελ.120	σελ.120
Πίνακας 62 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό.....σελ.120	σελ.120
Πίνακας 63 ^{ος} , : Γνώση προγραμμάτων αντιμετώπισης του trafficking.....σελ.121	σελ.121
Πίνακας 64 ^{ος} , : Γνώση προγραμμάτων υπηρεσιών αρωγής θυμάτων trafficking.....σελ.121	σελ.121
Πίνακας 65 ^{ος} , : Χαρακτηρισμός μέτρων πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα.....σελ.121	σελ.121
Πίνακας 66 ^{ος} , Ινστιτούτα μασάζ.....σελ.122	σελ.122
Πίνακας 66 ^{ος} α., χρήση υπηρεσιών ινστιτούτων μασάζ ανάλογα με το φύλο.....σελ.122	σελ.122
Πίνακας 67 ^{ος} , : Show με στριπτίζ.....σελ.123	σελ.123
Πίνακας 67 ^{ος} α., : επίσκεψη σε show με στριπτίζ ανάλογα με το φύλο.....σελ.123	σελ.123
Πίνακας 68 ^{ος} , Οίκοι ανοχής.....σελ.123	σελ.123
Πίνακας 68 α., : επισκέψεις σε οίκους ανοχής ανάλογα με το φύλο.....σελ.123	σελ.123
Πίνακας 69 ^{ος} , Ροζ αγγελίες.....σελ.124	σελ.124
Πίνακας 69 ^{ος} α., χρήση ροζ αγγελιών ανάλογα με το φύλο.....σελ.124	σελ.124
Πίνακας 70 ^{ος} , : Υπηρεσίες συνοδών.....σελ.124	σελ.124
Πίνακας 70 ^{ος} α., χρήση υπηρεσιών συνοδών ανάλογα με το φύλο.....σελ.124	σελ.124
Πίνακας 71 ^{ος} , Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά.....σελ.125	σελ.125
Πίνακας 72 ^{ος} , Συχνότητα χρήσης: Ινστιτούτα μασάζ.....σελ.126	σελ.126
Πίνακας 73 ^{ος} , Συχνότητα χρήσης: Show με στριπτίζ.....σελ.126	σελ.126
Πίνακας 74 ^{ος} , Συχνότητα χρήσης: Οίκοι ανοχής.....σελ.126	σελ.126

Πίνακας 75 ^{ος} , Συχνότητα χρήσης: Ροζ αγγελίες.....σελ.127
Πίνακας 76 ^{ος} ,Συχνότητα χρήσης: Υπηρεσίες συνοδών.....σελ.127
Πίνακας 77 ^{ος} , : Συχνότητα χρήσης: Νυχτερινά κέντρα/ μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά.....σελ.127
Πίνακας 78 ^{ος} , Ηλικία έναρξης χρήσης: Ινστιτούτα μασάζ.....σελ.128
Πίνακας 79 ^{ος} , Ηλικία έναρξης χρήσης: Show με στριπτίζ.....σελ.128
Πίνακας 80 ^{ος} , Ηλικία έναρξης χρήσης: Οίκοι ανοχής.....σελ.128
Πίνακας 81 ^{ος} , Ηλικία έναρξης χρήσης: Ροζ αγγελίες.....σελ.129
Πίνακας 82 ^{ος} , Ηλικία έναρξης χρήσης: Υπηρεσίες συνοδών.....σελ.129
Πίνακας 83 ^{ος} , Ηλικία έναρξης χρήσης: Νυχτερινά κέντρα/ μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά.....σελ.129
Πίνακας 84 ^{ος} , : Εξακολουθούν τη χρήση: Ινστιτούτα μασάζ.....σελ.130
Πίνακας 85 ^{ος} , Εξακολουθούν τη χρήση: Show με στριπτίζ.....σελ.130
Πίνακας 86 ^{ος} , Εξακολουθούν τη χρήση: Οίκοι ανοχής.....σελ.130
Πίνακας 87 ^{ος} , Εξακολουθούν τη χρήση: Ροζ αγγελίες.....σελ.130
Πίνακας 88 ^{ος} , Εξακολουθούν τη χρήση: Υπηρεσίες συνοδών.....σελ.131
Πίνακας 89 ^{ος} , Εξακολουθούν τη χρήση: Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά.....σελ.131
Πίνακας 90 ^{ος} , Αιτιολογία χρήσης: Διασκέδαση χαλάρωση.....σελ.132

Πίνακας 91^{ος}, Αιτιολογία χρήσης: Λύση ανάγκης όταν δεν υπάρχει σεξουαλική σχέση.....σελ.132

Πίνακας 92^{ος}, Αιτιολογία χρήσης: Ικανοποίηση σεξουαλικών φαντασιώσεων/ επιθυμιών.....σελ.132

Πίνακας 93^{ος}, Αιτιολογία χρήσης: Απόκτηση σεξουαλικών Εμπειριών.....σελ.132

Πίνακας 94^{ος}, Αιτιολογία χρήσης: Απόλαυση σεξ επί πληρωμή.....σελ.133

Πίνακας 95^{ος}, Αιτιολογία χρήσης: Απόλυτος έλεγχος σεξουαλικών σχέσεων.....σελ.133

Πίνακας 96^{ος}, Αιτιολογία χρήσης: Αντιμετώπιση μοναξιάς.....σελ.133

Πίνακας 97^{ος}, Αιτιολογία χρήσης: Συνήθεια.....σελ.133

Πίνακας 98^{ος}, Γνώση επαφής με θύμα trafficking στα: Ινστιτούτα μασάζ.....σελ.134

Πίνακας 99^{ος}, Γνώση επαφής με θύμα trafficking στα: Show με στριπτίζ.....σελ.135

Πίνακας 100^{ος}, Γνώση επαφής με θύμα trafficking στους: Οίκους ανοχής.....σελ.135

Πίνακας 101^{ος}, Γνώση επαφής με θύμα trafficking στις: Ροζ αγγελίες.....σελ.135

Πίνακας 102^{ος}, Γνώση επαφής με θύμα trafficking στις: Υπηρεσίες συνοδών.....σελ.135

- Πίνακας 103^{ος} , Γνώση επαφής με θύμα trafficking στα: Νυχτερινά κέντρα / μπαρ που προσφέρουν γυναικεία συντροφιά.....σελ.136**
- Πίνακας 104^{ος} , Αν θα παρείχαν βοήθεια σε θύμα trafficking.....σελ.136**
- Πίνακας 105^{ος} , Για ποιο λόγο δεν θα προσφέρατε βοήθεια.....σελ.137**
- Πίνακας 106^{ος} , Σας έχει ζητηθεί βοήθεια από κάποιο θύμα.....σελ.137**
- Πίνακας 107^{ος} , Αν σας ζητήθηκε βοήθεια από το θύμα, την προσφέρατε.....σελ.138**
- Πίνακας 108^{ος} , Για ποιο λόγο δεν το βοηθήσατε.....σελ.138**
- Πίνακας 109^{ος} , Πόσο ενημερωμένοι είναι για το trafficking.....σελ.139**
- Πίνακας 110^{ος} , Το trafficking πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα.σελ.139**
- Πίνακας 111^{ος} , Τα θύματα trafficking προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες.....σελ.141**
- Πίνακας 112^{ος} , Τα θύματα trafficking προέρχονται από χαμηλά οικονομικά στρώματα.....σελ.141**
- Πίνακας 113^{ος} , Τα θύματα trafficking υπήρξαν θύματα κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία.....σελ.141**
- Πίνακας 114^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση.....σελ.141**
- Πίνακας 115^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ.....σελ.141**
- Πίνακας 116^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι αφελή και ευκολόπιστα άτομα.....σελ.142**
- Πίνακας 117^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι αδύναμα/ άβουλα άτομα.....σελ.142**
- Πίνακας 118^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι σεξομανείς.....σελ.142**

Πίνακας 119 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι μαζοχίστριες.....σελ.142	σελ.142
Πίνακας 120 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα ανήθικα.....σελ.142	σελ.142
Πίνακας 121 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα φιλοχρήματα και επιδιώκουν μία ζωή με οικονομικές ανέσεις.σελ143	σελ.143
Πίνακας 122 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι γυναίκες που δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες.....σελ.143	σελ.143
Πίνακας 123 ^{ος} , Τα θύματα trafficking επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο.....σελ.143	σελ.143
Πίνακας 124 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά τη θέλησή τους.....σελ.143	σελ.143
Πίνακας 125 ^{ος} , Τα θύματα trafficking δεν μπορούν να ξεφύγουν από το χώρο γιατί εκβιάζονται από τα κυκλώματα.....σελ.143	σελ.143
Πίνακας 126 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα για οικονομικούς λόγους.....σελ.144	σελ.144
Πίνακας 127 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα εξαιτίας παραπλάνησής τους από τα μέλη των κυκλωμάτων (πιστεύουν ότι θα εργαστούν σε άλλους τομείς).....σελ.144	σελ.144
Πίνακας 128 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων.....σελ.144	σελ.144
Πίνακας 129 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα γνωρίζοντας τι δουλειά θα κάνουν.....σελ.144	σελ.144
Πίνακας 130 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγός τους.....σελ.145	σελ.145
Πίνακας 131 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει το κράτος τους.....σελ.145	σελ.145
Πίνακας 132 ^{ος} , Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα.....σελ.145	σελ.145

Πίνακας 133^{ος}, Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα.....σελ.145

Πίνακας 134^{ος} , Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δέχονται απειλές και βία από το κύκλωμα.....σελ.145

Πίνακας 135^{ος} , Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δεν ξέρουν πού να απευθυνθούν για βοήθεια.....σελ.146

Πίνακας 136^{ος} , Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους.....σελ.146

Πίνακας 137^{ος}, Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι είναι εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ).....σελ.147

Πίνακας 138^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα αδύναμα/ άβουλα.....σελ.147

Πίνακας 139^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα σεξομανείς.....σελ.147

Πίνακας 140^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα μαζοχίστριες.....σελ.147

Πίνακας 141^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο.....σελ.147

Πίνακας 142^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα φιλοχρήματα.....σελ.148

Πίνακας 143^{ος}, Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες.....σελ.148

Πίνακας 144^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση.....σελ.148

Πίνακας 145^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως υποδεέστερα όντα.....σελ.148

Πίνακας 146^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως άτομα χωρίς ηθική.....σελ.148

Πίνακας 147^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν

τα θύματα ως επαγγελματίες.....σελ.149	σελ.149
Πίνακας 148 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως γυναίκες χωρίς ταμπού, ικανές να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση.....σελ.149	σελ.149
Πίνακας 149 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες.....σελ.149	σελ.149
Πίνακας 150 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση.....σελ.149	σελ.149
Πίνακας 151 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι ηλικίας άνω των 40 ετών.....σελ.149	σελ.149
Πίνακας 152 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι Παντρεμένοι.....σελ.150	σελ.150
Πίνακας 153 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι καλής οικονομικής κατάστασης.....σελ.150	σελ.150
Πίνακας 154 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο.....σελ.150	σελ.150
Πίνακας 155 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες.....σελ.150	σελ.150
Πίνακας 156 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους.....σελ.150	σελ.150
Πίνακας 157 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από το σεξ.....σελ.150	σελ.150
Πίνακας 158 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από ουσίες(ναρκωτικά/αλκοόλ).....σελ.151	σελ.151
Πίνακας 159 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι Μισογύνηδες.....σελ.151	σελ.151
Πίνακας 160 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking δεν έχουν	

κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό.....σελ.151	σελ.151
Πίνακας 161 ^{ος} , Γνώση προγραμμάτων αντιμετώπισης του Trafficking.....σελ.151	σελ.151
Πίνακας 162 ^{ος} , Γνώση προγραμμάτων υπηρεσιών αρωγής θυμάτων trafficking.....σελ.152	σελ.152
Πίνακας 163 ^{ος} , : Χαρακτηρισμός μέτρων πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα.....σελ.153	σελ.153
Πίνακας 164 ^{ος} , Αν θα παρείχαν βοήθεια σε θύμα trafficking.....σελ.153	σελ.153
Πίνακας 165 ^{ος} , : Για ποιο λόγο δεν θα προσφέρατε βοήθεια.....σελ.153	σελ.153
Πίνακας 166 ^{ος} , Πόσο ενημερωμένοι είναι για το trafficking.....σελ.154	σελ.154
Πίνακας 167 ^{ος} , Το trafficking πρέπει να είναι ποινικό αδίκημα.....σελ.154	σελ.154
Πίνακας 168 ^{ος} , Τα θύματα trafficking προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες.....σελ.155	σελ.155
Πίνακας 169 ^{ος} , : Τα θύματα trafficking προέρχονται από χαμηλά οικονομικά στρώματα.....σελ.155	σελ.155
Πίνακας 170 ^{ος} , Τα θύματα trafficking υπήρξαν θύματα κακοποίησης στην παιδική τους ηλικία.....σελ.156	σελ.156
Πίνακας 171 ^{ος} , : Τα θύματα trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση.....σελ.156	σελ.156
Πίνακας 172 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες και αλκοόλ.....σελ.156	σελ.156
Πίνακας 173 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι αφελή και Ευκολόπιστα άτομα.....σελ.156	σελ.156
Πίνακας 174 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι αδύναμα/ άβουλα Άτομα.....σελ.157	σελ.157
Πίνακας 175 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι σεξομανείς.....σελ.157	σελ.157
Πίνακας 176 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι μαζοχίστριες.....σελ.157	σελ.157
Πίνακας 177 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα ανήθικα.....σελ.157	σελ.157
Πίνακας 178 ^{ος} , Τα θύματα trafficking είναι άτομα φιλοχρήματα	

- και επιδιώκουν μία ζωή με οικονομικές ανέσεις.....σελ.158
- Πίνακας 179^{ος}, Τα θύματα trafficking είναι γυναίκες που δεν διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες.....σελ.158
- Πίνακας 180^{ος}, : Τα θύματα trafficking επιλέγουν συνειδητά να απασχολούνται στο συγκεκριμένο χώρο.....σελ.158
- Πίνακας 181^{ος}, Τα θύματα trafficking είναι παραπλανημένα άτομα που εξωθούνται στην πορνεία παρά τη θέλησή τους...σελ.158
- Πίνακας 182^{ος}, Τα θύματα trafficking δεν μπορούν να ξεφύγουν από το χώρο γιατί εκβιάζονται από τα κυκλώματα...σελ.159
- Πίνακας 183^{ος}, : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα για οικονομικούς λόγους.....σελ.159
- Πίνακας 184^{ος}, : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα εξαιτίας παραπλάνησής τους από τα μέλη των κυκλωμάτων (πιστεύουν ότι θα εργαστούν σε άλλους τομείς).....σελ.159
- Πίνακας 185^{ος}, Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα δεχόμενα εξαναγκασμό από μέλη των κυκλωμάτων.....σελ.159
- Πίνακας 186^{ος}, Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα γνωρίζοντας τι δουλειά θα κάνουν.....σελ.160
- Πίνακας 187^{ος}, Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει η οικογένεια/ σύζυγός τους.....σελ.160
- Πίνακας 188^{ος}, : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή δεν κατάφερε να τα προστατέψει το κράτος τους.....σελ.160
- Πίνακας 189^{ος}, : Τα θύματα trafficking έρχονται στην Ελλάδα επειδή αξιωματούχοι του κράτους τους συνεργάζονται με τα κυκλώματα.....σελ.160
- Πίνακας 190^{ος}, : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι η δουλειά τους προσφέρει αρκετά χρήματα.....σελ.161
- Πίνακας 191^{ος}, : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι δέχονται απειλές και βία από το κύκλωμα.....σελ.161
- Πίνακας 192^{ος}, : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του

trafficking διότι δεν ξέρουν που να απευθυνθούν για βοήθεια.....σελ.161

Πίνακας 193^{ος} , : Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι έχουν στιγματιστεί και δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους.....σελ.161

Πίνακας 194^{ος} , Τα θύματα δεν φεύγουν από το χώρο του trafficking διότι είναι εξαρτημένα από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ).....σελ.162

Πίνακας 195^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα αδύναμα/ άβουλα.....σελ.162

Πίνακας 196^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα σεξομανείς.....σελ.162

Πίνακας 197^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα μαζοχίστριες.....σελ.163

Πίνακας 198^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα βρίσκονται με συνειδητή επιλογή στο χώρο.....σελ.163

Πίνακας 199^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν τα θύματα φιλοχρήματα.....σελ.163

Πίνακας 200^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking θεωρούν ότι τα θύματα δεν διαφέρουν από τις άλλες γυναίκες.....σελ.163

Πίνακας 201^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως αντικείμενα ικανοποίησης των σεξουαλικών αναγκών τους.....σελ.164

Πίνακας 202^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως εμπόρευμα προς κατανάλωση.....σελ.164

Πίνακας 203^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως υποδεέστερα όντα.....σελ.164

Πίνακας 204^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως άτομα χωρίς ηθική.....σελ.164

Πίνακας 205^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα ως επαγγελματίες.....σελ.165

Πίνακας 206^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking

αντιμετωπίζουν τα θύματα ως γυναίκες χωρίς ταμπού, ικανές να ικανοποιήσουν κάθε σεξουαλική επιθυμία/ φαντασίωση.....σελ.165	σελ.165
Πίνακας 207 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking αντιμετωπίζουν τα θύματα όπως όλες τις γυναίκες.....σελ.165	σελ.165
Πίνακας 208 ^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση.....σελ.165	σελ.165
Πίνακας 209 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι ηλικίας άνω των 40 ετών.....σελ.166	σελ.166
Πίνακας 210 ^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι παντρεμένοι.....σελ.166	σελ.166
Πίνακας 211 ^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι καλής οικονομικής κατάστασης.....σελ.166	σελ.166
Πίνακας 212 ^{ος} , : Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με προβλήματα επικοινωνίας/ επαφής με το άλλο φύλο.....σελ.166	σελ.166
Πίνακας 213 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα με σεξουαλικές δυσλειτουργίες.....σελ.167	σελ.167
Πίνακας 214 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι σαδιστές.....σελ.167	σελ.167
Πίνακας 215 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι άτομα που θέλουν να ελέγχουν απόλυτα και να καταδυναστεύουν τους άλλους.....σελ.167	σελ.167
Πίνακας 216 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από το σεξ.....σελ.167	σελ.167
Πίνακας 217 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι εξαρτημένοι από ουσίες (ναρκωτικά/ αλκοόλ).....σελ.168	σελ.168
Πίνακας 218 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking είναι Μισογύνηδες.....σελ.168	σελ.168
Πίνακας 219 ^{ος} , Οι πελάτες υπηρεσιών trafficking δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό.....σελ.168	σελ.168

Πίνακας 220^{ος} , Γνώση προγραμμάτων αντιμετώπισης του trafficking.....σελ. 169

Πίνακας 221^{ος} , : Γνώση προγραμμάτων υπηρεσιών αρωγής θυμάτων trafficking.....σελ.169

Πίνακας 222^{ος}, Χαρακτηρισμός μέτρων πρόληψης/ αντιμετώπισης του trafficking στην Ελλάδα.....σελ.169

Πίνακας 223^{ος} , : Αν θα παρείχαν βοήθεια σε θύμα Trafficking.....σελ.170

Πίνακας 224^{ος} , : Για ποιο λόγο δεν θα προσφέρατε Βοήθεια.....σελ.170